STUDIO VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE V LIBERCI

Jana Hunterová

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2010

STUDIO VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE V LIBERCI

THE LIBEREC CREATIVE PHOTOGRAPHY STUDIO

Jana Hunterová

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Obor: Tvůrčí fotografie
Vedoucí práce: Prof. PhDr. Vladimír Birgus
Oponent: Odb. as. Mgr. Václav Podestát

Slezská univerzita Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Institut tvůrčí fotografie

Opava 2010

Abstrakt:
Tato práce mapuje existenci Studia výtvarné fotografie, které působilo v Liberci v letech 1962 - 1969. Sleduje jeho vznik a činnost, dává přehled o jeho významných i méně známých členech a přibližuje jejich tvorbu. Zabývá se přínosem Studia a také jeho zánikem. Text je bohatě doplněn fotografiemi, z kterých mnohé nebyly ještě nikdy publikovány.

Klíčová slova:
Liberec
Fotografie
Studio výtvarné fotografie
Historie
Informel

Abstract:
This work maps the existence of The Liberec Creative Photography Studio, which operated in Liberec in the years 1962 - 1969. It follows the studios beginings and their activities, it gives the overview of their important and lesser known members and showcases their work. It deals with the contribution of the Studio and also with its demise. Text is richly filled with photos, which were rarely published.

Key words:
Liberec
Photography
The Liberec Creative Photography Studio
History
Informel

Slezská univerzita v Opavě
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě
Akademický rok: 2009/2010

Studijní program: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média
Forma: Kombinovaná
Obor/komb.: Tvůrčí fotografie (TF)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Jana Hunterová	Jugoslávská 11, 120 00 Praha 2	F070947

TÉMA ČESKY:
Studio výrvarné fotografie v Liberci

NÁZEV ANGLICKY:
The Liberec Creative Photography Studio

VEDOUCÍ PRÁCE:
Prof. PhDr. Vladimír Birgus

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:
Vývoj umění po 2.sv.válce, vznik Studia, jeho členové, zánik a přínos

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- Jiří Janeček „Fotografie Ladislava Postupy", Severočeské nakladatelství, 1967
- Čestmír Krátký, Jan Koblasa „Čestmír Krátký", Severočeské nakladatelství, 1969
- Vilém Reichmann, text Antonín Dufek, Foto Mida, České Budějovice, 1994
- Jiří Jiroutek „Dílo Ladislava Postupy", bakalářská práce ITF, 1994
- A. Dufek, P. Zatloukal „Katalog k výstavě skupiny DOFO fotografii z let 1958 - 1975
- Jan Pikous „Velebení a hořekování", vlastní náklad a spol.s Nakladatelstvím 555, 2000
- Miloslav Kalík „Mezi nebem a zemí", Artefaktum, 2002
- Jiří Bartoš „Nohama v zemi, hlavou v oblacích", edice Buk, Příchovice, 2003
- Zdenek Primus: Čestmír Krátký, tvorba jako pokus o existenci", Kant, Praha, 2007
- Jan Pikous „Subjektivní fotografie, Akropolis, 2008
- Petr Flejberk „Ladislav Postupa, fotograf a grafik", PF Art, Liberec, 2008
-Petr Ozogan „Jan Pikous, bakalářská práce ITF, 2008
- Jan Pikous „Imprese", Akropolis, Praha, 2009

Podpis studenta: ..... Datum: .....

Podpis vedoucího práce: ..... Datum: .....

Podpis vedoucího katedry: ..... Datum: .....

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci zpracovala samostatně za použití literatury a pramenů uvedených v seznamu použité literatury.

Souhlasím, aby tato práce byla zveřejněna zařazením do knihovny FPF SU v Opavě a Uměleckoprůmyslového muzea v Praze a na internetové stránky ITF.

V Liberci, dne *7. 7.* 2010

Jana Hunterová

Poděkování

Děkuji za vedení práce prof. PhDr. Vladimíru Birgusovi.

Za osobní setkání, odpovědi na mé otázky a za poskytnutí materiálů děkuji Jiřímu Bartošovi, Janu Pikousovi, Jiřímu Plátkovi, Ladislavu Postupovi, Čestmíru Krátkému, Jaromíru Typltovi, Národnímu muzeu fotografie v Jindřichově Hradci, Severočeskému muzeu v Liberci, Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně, Státnímu okresnímu archivu v Liberci.

Miladě Dománkové za pomoc při skenování fotografii z Kabinetu fotografie v Severočeském muzeu v Liberci.

© 2010 Jana Hunterová, Institut tvůrčí fotografie FPF Slezské univerzity v Opavě

OBSAH:

1. Úvod
2. Vývoj výtvarného umění po 2. světové válce do začátku 70. let
3. Vývoj výtvarného umění po 2. světové válce do začátku 70. let v Československu
4. Vznik skupiny Konfrontace
5. Vznik Studia výtvarné fotografie v Liberci
6. Organizace Studia a hodnocení fotografií
7. Členové Studia výtvarné fotografie
8. Zánik Studia výtvarné fotografie
9. Důležitost Studia a jeho přínos
10. Společné výstavy a účasti na soutěžích Studia výtvarné fotografie
11. Samostatné výstavy členů Studia výtvarné fotografie
12. Seznam použité literatury a informačních pramenů
13. Jmenný rejstřík
14. Seznam vyobrazených fotografií

1. ÚVOD

Rozhodování o tématu mé bakalářské práce byla pro mě jednoduchá volba. Bylo mi jasné, že ji chci věnovat nejznámějšímu libereckému seskupení fotografů šedesátých let, které i když působilo jen sedm roků - se stačilo zařadit do historie české výtvarné fotografie.
A protože o Studiu výtvarné fotografie v Liberci skoro není nic zmapováno, stalo se toto hledání pravdy pro mne ryze badatelskou činností. Nastudovala jsem si nejen několik knih, které vydali známější členové Studia jako je **Jiří Bartoš, Miloslav Kalík, Čestmír Krátký, Jan Pikous** či **Ladislav Postupa.** Ale vedla a zaznamenávala jsem několikahodinové debaty s fotografy, kteří se ve svých vzpomínkách se mnou vraceli do let šedesátých, do období jejich tvůrčí síly a tvrdé práce. Bylo to jako pomalé rozbalování dárku plného překvapení, dobrodružství a tajemství. Objevovala jsem svět jejich fotografií, zkoušela se vcítit do pocitů tvůrců, kteří se snažili odpoutat od socialistického realismu a dát více na vlastní vnímání, držet krok s uměním, které se utvářelo nejen ve světě, ale i v českých zemích, především v Praze. Tuto spojitost s hlavním městem udržoval **Čestmír Krátký**, který jako kurátor Oblastní galerie v Liberci, fotograf a teoretik fotografie byl ve velmi těsném kontaktu s progresivní pražskou uměleckou scénou, k níž patřili **Jan Koblasa, Mikuláš Medek, Emila Medková, Vladimír Boudník** a další.
Otevřela jsem bílou nepopsanou knihu a postupně do ní začala zaznamenávat vzpomínky, rozmotávat dohady a nejasnosti, plnit ji fotografiemi, vyslovovat a zapamatovávat si jména pro mě neznámých fotografů. Došla jsem k číslu pětadvacet, pětadvacet fotografů amatérů, kteří se zapsali do historie umělecké výtvarné fotografie libereckého regionu, a kteří nebyli dosud v něm jako fotografická skupina překonáni.

Z brněnské výstavy v roce 1965, zleva Jiří Plátek, Gustav Hřebíček a Jan Kabíček

Jan Kabíček, 1959, archiv SM

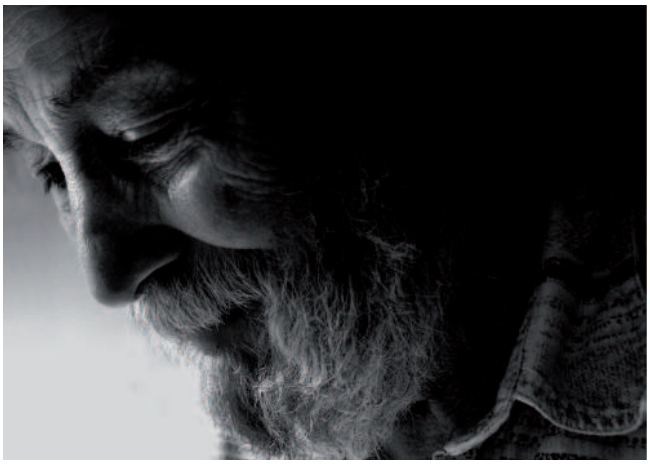

Jiří Plátek, 2010, foto J. Hunterová

Ladislav Postupa, 2010, foto J. Hunterová

Z výstavy Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně v roce 1965, uprostřed Gustav Hřebíček

Jan Pikous, vlevo, 2009, foto J. Hunterová

Ladislav Postupa a bývalý kurátor Galerie U Rytíře Jaromír Typlt, 2009, foto J. Hunterová

Z výstav Jiřího Bartoše v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1973
Jiří Bartoš uprostřed, Jan Kabíček vpravo

Jan Pikous na výstavě J. Bartoše v SM, 1963

S Ladislavem Postupou, 2008, foto P. Ozogan

S Jiřím Plátkem v jeho dílně, 2010, foto Roman Machek

Jiří Bartoš ve své pracovně, 2010, foto Roman Machek

2. VÝVOJ VÝTVARNÉHO UMĚNÍ PO 2. SV. VÁLCE DO ZAČÁTKU 70. LET

Když se probírám pracemi členů Studia výtvarné fotografie, tak přemýšlím, jak vznikly, kdo a co ovlivnilo jejich tvůrce v době, kdy v Československu stále převládal socialistický realismus. Jak se vyvíjelo výtvarné umění po 2. světové válce v zámoří a následně v Evropě a u nás.

Jako reakce na prožitky 2. světové války vzniká po roce 1945 v USA malířský směr **abstraktní expresionismus**, jehož vyznavači neuznávají autority, propagující klasické umění s evropskými kořeny. Požadavkem poválečného světa se stala svoboda umění a mysli s odtržením všeho starého, a která s neuvěřitelnou vitalitou dala vzniknout zcela originálnímu a novému směru. U jeho zrodu stáli umělci emigranti, kteří utekli z Evropy do Spojených států před válkou a poté i z důvodů perzekucí totalitními režimy. I když abstraktní expresionisté se lišili ve svém pojetí práce jako například **Jackson Paul Pollock, Willem De Kooning, Arshile Gorky** akční malbou**, Barnett Newman, Clyfford Still** a **Mark Rothko** barevnými poli, sjednocovala je myšlenka vyjádření emocí, psychických stavů, duchovní či fyzické energie v objevování abstrakcí ve vztahu mezi barvou a formou. Umění abstraktního expresionismu navazuje na meziválečnou avantgardu, zvláště surrealismus a je považováno za vyvrcholení moderního umění. Jeho rozvojem se po Paříži stává New York a s ním i Spojené státy centrem světového umění. S rostoucím zvyšováním životní úrovně se zvyšovala i poptávka po umění, vzrůstal počet galerií a muzeí, počet sběratelů, odborníků či milovníků umění.

Jackson Pollock

V Paříži vzniká po 2. světové válce **tašismus**, umělecký směr nefigurativního malířství blízký americké akční malbě. Malíři vytvářeli barevné skvrny v širokých tazích štětce bez promyšlení, barva byla na plátno nanášena přímo z tuby a rozmazána.
Umění podobné dětské tvorbě, prehistorickým nebo primitivním národům či umění duševně nemocných připomíná **Art Brut** (syrové umění). Umělec pracuje s barvou jako s blátem, kdy ji spolu s kusy omítky, sádrou nebo pískem spontánně hromadí na plátno v nesourodých vrstvách. Nejde mu o estetičnost, ale bezprostřední vyjádření pocitů, které byli odrazem nejistot v období po 2. světové válce. Zbaven zatížení jakýchkoliv pravidel, která do té doby v pojetí uměleckých děl platila, umožnila jiný netvárný pohled, který vycházel z nitra duše, a který byl příslibem něčeho nového a svobodného. Nehledat trýzeň v sobě, ale cítit s utrpením jiných se projevilo v sérii 30 obrazů s názvem „Rukojmí" od **Jeana Fautriera**. Hlavy s nejasnými tvářemi vytvořené z plastických materiálů a poté jemně přemalované.

Jean Fautrier, ze série „Rukojmí

Naproti tomu působí dílo **Jeana Dubuffeta**, kdy se pohybujete někde mezi realitou a snem až naivní dětskou hravostí. Je spojováno s názory německého psychiatra Hanse Prinzhorna a jistě ovlivněno jeho knihou z roku 1922 „Tvorba duševně nemocných" a sbírkou obrazů psychicky nemocných lidí z kliniky v Heidelbergu, kde pracoval, a která v dnešní době čítá kolem 5 000 prací. Tato díla srovnával s dětskými kresbami. Oba tvrdili, že toto umění není primitivní, ale v absolutní rovnováze světa i vesmíru. Bývalý italský lékař **Alberto Burri** se začal věnovat malířství až v americkém válečném zajetí, vytvářel obrazy, koláže z přírodních materiálů jako jsou dřevěné, železné a umělohmotné desky s vypálenými dírami a pytlovinou většinou s červenou dominantou. V jeho díle je cítit pozůstatky válečných hrůz, kdy jako lékař byl v neustálém jejich kontaktu. Červená barva nám připomíná krev i rány, které se těžko hojí, režná barva dřeva i pytlovin v kombinaci s dírami v nich, prázdnotu vypálených a opuštěných míst, stejně tak jako smutek v duši po lidech, které jsme ztratili.

Jean Dubuffet „Galantní nabídky"

Alberto Burri „Pytlovina a červená"

Poetičnost vidíme v telurických krajinách Španěla **Antonia Tapiese**. Jednoduché skoro monochrómní plochy s jemnými barevnými akcenty v nás vyvolávají pocit klidu a spočinutí, vtahují nás do tajemných vzpomínek po dávných krajinách, zaniklých životů a magických míst.

Antonio Tapies „Šedý reliéf ze čtyř částí"

Reakcí mladé generace na poválečný svět i na abstraktní expresionismus dal vzniknout v polovině šedesátých let v USA a v Anglii uměleckému směru figurativní malby, grafiky a sochařství **pop-artu** (lidové umění). Pro ně nemělo smysl hledat v umění pocity, ale soustředili se na reálný svět kolem nich, zejména kriticky reagovali na život ve velkoměstech, plný konzumní technických vymožeností, plný neónových reklam, komiksů. Hledali nové symboly v banálních předmětech, snažili se zpřístupnění umění všem a nejen intelektuálům.

Emblémem pop-artu se stala koláž Angličana **Richarda Hamiltona** „Co vlastně dělá naše dnešní příbytky tak odlišnými a sympatickými“, monumentalizované fragmenty komikových seriálů **Roye Lichtensteina** a v neposlední řadě „Campbellova polévka“ **Andyho Warhola**.

Richard Hamilton „Co vlastně dělá naše dnešní příbytky tak odlišnými a sympatickými“

V roce 1960 vzniklo v USA hnutí **Fluxus**, které se poté rozšířilo do Evropy a Japonska. Představovalo tzv. akční umění, nestatické umění, které se vyjadřuje nejen v prostoru, ale svými happeningy i v čase. Vyznavači mezinárodního hnutí z celého světa spolupracovali na společných uměleckých představeních. Vycházelo z dadaismu, Bauhausu a zen buddhismu. Ovlivnilo nejen výtvarníky, ale i hudebníky, kteří v 60. letech minulého století se přikláněli k těmto směrům a byli jimi ovlivněni. Mezi ně například patřili členové skupiny Beatles, zvláště John Lennon, kterého osudově zasáhlo setkání s **Yoko Ono**, nejznámější osobností skupiny.

Roy Lichtenstein „M-Mayby"

Andy Warhol „Černé fazole"

Dalším americkým směrem, který vznikl v šedesátých letech, byl **minimalismus** neboli **ABC art**, který hledal v objektu minimum barev, textur a tvarů a kladl důraz na jednoduchosti. Opět vycházel z myšlenky zen buddhismu.
V této době vzniká **land-art**, nevšední umělecký směr, který trvá až dodnes. Umělci pro svá díla využívají místo galerií krajinu, často nezasaženou člověkem, používají přírodní materiály, jejich díla většinou působí velmi monumentálně.

Labirint Punatapu, Nový Zéland, 2004

3. VÝVOJ VÝTVARNÉHO UMĚNÍ PO 2. SVĚTOVÉ VÁLCE DO ZAČÁTKU 70. LET V ČESKOSLOVENSKU

Nejen umělce, ale i všechny obyvatele Československa zasáhla v čtyřicátých letech nacistická okupace a 2. světová válka. Lidé se ani nestačili vzpamatovat z první totality, když pár let po skončení války nastoupila totalita druhá, komunistický režim. V těchto letech umění bylo ideologicky řízeno totalitními režimy. A nejen svobodomyslní umělci, kteří chtěli jít svou vlastní cestou, byli pod neustálým nátlakem, zvláště v padesátých letech, kdy byla nadvláda komunistické strany nejtvrdší. V letech šedesátých nastalo mírné politické uvolnění a umění v Československu se snažilo dostat opět do kontaktu s uměním světovým. Hlavním milníkem byla světová výstava EXPO v Bruselu v roce 1958, kde československé umění slavilo mimořádné úspěchy.
Ještě před druhou světovou válkou se tři rodáci z Nové Paky malíř **František Gross,** sochař **Ladislav Zívr** a fotograf **Miroslav Hák** dali dohromady s malířem **Františkem Hudečkem**, a tím dali základ ke vzniku legendární **Skupiny 42** (název je podle válečného letopočtu, kdy skupina vznikla).

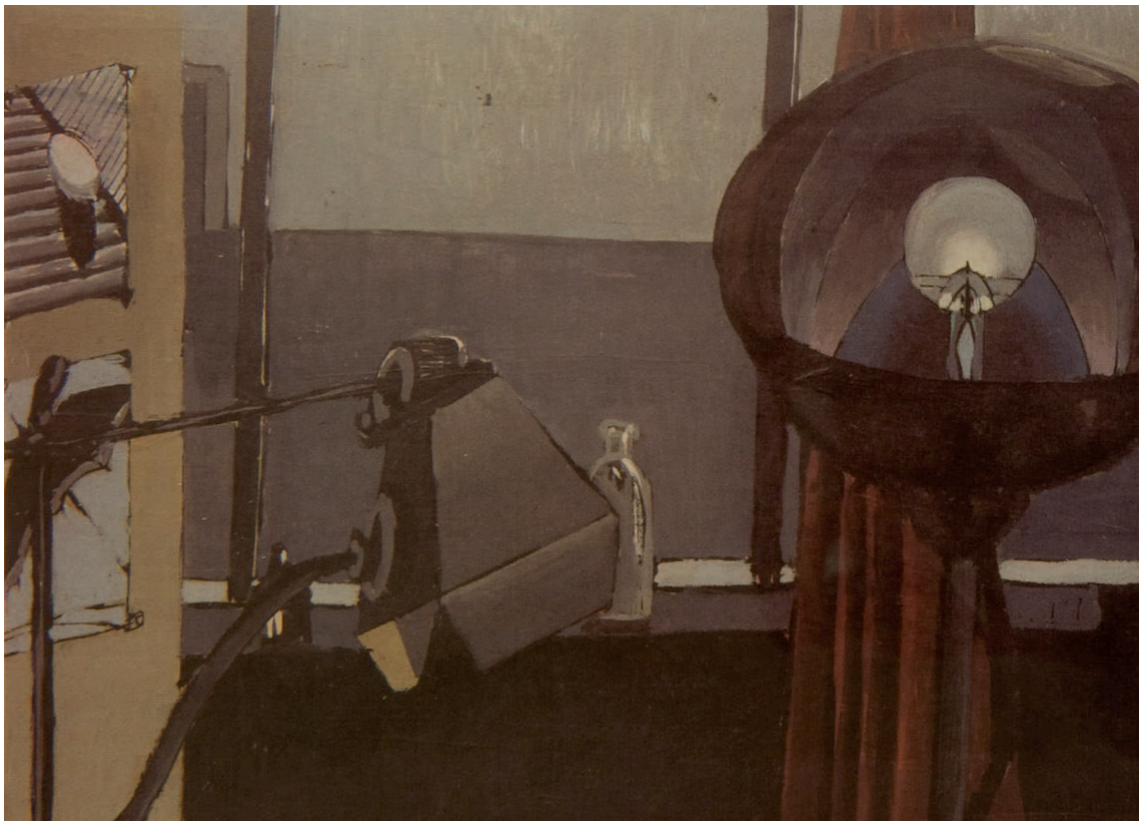

František Gross „Ateliér fotografa Háka"

Ladislav Zívr „Pták"

Dalšími jejími významnými výtvarníky byli **Kamil Lhoták, Jan Smetana** a **Karel Souček**. V jejich tvorbě bylo společné téma, městská krajina a život obyčejných lidí, žijících v ní. I když skupina 42 trvala pouze do roku 1948, její význam a vliv zasahuje až do let padesátých a šedesátých a je považována za nejvýznamnější uměleckou skupinu v českém umění dvacátého století.

Kamil Lhoták „Motocykl se zeleným přívěsným vozíkem"

Jan Smetana „Ulice"

Karel Souček „Ulice v dešti (Kadeřník)"

Po roce 1948 se umění v Československu rozdělilo na dva proudy. První šel nekompromisně stalinským směrem po vzoru Sovětského svazu a druhý se snažil jít liberálněji v národním hávu **socialistického realismu**. Vznikl Svaz československých výtvarných umělců, který se považoval za jedinou organizaci, sdružující umělce a svým diktátem kontroloval jejich tvorbu. Bylo založeno družstvo Tvar, které mělo výhradní právo nákupu a prodeje všech uměleckých děl. V této době vznikalo tzv. monumentální umění, které jednak navázalo na léta třicátá na meziválečnou republiku, ale také šlo nově ve stylu socialistického realismu po vzoru Sovětského svazu. Portréty a tématická malba zobrazující dělnickou třídu byly prodchnuté optimismem a nadšením při budování socialismu v naší zemi. Z meziválečného středního proudu se ze spolků Umělecká beseda a Mánes v padesátých letech formovali vyznavači modernismu. V této době byli respektováni většinou v malbě krajinářské či zátiší, a také pokud vyjadřovali společenskou a politickou uvědomělost. Navazovali na neofauvismus, neoimpresionismus a radicionální realismus. Socialistickou variantu neofauvismus reprezentoval **Václav Rabas**, známý svými krajinami. Nostalgickou městskou krajinu „truchlícího" realismu zachytil ve svých dílech **Karel Holan**. Stejně jako **Jan Slavíček** čerpal svá témata převážně v Praze. Mladí umělci, ovlivněni statěmi o kubismu Pabla Picassa a fauvismu Henriho Matisse od historika umění, kritika a sběratele **Vincence Kramáře**, se snažili prorazit ledy socialistického realismu, který přál jen těm jedincům, kteří se nevyvíjeli, a jejich tvorba zůstala stejná. Mezi takové propagované umělce patřili například **Max Švabinský** a **Ludvík Kuba**.

Max Švabinský

Naproti tomu velmi významně vyvíjejícím uměleckým směrem této doby byl surrealismus, směr, který vybízel ke svobodě ducha i tvořivosti, a proto byl pro fašismus i komunismus nepřijatelný. Z těchto důvodů Skupina surrealistů v ČSR kolem **Jindřicha Štýrského, Toyen** a **Karla Teigeho** pracovala během války v ilegalitě. Těsně před svou smrtí v roce 1942 sestavil **Jindřich Štýrský** velmi působivou knihu „Sny", plnou kreseb, obrazů a koláží. Nevěnoval se jen výtvarné činnosti, ale i psaním textů a fotografii. Byl autorem odvážných erotických fotokoláži z publikace „Emilie přichází ke mně ve snu"(1936). Vytvořil surrealistické fotografické cykly „ Žabí muž", „Muž s klapkami na očích" a „Pařížské odpoledne". Těsně spolupracoval s **Toyen**, s kterou žil v druhé polovině dvacátých let v Paříži, a kde společně tvořili ve stylu, který nazvali „artificialismem".

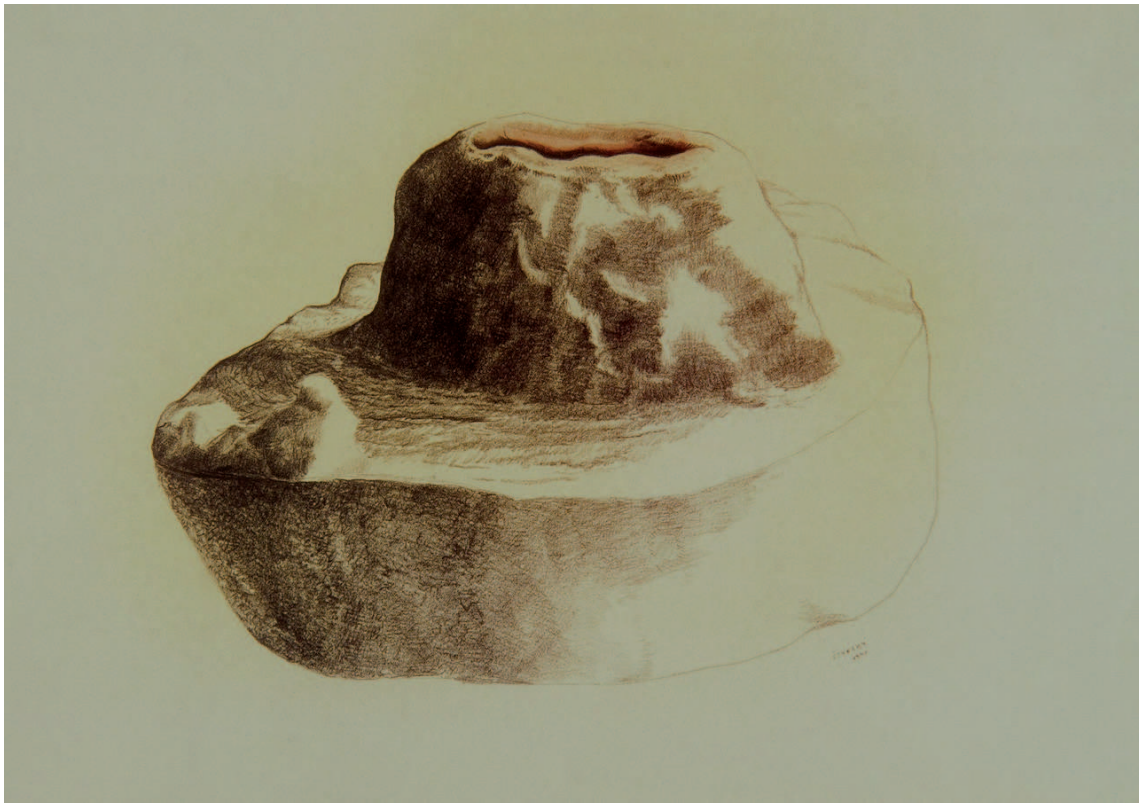

Jindřich Štýrský „Sen o Matce zemi II"

Po jeho smrti a po skončení války se **Toyen** s básníkem **Jindřichem Heislerem** vrátila navždy do Paříže.Ovlivněni **André Bretonem** ještě za války spolu vytvořili sbírku „Z kasemat spánku", ojedinělou knihu spojení písma a výtvarných objektů, jež se řadí k nejdůležitějším surrealistickým knižním dílům vzniklým v Evropě za 2. světové války.
Vůdčí osobnost Devětsilu a později mluvčí Skupiny surrealistů v ČSR byl **Karel Teige**, tvůrce pro surrealismus tolik typických **koláží**, který se však věnoval hlavně teoretickým pracím a kritikám.

Toyen a Karel Heisler" Kasemat spánku"

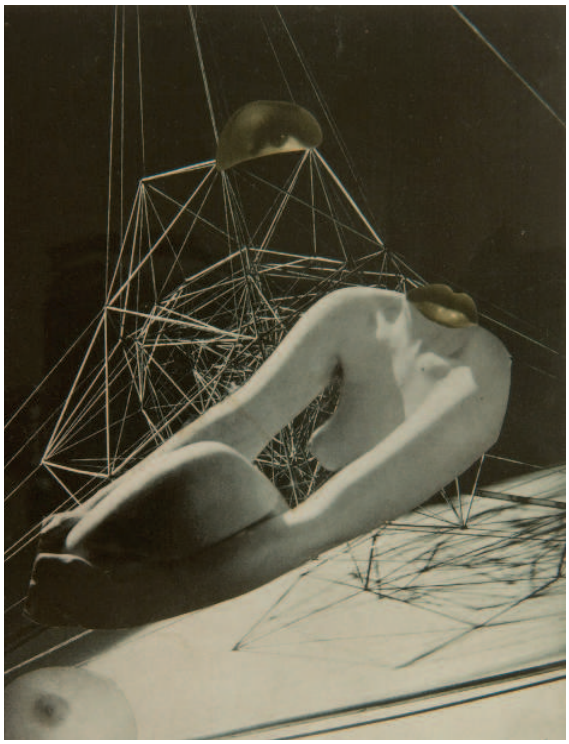

Karel Teige „Koláž č.299"

Na novou generační vlnu a na vývoj surrealismu v ČSR měl vliv cyklostylovaný sborník „Roztrhané panenky" z roku 1942, který sdružil výtvarníky starých i nových jmen. I když každý z přispívajících autorů tíhl k jinému osobnímu stylu, spojovala je potřeba vyjádření pocitů, které stejně prožívali v okupované zemi. Už to nebyla jen Praha, ale i ostatní města, kde vznikala surrealistická umělecká seskupení. K nové vlně surrealistů patřil například pražský výtvarník **Josefa Istler**, brněnský **Václav Zykmund** a kladenský **Václav Tikal.** Po válce výtvarníci z „roztrhaných panenek" navázali na předválečnou činnost **skupinu Ra**, která bohužel veřejně a svobodně fungovala jen 3 roky, než přišli k moci komunisté, pak působila opět v ilegalitě.

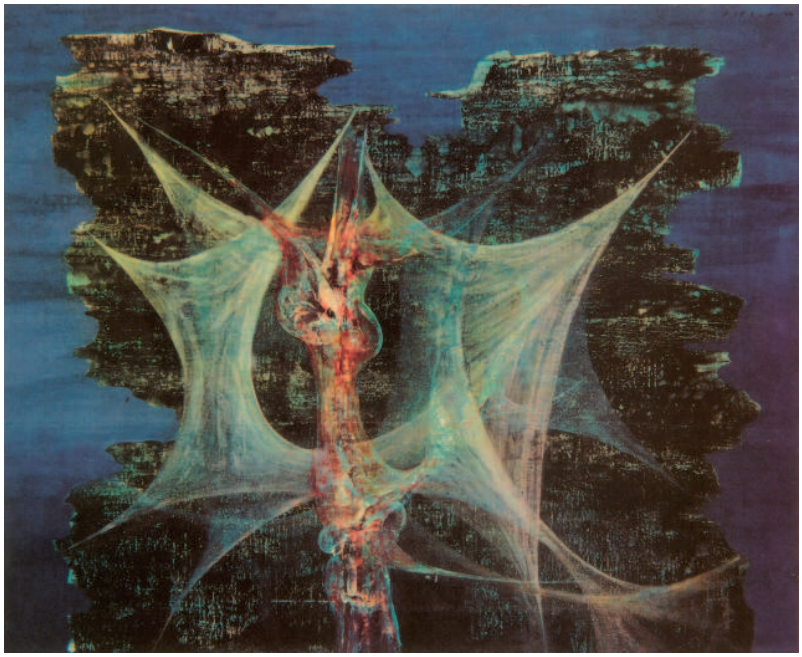

Josef Istler „Pavučiny"

Václav Zykmund „Bažiny"

Václav Tikal „Symbióza"

Josef Istler začal navazovat kontakty a spolupráci s mladými autory jako byl **Mikuláš Medek, Emila Medková, Vladimír Boudník**, jejich směrování šlo cestou surrealismu, ale také začátkem šedesátých let tíhlo k informelu, který se začal v Československu vyvíjet zhruba s 10 letým zpožděním za informelem světovým. Český informel neboli strukturální abstrakce, jak se nazýval na našem území, navazoval na světová díla **Jeana Fautriera, Jeana Dubuffeta, Alberto Burriho a Antonia Tapiese**. Stejně tak jako v USA, tak i u nás měla vliv na vznik informelu poválečná deprese, spojená se vzpomínkami na utrpení během 2. světové války. V Československu to byla spíše reakce na totalitní režim, který byl v 50. letech nejsilnější a izoloval nás od světového dění, tedy i kulturního, a která vedla umělce k existencionální problematice, zamyšlením se nad postavením člověka v současném světě.

Mikuláš Medek „Noc a den"

Emila Medková „Vodopád"

Zeď byla pro Medka stejně tak důležitá jako i pro **Vladimíra Boudníka.** V manifestu svého nového směru bádal k objevování skvrn a škvír na starých zdech, jejich zarámováním či překreslením a poté dotvořením, získával umělecká díla, o kterých tvrdil, že otevřou vaši obrazotvornou duši. Vybízel kolemjdoucí v pražských ulicích k zapojení vlastní fantazie a spolupodílení se na vytvoření takového díla. Depresivní místa jako staré továrny či staveniště se tímto novým vnímáním mohou změnit na netradiční a pozitivně naladěné galerie. Dráty, zlomené pilníky, šrouby, špony, odřezky připevňoval autogenem na pláty plechu, poté do nich ryl a ty mu pak sloužily jako matrice pro tisk originálních strukturálních grafik. Používal také techniku aktivní grafiky, kterou sám vynalezl. Je to kombinace techniky suché jehly s otisky různých materiálů a nástrojů.

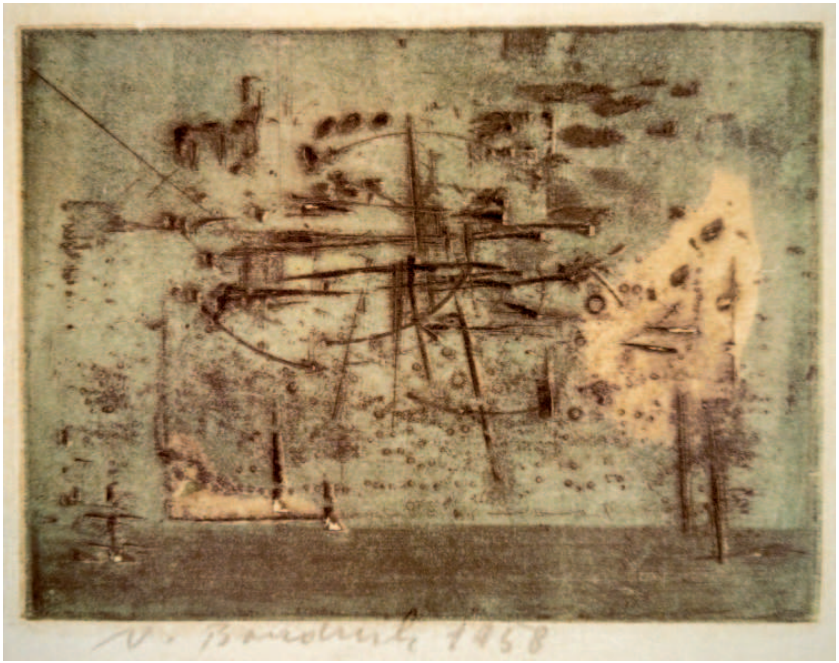

Vladimír Boudník „Stopy materiálu", 1959

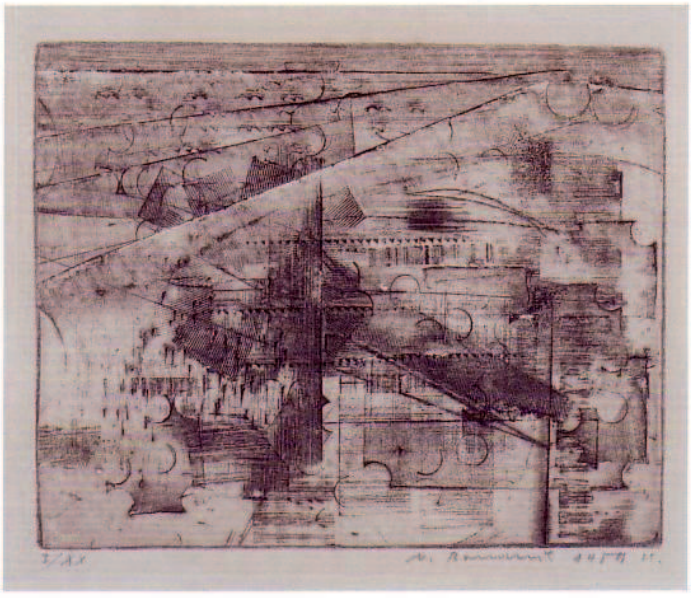

Vladimír Boudník, Aktivní grafika, 1959

4. VZNIK SKUPINY KONFRONTACE

Začátkem šedesátých let mladí absolventi pražské Akademie výtvarného umění uspořádali dvě neveřejné konfrontační ateliérové výstavy nazvané **Konfrontace**. Hlavním iniciátorem byl malíř a sochař **Jan Koblasa**, mezi další členy skupiny patřili například **Jiří Valenta, Aleš Veselý, Zdeněk Beran** a **Zbyšek Sion**. První Konfrontace se konala 16. 3. 1960 v ateliéru Jiřího Valenty v Praze Libni a druhá 30. 10. 1960 u Aleše Veselého v Praze na Žižkově. Autoři byli ovlivněni vývojem světové abstrakce, ať už to byla akční malba, tašismus, art brut neboli informel, ale také strukturální grafikou **Vladimíra Boudníka**. Spojovalo je podobné pocitové vnímání světa, používání netradičních syrových materiálů jako byly plechy, dráty, dřevo, textilie či papír. Požívali většinou tmavé monochromní barvy, z obrazu se stávala objekt-asambláž. Na základě konfrontačních výstav vznikla v roce 1961 skupina **Konfrontace**. Jejími významnými členy se stal kromě **Jana Koblasy, Aleše Veselého, Jiřího Valenty** i **Mikuláš Medek, Josef Istler** a **Robert Piesen**.

Jan Koblasa „Labyrint světa, 1958

Konfrontačním uměním byli ovlivněni nejen výtvarníci, ale také fotografové. Mezi nevýznamnější patřil **Vilém Reichmann, Emila Medková, Alois Nožička** a také **Čestmír Krátký**, který jako jeden z mála fotografů se zúčastnil výstavy Konfrontace III, která se proběhla v Alšově síni v Praze v roce 1965.

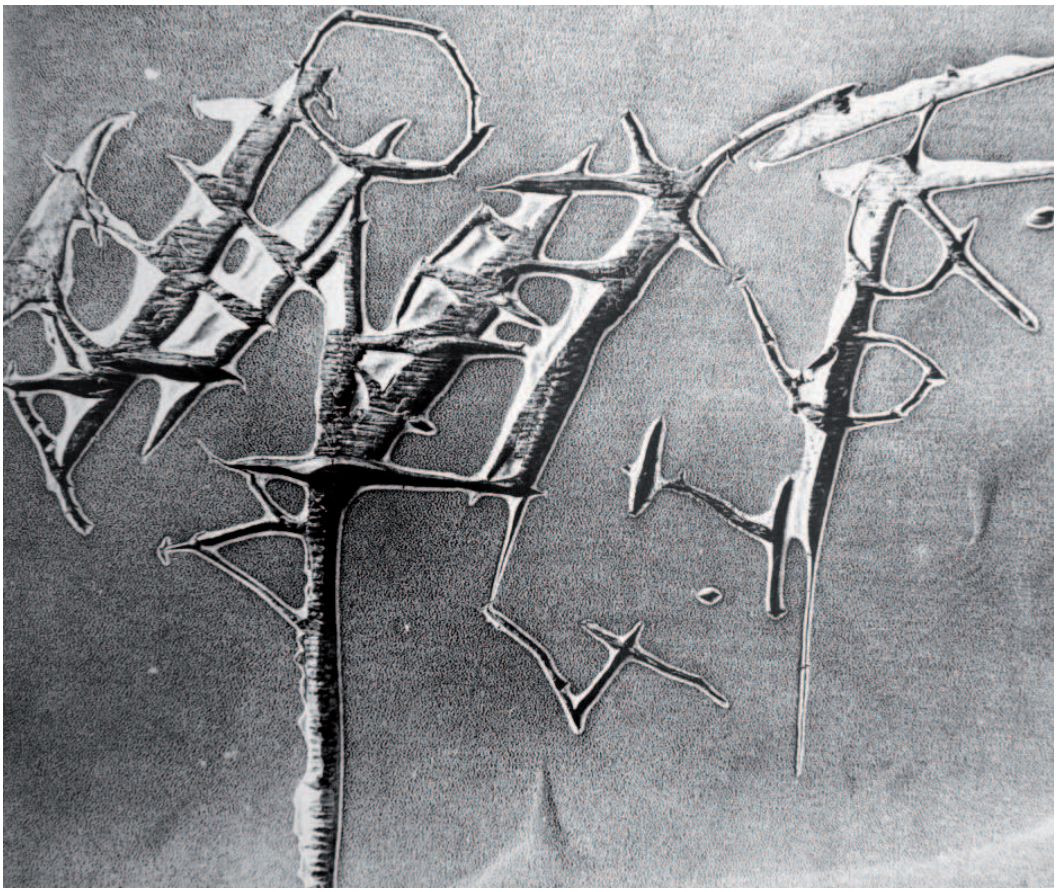

Vilém Reichmann „Krasopis", 1968

Krátký Čestmír „Z cyklu Zvířata", 1964

Emila Medková „ Dvě hlavy“, 1954

Tématem „konfrontačních“ fotografů se opět stala zeď, ale také i nalezené objekty na skládkách a smetištích. Jejich netradiční fotografické nefigurativní pohledy, jež do té doby nebyly běžné, vzbudily velký zájem mladých umělců i veřejnosti a ovlivnily mnoho fotografů šedesátých let včetně členů Studia výtvarné fotografie v Liberci. A právě **Čestmír Krátký** byl hlavní spojkou s pražskými vyznavači strukturální abstrakce a také filozofickou duší Studia.

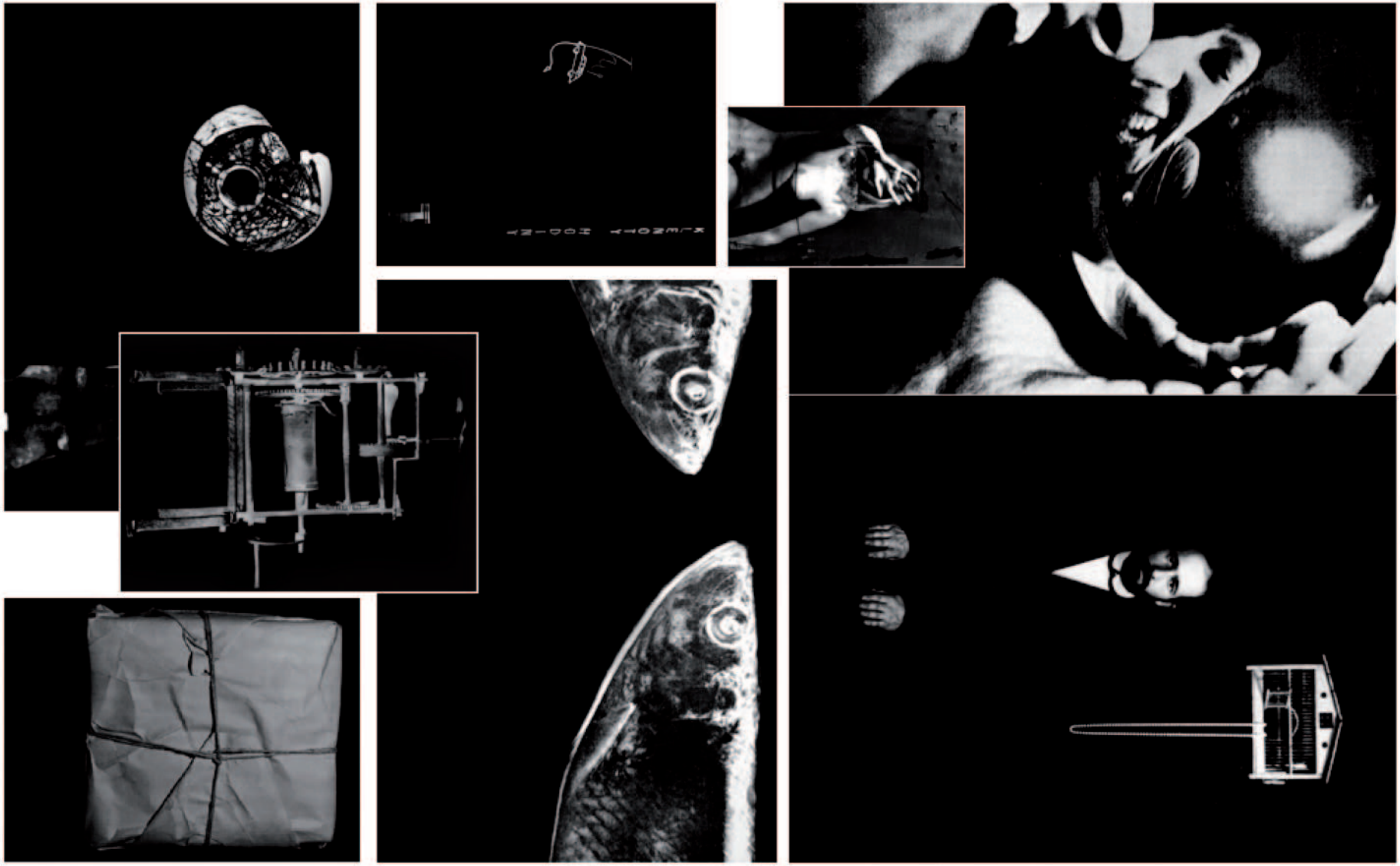

5. VZNIK STUDIA VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE V LIBERCI

Iniciátorem vzniku Studia výtvarné fotografie v Liberci byl ing. architekt **Vilém Boháč**, ve své době již uznávaný fotograf aktů, který docházel do Kulturního střediska na liberecké nádraží ČSD, kde měl fotografický ateliér fotokroužek při ZK Železničář. Ten přešel v roce 1969 pod patronaci ZK ROH Plastimat. Ve stejném roce začíná spolupráce s národním podnikem FOMA a fotoklub přejímá jméno Fomaklub, který funguje v Liberci dodnes. Protože byl problém se na nádraží a následně do fotokroužku Železničář dostat a bylo to možné jen na povolení, tak byl fotoklub otevřen jen pro vyvolené. Proto v roce 1961 začal Boháč jednat s tehdejším Osvětovým domem v Liberci o možnosti legálního vstupu na nádraží nebo sehnání jiných prostor, kde nebude problém s přístupem. Jistě ovlivněn olomouckou výtvarnou skupinou fotografů **DOFO**, pro kterou v témže roce přednášel na téma portrét, se mu začala v hlavě rodit myšlenka na založení výběrové instituce, která by zaštitovala fotografy libereckého regionu. K tomuto nápadu přizval svého kamaráda, fotografa Severočeského muzea v Liberci **Jana Kabíčka** a také **Jiřího Plátka**. Poté oslovili další dva kolegy fotografy, **Jana Pikouse** a **Ladislava Postupu** a 1. 5. 1962 bylo založeno Studio výtvarné fotografie pod hlavičkou Osvětového domu. Je pravda, že **Vilém Boháč** byl duševním otcem Studia, ale nikdy se nestal jeho členem. Zakládající členové nastavili velmi tvrdé podmínky na přijetí, které kontroloval výbor, ale také i na udržení členství, kdy se muselo za rok odevzdat 10 kladně ohodnocených fotografií. Boháč si na tyto podmínky netroufl a zůstal tím mimo Studio. Zakládající členy vybírala komise ve složení doc. **Jána Šmoka** z FAMU v Praze, A. Mašina z Krušnohorského střediska Teplice, A. Bláhy z Ústředního poradního sboru pro fotografii. Stali se jimi **Jan Kabíček, Jan Pikous, Jiří Plátek** a **Ladislav Postupa**. Další zájemci o členství museli jednou za rok předložit 15 fotografií na libovolné téma, ne starší 2 roky. Pětičlenný výbor Studia jej následně doporučil či nedoporučil a na členské schůzi se o tom hlasovalo. Podmínkou přijetí byla naprostá většina kladných hlasů. Předsednictví se ročně střídalo, ale historicky prvním předsedou se stal **Jan Kabíček**, tajemníkem, zastupující přípravný výbor **Jiří Plátek**, výstavním referentem **Čestmír Krátký**, propagačním referentem **Ladislav Postupa** a hospodářem **Gustav Hřebíček**. Členství bylo čestné, jeho práva a povinnosti se řídily Organizačním a jednacím řádem Studia. Po přijetí každý fotograf dostal razítko, potvrzující jeho členství, a kterým označoval každou přijatou fotografii. Každý z členů měl také osobní razítko se svým jménem a adresou.

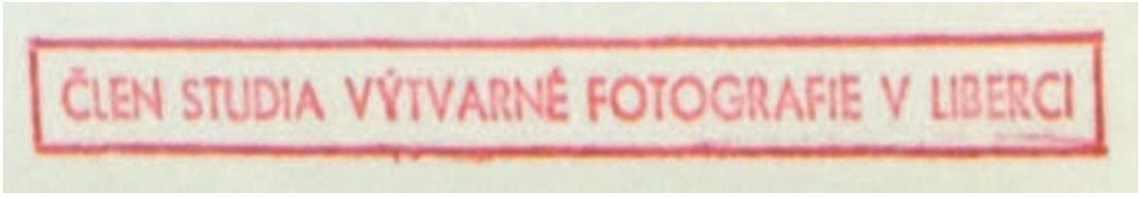

Razítko, potvrzující členství ve Studiu výtvarné fotografie.

První razítko Studia výtvarné fotografie v době, kdy patřilo pod Osvětový dům v Liberci.

Další razítko Studia

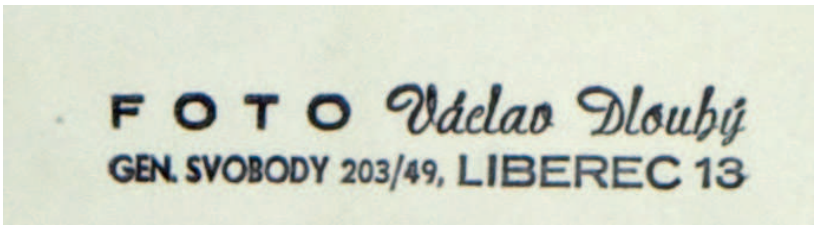

Osobní razítko Václava Dlouhého z Liberce.

Osvětový dům
LIBERCI

S T A L I N O V A T Ř Í D A 1 4

KABINET KLUBOVÉ PRÁCE - VZDĚLÁVACÍ KABINET - TELEFON 3566 • PORADNA LIDOVÉ UMĚLECKÉ TVOŘIVOSTI - KABINET NÁZORNÝCH POMŮCEK - HOSPODÁŘSKÉ ODDĚLENÍ - TELEFON 3635 • PŮJČOVNA KOSTÝMŮ (DIMITROVOVA ULICE 18) - TELEFON 5203 • ŘEDITEL - TELEFON 2658

V Liberci 22. IV. 1962.

Soudruh
Jan P i k o u s
Mrštíkova 5.
L i b e r e c III.

Vážený soudruhu!

Podle čl. III. Organizačního řádu Studia výtvarné fotografie v Liberci, a na základě rozhodnutí poroty, která ve složení prof. doc. J. Šmok - FAMU Praha, A. Mašin - Krušnohorské středisko Teplice, A. Bláha - ústřední poradní sbor pro fotografii, hodnotila Vaše předložené práce, jmenujeme Vás od 1. května 1962 členem Studia výtvarné fotografie při Osvětovém domě v Liberci.
Vaše členství je čestné. Práva a povinnosti člena jsou dány Organizačním a jednacím řádem Studia.

Jiří P l á t e k
za příp.výb. Studia

František F o r m á č e k
ředitel OD Liberec

Dopis o rozhodnutí komise na přijetí Jana Pikouse za člena Studia ze dne 22. 4. 1962.

Ze začátku získalo Studio prostor v Osvětovém domě ve Stalinově ulici číslo 14 (dnešní třída 1. máje) v centru Liberce. Později se přetransformoval na Okresní kulturní středisko se sídlem o pár bloků dál na roh ulice Barvířská č. 115/1 a na tehdejší Gottwaldovo náměstí, nyní Soukenné, hned naproti kavárně Nisa. V dalších letech se z Okresního kulturního střediska stalo Experimentální studio, které se časem přestěhovalo do společenského a kulturního centra v Lidových sadech, kde je dodnes. Osvětový dům za vedení tehdejšího ředitele **Františka Formáčka** podporoval členy financováním katalogů, brožůrek, plakátů a vzdělávacích přednášek. Všichni dostávali za každou přijatou fotografii 30 x 40 cm fotografický papír rozměru 50 x 60 cm, který si půlili na dvě části a získali tím materiál na zvětšování fotografií dvou. Přijaté fotografie přešly do archivu Osvětového domu, později do Okresního kulturního střediska a následně Kabinetu fotografie při Severočeském muzeu v Liberci, který založil (na popud **Ladislava Postupy)** a spravoval až do svého odchodu do důchodu **Jan Kabíček**. Z něj většinou vybírali „Liberečáci" fotografie, které měly reprezentovat Studio na členských výstavách, ale i na zahraničních soutěžích a salonech. O jejich obesílání a komunikaci se staral **Čestmír Krátký**. Členové Studia nebydleli jen v Liberci, ale dojížděli také z míst jako je Jablonec nad Nisou, Lomnice nad Popelkou, Hejnice, Nová Ves nad Popelkou, Bakov nad Jizerou, Kosmonosy, Bílý Potok, ale i Praha. Také byli členy i jiných fotografických spolků, většinou fungujících v místě jejich bydliště. Tak například v Hejnicích to byl fotokroužek Osvětové besedy (dnešní Jizerský fotoklub), v Jablonci Osvětový dům, ve Frýdlantu v Čechách fotografický kroužek při ZV-ROH n. p. Karosa 6 a v Mnichově Hradišti to byl závodní klub Liaz.

Na tomto místě, v tehdejší Stalinově ulici číslo 14 v Liberci stával v šedesátých letech Osvětový dům, první místo, kde se scházeli členové Studia výtvarné fotografie. V popředí jeden ze zakládajících členů Ladislav Postupa. 2009

Do této budovy, na tehdejším Gottwaldově náměstí, se přestěhoval přetransformovaný Osvětový dům v Liberci na Okresní kulturní středisko a s ním i Studio výtvarné fotografie, které zde působilo až do jeho zániku v roce 1969.

Bývalé Okresní kulturní středisko a poté Experimentální studio na současném Soukenném náměstí v Liberci. 2009

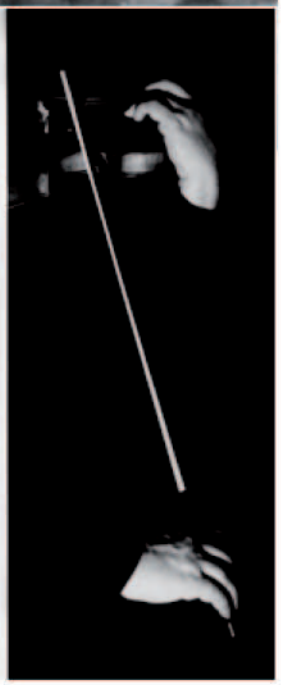

6. ORGANIZACE STUDIA A HODNOCENÍ FOTOGRAFIÍ

Členové se scházeli jednou za dva měsíce, kdy se hodnotily a přijímaly nové fotografie. Dle Stanov Studia musel každý odevzdat na šesti členských schůzích za rok minimálně dvanáct, z kterých muselo být přijato deset. Hlasování bylo tajné a skládalo se ze dvou kol. První kolo probíhalo tak, že každý skrytě odevzdal fotografie do obálek asistence, která nebyla členkou Studia. Ta je rozložila na stůl obrazem nahoru, aby nebyl vidět podepsaný autor. Pak si každý přítomný člen mohl v klidu zblízka fotografie prohlédnout. Hodnotil se nejen obsah, ale hlavně výtvarné ztvárnění a samozřejmě technická pečlivost. Poté se fotografie sebraly a byly postupně asistentkou po jedné, bez uvedení tvůrce, ukazovány plenéru. Aby hlasování mohlo probíhat tajně, tak **Jiří Plátek** vymyslel systém malých papírových terčíků, které sám vyrobil. Terčíky měly průměr zhruba 3 cm, aby se vešly do dlaně a z jedné strany byly červené a z druhé bílé. Červená znamenala ANO, souhlasím s přijetím fotografie a BÍLÁ, nesouhlasím. Hodnotitelé seděli v jedné řadě, aby nebylo vidět, jak kdo hlasuje. Asistentka vždy sečetla počet hlasů pro a proti a zapsala na fotku zezadu. Fotografie byla přijata, pokud většina hodnocení byla kladná. Pokud člen Studia nesplnil roční minimum přijetí 10 fotografií, dal se mu půlroční odklad, a pokud ani v této době nastavené podmínky nesplnil, ztratil členství. Hodnocení fotografií probíhalo ve velké vážnosti a každý jej bral velmi zodpovědně.

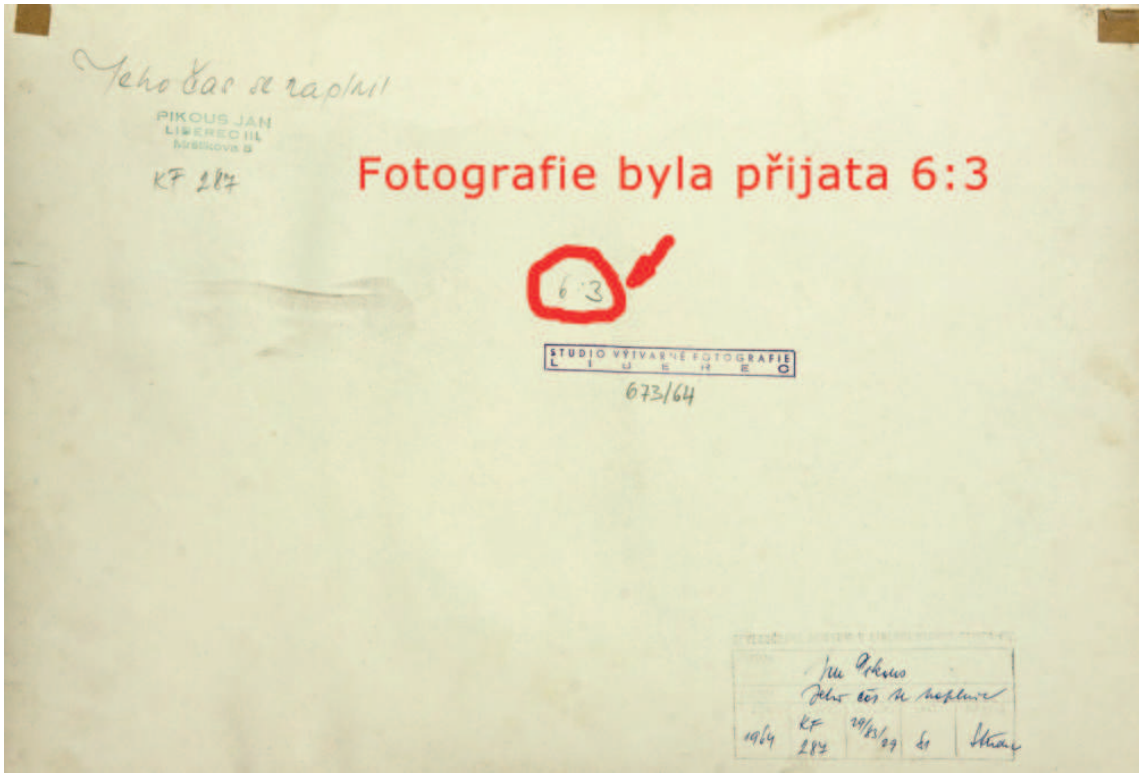

Přijatá fotografie Jana Pikouse „Jeho čas se naplnil" v poměru 6:3

Po jeho skončení probíhala někdy i vášnivá diskuze nejen o předložených fotografiích, ale i o vývoji umění vůbec. Na tyto výměny názorů fotografové vzpomínají nejčastěji. Upevňoval se vlastní názor, tříbil vkus, objevovaly se nové pohledy a nápady.

Na hodnocené fotografie a na jednu takovou diskuzi a hlavně na nejstaršího člena **Karla Škopka** z Lomnice nad Popelkou, vzpomíná **Jiří Bartoš** z Hejnic:

„Zas na druhou stranu tam byl pan Škopek z Lomnice, to byl bejvalej drogista v Lomnici, měl dva syny, kteří oba vystudovali v Praze a fotografujou taky. A tenhleten starej pán, my jsme byli proti němu věkový rozdíl minimálně 30- 40 let a on byl už tenkrát přes šedesát. Ten přišel, a když jsme tam začali nosit abstraktní fotografie, teda fotografie, které by se dali mezi abstraktní zařadit systém např. Postupa i Krátký. Ale dělali jsme to všichni něco jako byla chemigramie. Tak on tenkrát se zvedl a říká:, Pánové, nezlobte se na mě, já o těhlech fotografiích hlasovat nebudu. Já bych jim nechtěl ublížit, ale já tomuhle nerozumím.' A řekl vám to tak úplně jasně a my mu říkali:Pane Škopek klobouk dolů' Když Vám to nic neříká, nemusíte říct ani plus ani mínus.' Protože vlastně nevíte, tohle by si měli poslechnout lidi, co dnes arogantně a pseudoznalostně o fotografiích rozhodují a rozhodují jenom na základě toho, jestli se jím to líbí nebo nelíbí. Ale to není vlastně účel toho, aby někdo na soutěžích takto rozhodoval. Když porotce sám, nemusí to být ani vysoce vzdělanej člověk, ale to můžou bejt lidi, kteří mají úžasnou praxi, třeba 50. letou, kteří už něco viděli, kteří již něco udělali, za kterejma něco stojí a ty většinou jsou takový, jako byl právě pan Škopek" (z rozhovoru ze srpna 2008).

Důležitým přínosem a autoritou byl **Čestmír Krátký**, promovaný historik, který měl velký přehled o světovém „kumštu" a přinášel do Studia filozofické zamyšlení, vycházející z existencialismu. Nacházel v strukturách stromů, zdí, v náhodně nalezených předmětech na smetištích skryté obrazy a náznaky lidských či zvířecích postav. Vždy byl pro něj velmi důležitý název fotografie, který ji dotvářel. A jak sám hodnotí svoji roli ve Studiu:

„Já jsem se vždycky snažil tomu nějaký název dát jako báseň k čistému obrazu. Ten název měl ukázat, že to má nějaký velice filozoficky existenciální....to jsem se tam snažil v tý společnosti, jako vysvětlovat proč já to dělám tak, a že fotografie není ani tak o té technice, že má být spojená s tím, co člověk čte a co cítí, to jsem jako tam ale, aniž bych někoho kárał, jsem tam já prosazoval. Tam je jedna moje esej a taky velice příznačná pro moje myšlení v tý době, umění jako pokus o existenci', tak tu považuji za docela symbolickou" (z rozhovoru z března 2008).

Fotografové ve Studiu si začali uvědomovat své bytostní zaměření a směr, ke kterému inklinovali a jeho cestou šli. Velmi dobře však také fungovali jako celek a stmelený kolektiv. O tom svědčí jejich společné členské výstavy, které se konali téměř každý rok.
Ladislav Postupa nachází poetiku a symboliku v obyčejných předmětech, kterým dává jiné souvislosti. **Jan Pikous** se svými subjektivními snímky dokázal skvěle vcítit do světelné nálady okamžiku. Ve stejném duchu fotografovali i **Vladimír Hanzl, Stanislav Hrubant** a **Josef Steinic**. Experimenty s mnohanásobnou solarizací přivedly **Jiřího Plátka** až ke grafice. **Jan Kabíček, Jiří Bartoš, Miloslav Kalík, Karel Škopek** a **Josef Kozák** byli typičtí krajináři a zachycení přírody zvládali po svém, svým vlastním viděním a lyričností. **Josef Cícha, Jiří Červinka** a **František Koblížek** se nedokázali během ročního působení ve Studiu zcela ujasnit svoje směřování, ale spíše se přibližovali k živé fotografii. K dokumentu a reportáži také více tíhnul **Jaromír Berger, Zdeněk Havlas** a **Gustav Hřebíček.** Surrealistické znaky je možno hledat ve fotografiích **Václava Dlouhého**. Snímky **Reného Elstnera** vynikají netradičními diagonálami avantgardních konstruktivistů. Výtvarné vidění pocítíme v montážích **Zdeňka Melichara. Petr Riedel, Karel Šípek, Karel Škopek ml.** i **František Vokál** hledali symboly v nalezených zátiších.

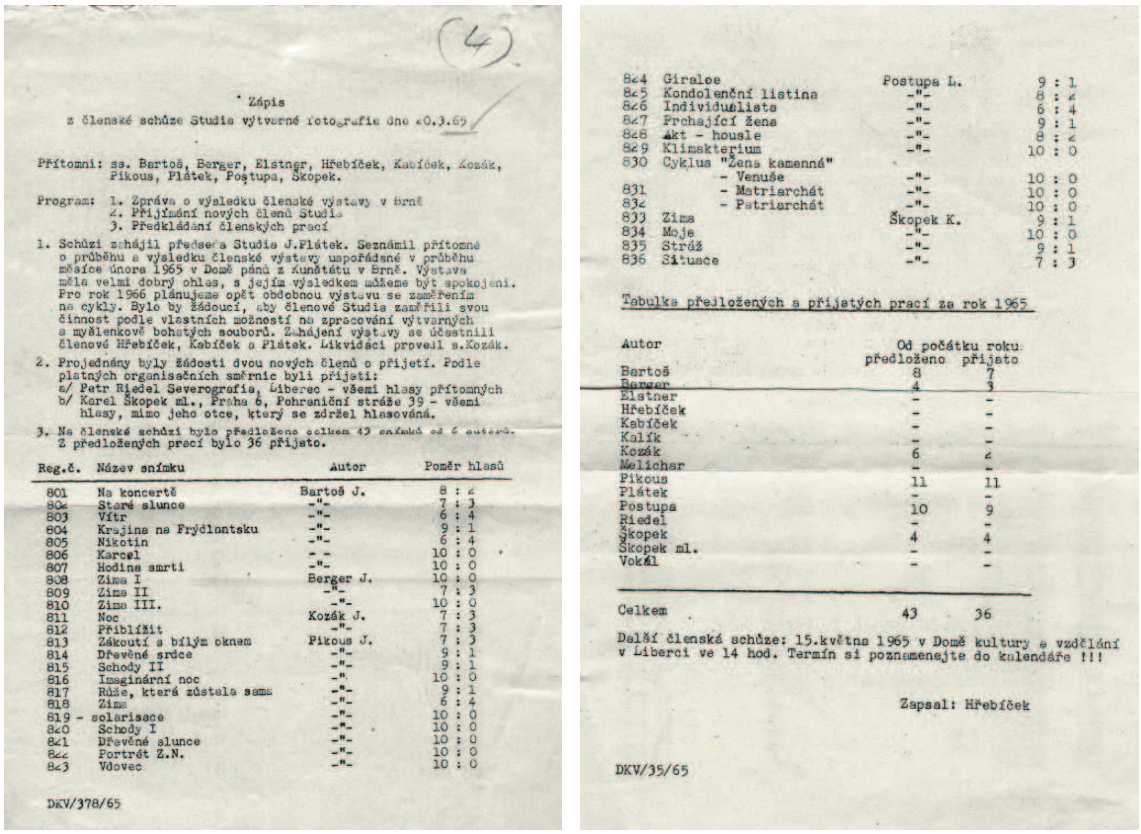

Zápis
z členské schůze Studia výtvarné fotografie dne 20.3.65

Přítomni: ss. Bartoš, Berger, Elstner, Hřebíček, Kabíček, Kozák, Pikous, Plátek, Postupa, Škopek.

Program: 1. Zpráva o výsledku členské výstavy v Brně
2. Přijímání nových členů Studia
3. Předkládání členských prací

1. Schůzi zahájil předseda Studia J.Plátek. Seznámil přítomné o průběhu a výsledku členské výstavy uspořádané v průběhu měsíce února 1965 v Domě pánů z Kunštátu v Brně. Výstava měla velmi dobrý ohlas, a jejím výsledkem můžeme být spokojeni. Pro rok 1966 plánujeme opět obdobnou výstavu se zaměřením na cykly. Bylo by žádoucí, aby členové Studia zaměřili svou činnost podle vlastních možností na zpracování výtvarných a myšlenkově bohatých souborů. Zahájení výstavy se účastnili členové Hřebíček, Kabíček a Plátek. Likvidaci provedl s.Kozák.
2. Projednány byly žádosti dvou nových členů o přijetí. Podle platných organisačních směrnic byli přijati:
a/ Petr Riedel Severografia, Liberec - všemi hlasy přítomných
b/ Karel Škopek ml., Praha 6, Pohraniční stráže 39 - všemi hlasy, mimo jeho otce, který se zdržel hlasování.
3. Na členské schůzi bylo předloženo celkem 43 snímků od 6 autorů. Z předložených prací bylo 36 přijato.

Reg.č.	Název snímku	Autor	Poměr hlasů
801	Na koncertě	Bartoš J.	8 : 2
802	Staré slunce	-"-	7 : 3
803	Vítr	-"-	6 : 4
804	Krajina na Frýdlantsku	-"-	9 : 1
805	Nikotin	-"-	6 : 4
806	Karcel	-"-	10 : 0
807	Hodina smrti	-"-	10 : 0
808	Zima I	Berger J.	10 : 0
809	Zima II	-"-	7 : 3
810	Zima III.	-"-	10 : 0
811	Noc	Kozák J.	7 : 3
812	Přiblížit	-"-	7 : 3
813	Zákoutí s bílým oknem	Pikous J.	7 : 3
814	Dřevěné srdce	-"-	9 : 1
815	Schody II	-"-	9 : 1
816	Imaginární noc	-"-	10 : 0
817	Růže, která zůstala sama	-"-	9 : 1
818	Zima	-"-	6 : 4
819	- solarisace	-"-	10 : 0
820	Schody I	-"-	10 : 0
821	Dřevěné slunce	-"-	10 : 0
822	Portrét Z.N.	-"-	10 : 0
823	Vdovec	-"-	10 : 0

DKV/378/65

824	Giraloe	Postupa L.	9 : 1
825	Kondolenční listina	-"-	8 : 2
826	Individualista	-"-	6 : 4
827	Prchající žena	-"-	9 : 1
828	Akt - housle	-"-	8 : 2
829	Klimakterium	-"-	10 : 0
830	Cyklus "Žena kamenná"		
	- Venuše	-"-	10 : 0
831	- Matriarchát	-"-	10 : 0
832	- Patriarchát	-"-	10 : 0
833	Zima	Škopek K.	9 : 1
834	Moje	-"-	10 : 0
835	Stráž	-"-	9 : 1
836	Situace	-"-	7 : 3

Tabulka předložených a přijatých prací za rok 1965

Autor	Od počátku roku předloženo	přijato
Bartoš	8	7
Berger	4	3
Elstner	-	-
Hřebíček	-	-
Kabíček	-	-
Kalík	-	-
Kozák	6	2
Melichar	-	-
Pikous	11	11
Plátek	-	-
Postupa	10	9
Riedel	-	-
Škopek	4	4
Škopek ml.	-	-
Vokál	-	-
Celkem	43	36

Další členská schůze: 15.května 1965 v Domě kultury a vzdělání v Liberci ve 14 hod. Termín si poznamenejte do kalendáře !!!

Zapsal: Hřebíček

DKV/35/65

Zápis z členské schůze 20.3.1965

Z každé členské schůze byl vytvořen zápis s prezencí přítomných členů, programem, soupisem přijatých fotografií i s datem na příští setkání. Fotografové se scházeli nejen na pravidelných schůzkách, ale i na jiných aktivitách skupiny. Mezi povinnosti členů Studia patřila lektorská činnost, instruktáže a poradenská činnost ostatním fotokroužkům v regionu, organizování besed s odborníky fotografie, seminářů a přednášek, účast v porotě na soutěžích a také dvakrát za rok vypracování písemné zprávy o činnosti. Ke každé členské výstavě byl vydán Domem kultury a vzdělávání katalog ve formě ročenky formátu A5 s grafickou úpravou **Jiřího Plátka** a tiskem v n. p. Severografia Liberec, kde Plátek pracoval. Předmluvu v něm i úvodní slovo na vernisážích měl převážně **Čestmír Krátký**.

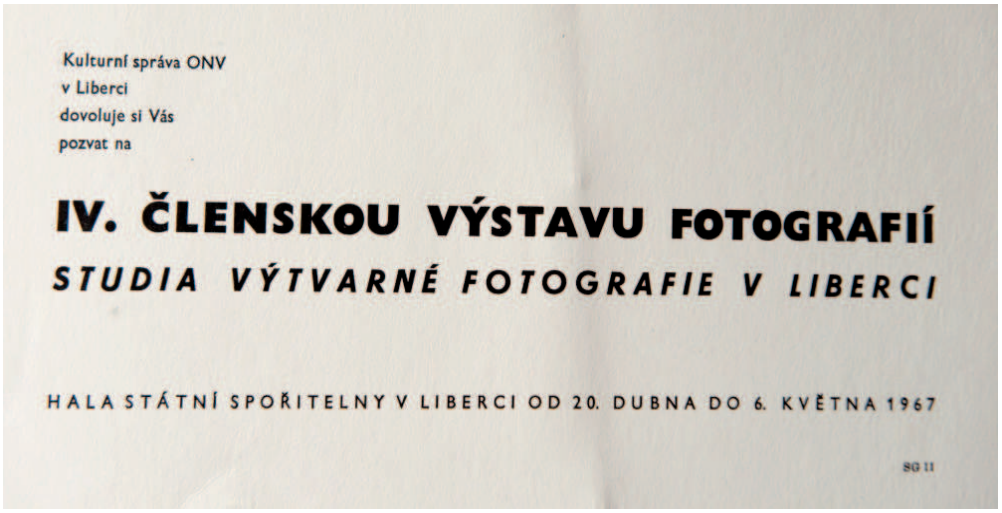

Pozvánka na IV. členskou výstavu Studia v roce 1967

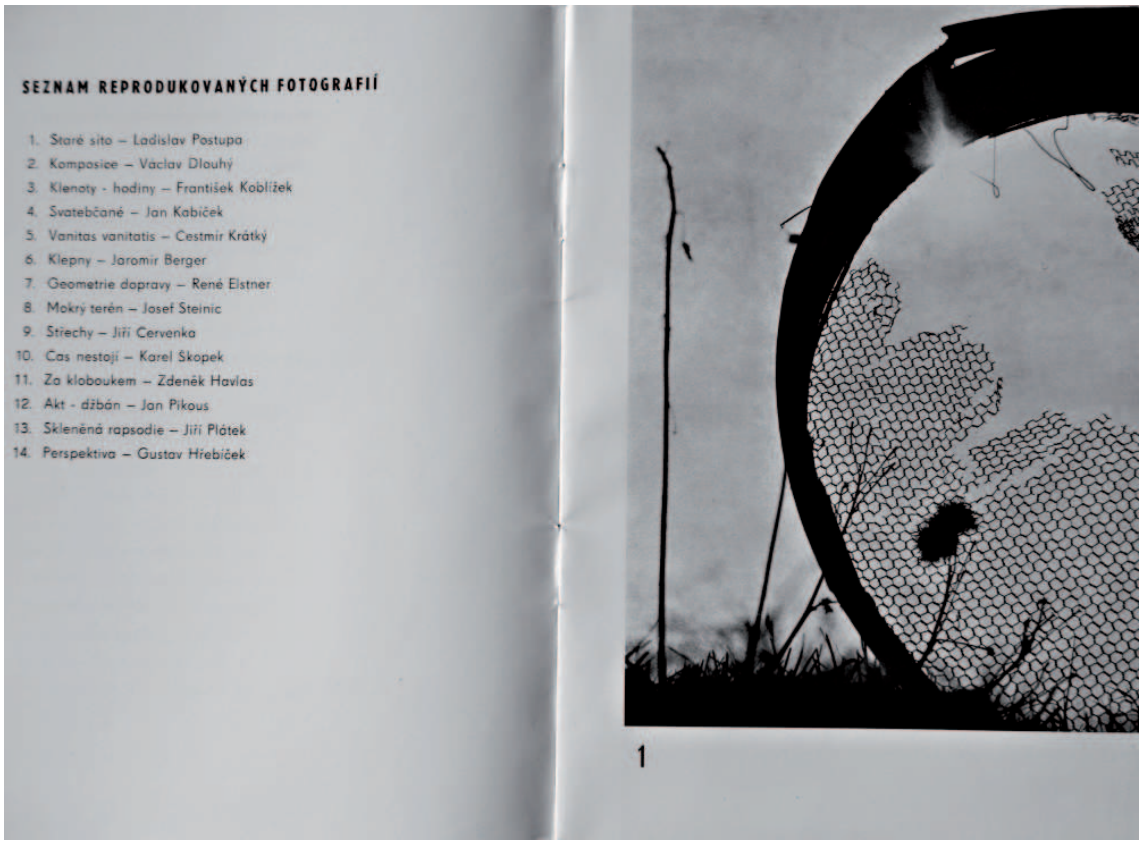

SEZNAM REPRODUKOVANÝCH FOTOGRAFIÍ

1. Staré sito – Ladislav Postupa
2. Kompozice – Václav Dlouhý
3. Klenoty - hodiny – František Koblížek
4. Svatebčané – Jan Kabíček
5. Vanitas vanitatis – Čestmír Krátký
6. Klepny – Jaromír Berger
7. Geometrie dopravy – René Elstner
8. Mokrý terén – Josef Steinic
9. Střechy – Jiří Červenka
10. Čas nestojí – Karel Škopek
11. Za kloboukem – Zdeněk Havlas
12. Akt - džbán – Jan Pikous
13. Skleněná rapsodie – Jiří Plátek
14. Perspektiva – Gustav Hřebíček

1

Katalog k 1. členské výstavě ve výstavní síni Stavoprojektu v Liberci v březnu 1963

STUDIO VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE
DOMU KULTURY A VZDĚLÁNÍ V LIBERCI

ČLENSKÁ VÝSTAVA PRACÍ ROKU 1963

Jiří Bartoš, Jaromír Berger, Václav Dlouhý, Zdeněk Havlas, Gustav Hřebíček, Jan Kabíček, Miloslav Kalík, Josef Kozák, Čestmír Krátký, Zdeněk Melichar, Jan Pikous, Jiří Plátek, Ladislav Postupa, Josef Steinic, Karel Škopek.

Gustav Hřebíček – Ukradli mi čepici

Katalog k 2. členské výstavě v Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně 1963

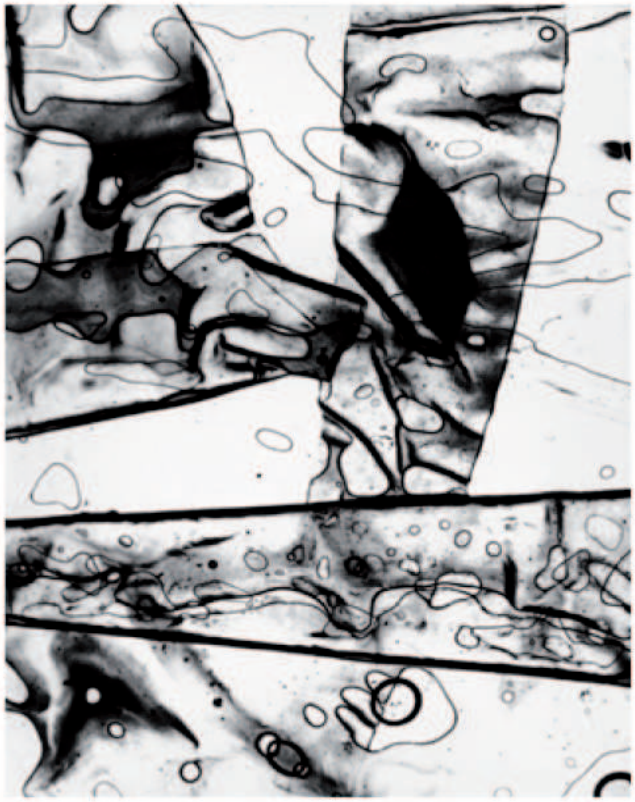

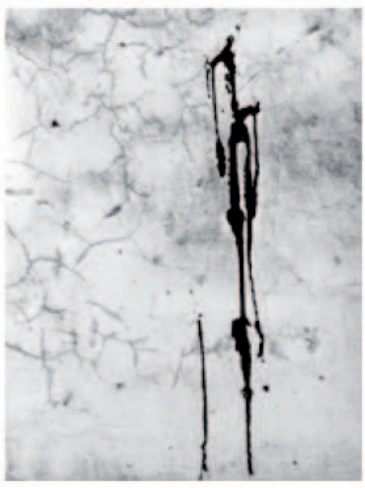

7. ČLENOVÉ STUDIA VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE

INICIÁTOR VZNIKU STUDIA:

ING. ARCH. VILÉM BOHÁČ

1. 9. 1922 Čicovice – zemřel v Liberci

Architekt a fotograf. Zpočátku se věnoval divadelní fotografii a portrétům. Nejznámější jsou však jeho akty na černém pozadí s výraznými linkami, s kterými se proslavil a vystavoval po celém světě. Měl smysl pro detail a linie, jeho snímky vynikají poetičností a technickou precizností.

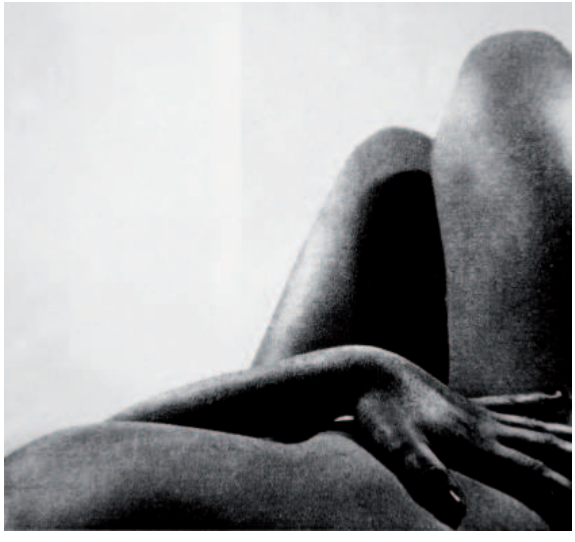

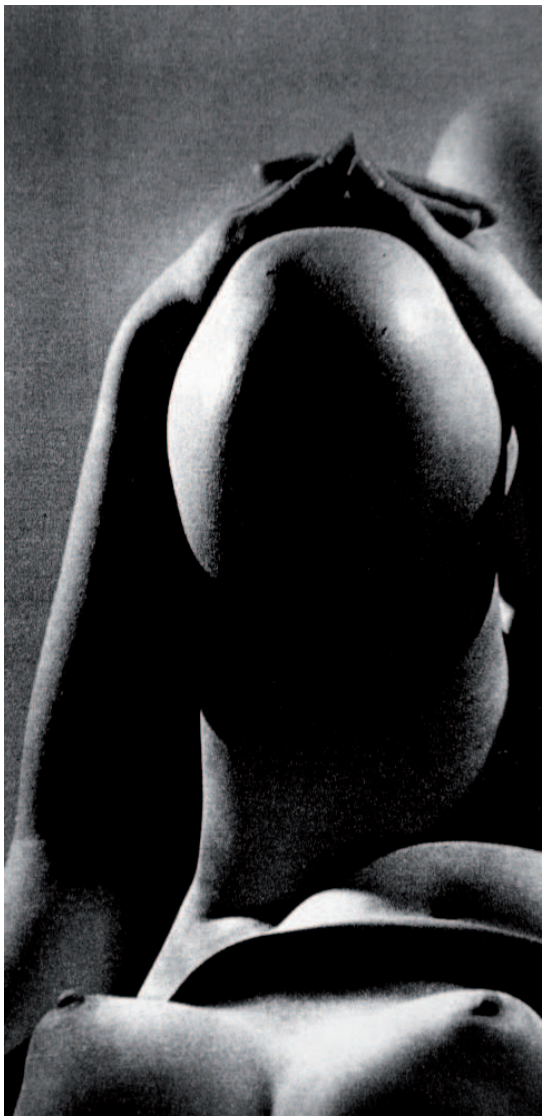

Vilém Boháč „Akt";

ČLENOVÉ:

BARTOŠ JIŘÍ
18. 3. 1936 v Kladně, žije v Hejnicích

Adresa v době působení ve Studiu: Raspenava 349, okres Liberec.
Členem Studia od roku 1963 do roku 1969.

Dříve než k fotografii se dostal k hudbě, protože pochází z muzikantské rodiny a hrál jako dítě na housle v lázeňském orchestru svého otce v Lázních Libverda v Jizerských horách, kam se rodina přestěhovala těsně po válce. Fotografii se začal vážně zabývat v roce 1959 a již v roce 1960 stál u zrodu Jizerského fotoklubu v Hejnicích, ve kterém je předsedou dodnes (původně Osvětová beseda Hejnice). I když je Bartoš typický krajinář, prošel obdobím Studia fotografováním portrétů, aktů i abstraktní fotografie.

Objevil technologii fotografických miniatur, coby módního šperku, o kterých psal i **Ludvík Baran** ve své knize o aplikované fotografii.

Je členem Svazu českých fotografů, nositelem čestného titulu ASČF a univerzitního fotoklubu UNIFOK v Jeně v Německu. Měl více jak 60 autorských výstav u nás i v zahraničí, na kterých dostal mnohá ocenění včetně mezinárodní organizace FIAP a medaile N. Niépceho francouzské fotografické společnosti. Publikoval v mnoha odborných časopisech po celém světě a edice Buk mu v roce 2003 vydala fotografickou publikaci „Nohama v zemi, hlavou v oblacích".

Jiří Bartoš „Krajina", 1964

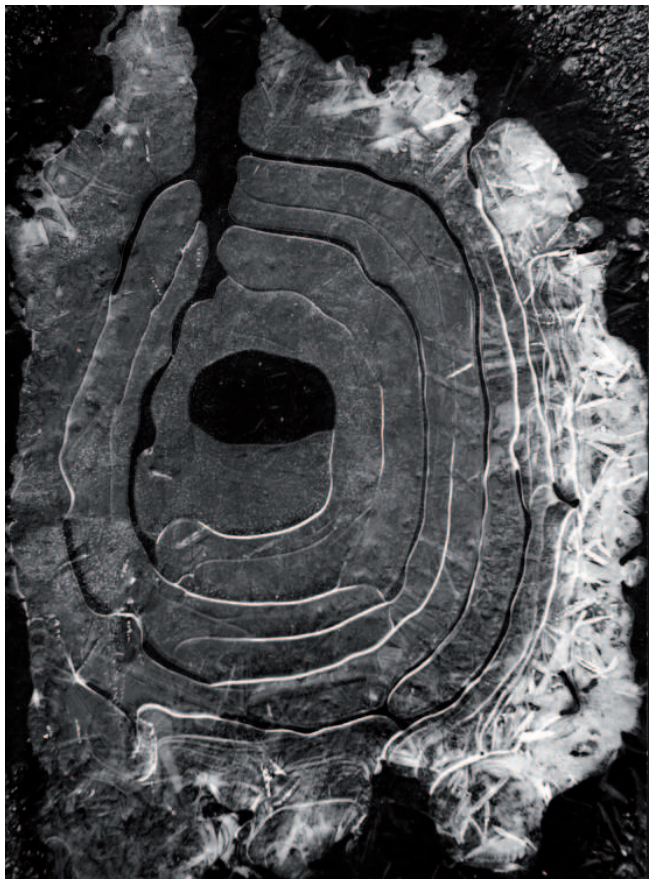

Jiří Bartoš „Ledový achát", 1963

Jiří Bartoš „Starý drát"

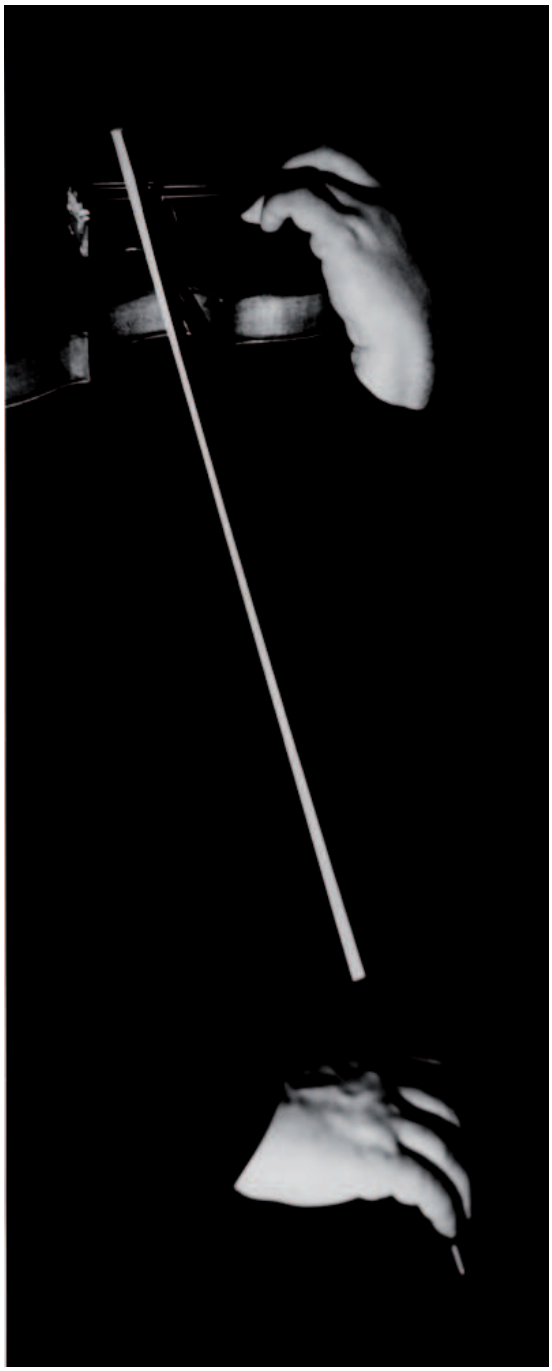

Jiří Bartoš „Nocturno", 1963

Razítko s adresou Jiřího Bartoše

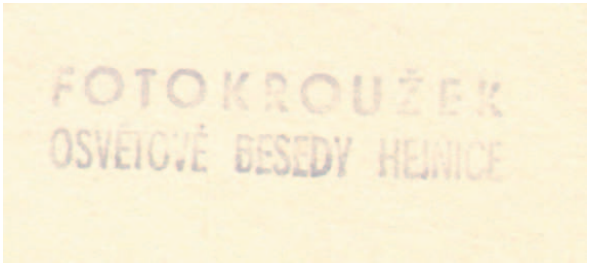

Razítko fotokroužku Osvětové besedy Hejnice

BERGER JAROMÍR

Adresa v době působení ve Studiu: Lomnice nad Popelkou 971.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Člen fotoklubu Lomnice nad Popelkou. Publikace výstava „Kraj pod Táborem", vydaná k 750. let vzniku Lomnice nad Popelkou (1982).

Jaromír Berger „Plačící ulice", 1963

Jaromír Berger „Nástrahy", 1963

Jaromír Berger „Klepny", 1963

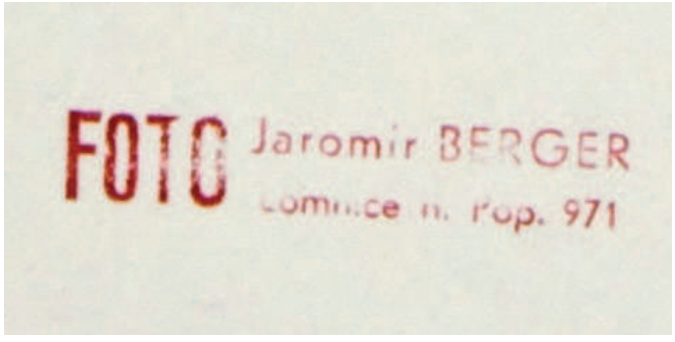

Razítko s adresou Jaromíra Bergera

CÍCHA JOSEF

Adresa v době působení ve Studiu: Hanychovská 80/2, Liberec 7.
Členem Studia pouze v roce 1962.

Josef Cícha „Brusič plochého skla", 1963

Josef Cícha „Nerušení"

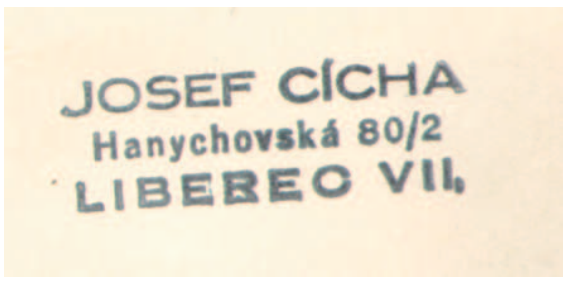

Razítko s adresou Josefa Cíchy

ČERVINKA JIŘÍ

Adresa v době působení ve Studiu: Jablonec nad Nisou
Členem Studia od roku 1962 do roku 1963.

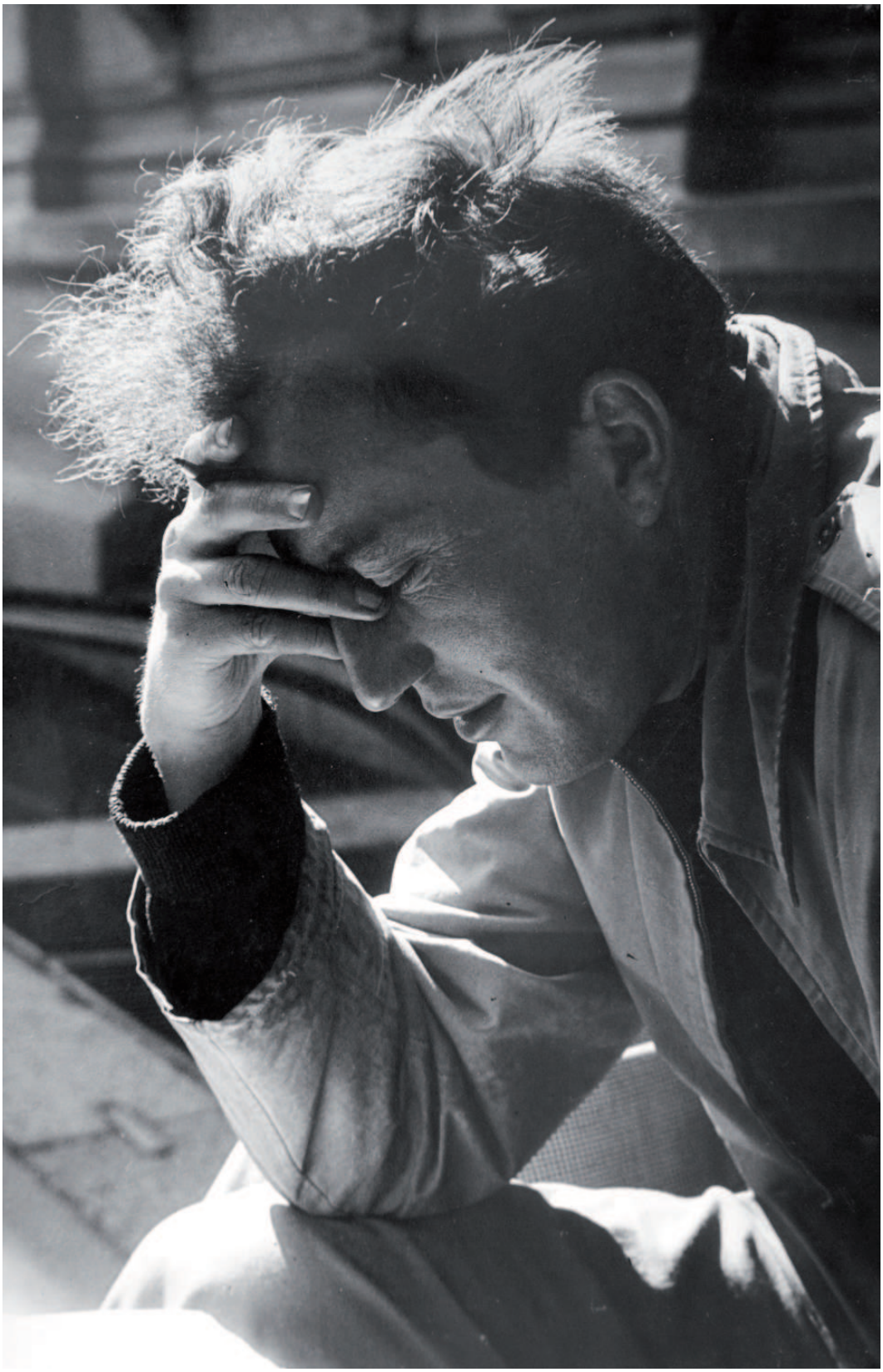

Jiří Červinka „Bořík Procházka"

DLOUHÝ VÁCLAV

Adresa v době působení ve Studiu: gen. Svobody 203/49, Liberec 13.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Řidič sanitky liberecké nemocnice.

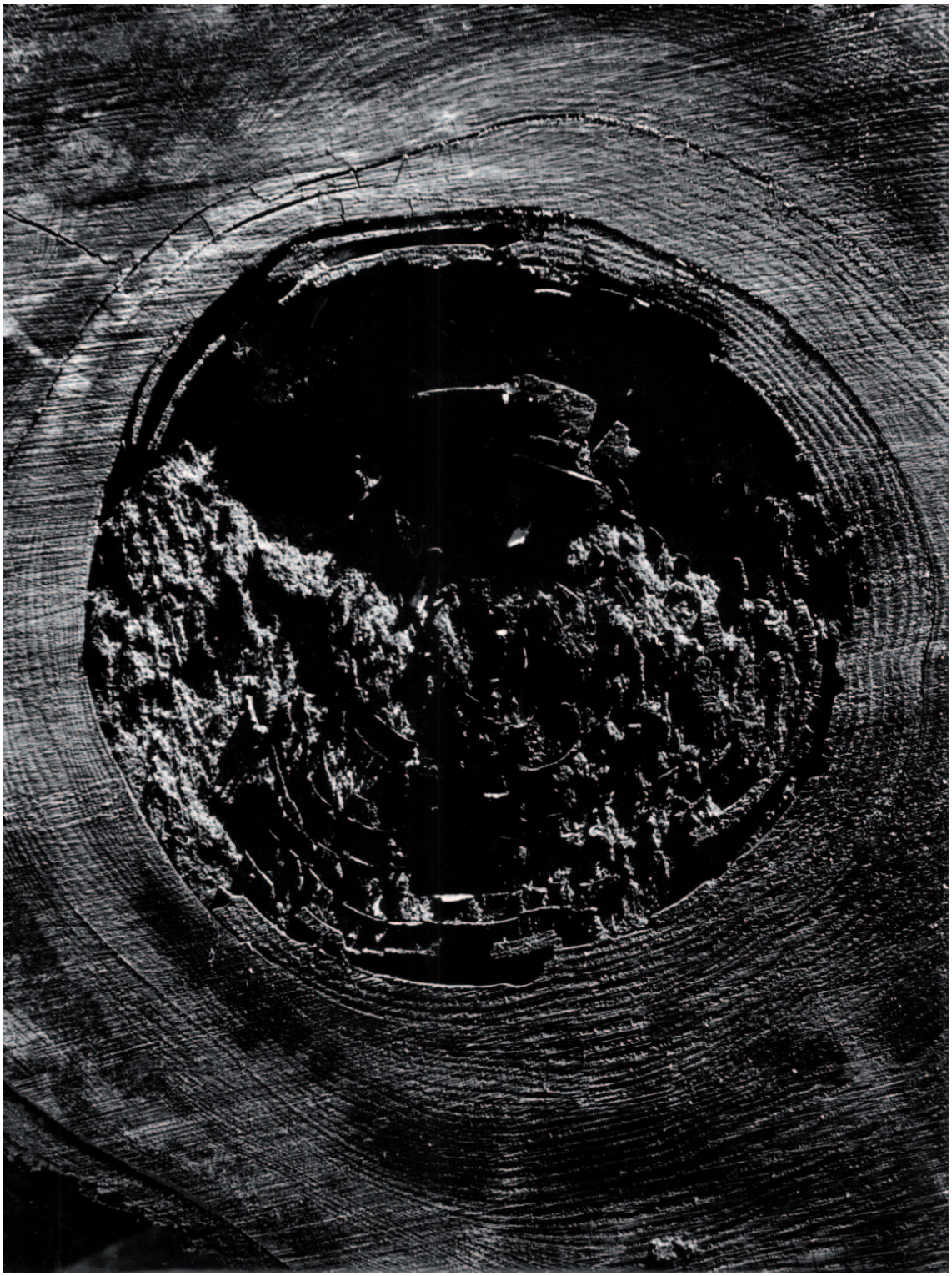

Václav Dlouhý „Kruhy končí", 1963

Václav Dlouhý „Úsměvy", 1964

Václav Dlouhý „Stráž na Mrtvé řece", 1963

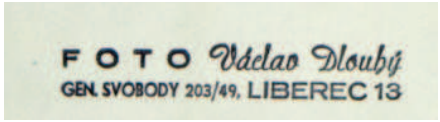

Razítko s adresou Václava Dlouhého

ELSTNER RENÉ

Adresa v době působení ve Studiu: Na Hutích 19, Jablonec n. N.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Člen fotokroužku Osvětového domu Jablonec n. N.

René Elstner „ Geometrie dopravy", 1963

René Elstner „ Komináři“, 1962

Razítko s adresou Reného Elstnera

Razítko Osvětového domu v Jablonci n.N.

HANZL VLADIMÍR

Adresa v době působení ve Studiu: Bakov nad Jizerou.
Členem Studia od roku 1966 do roku 1969.

Fotograf v divadle v Praze.

Vladimír Hanzl „Světlo a stín", 1966

Vladimír Hanzl „Domov 66", 1966

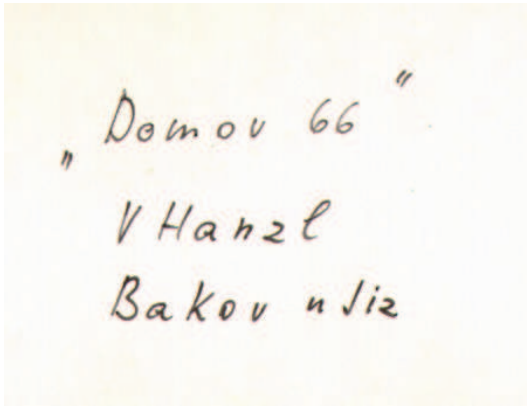

Podpis s adresou Vladimíra Hanzla

ING. HAVLAS ZDENĚK

Adresa v době působení ve Studiu: Lomnice nad Popelkou.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Člen fotoklubu Lomnice nad Popelkou.

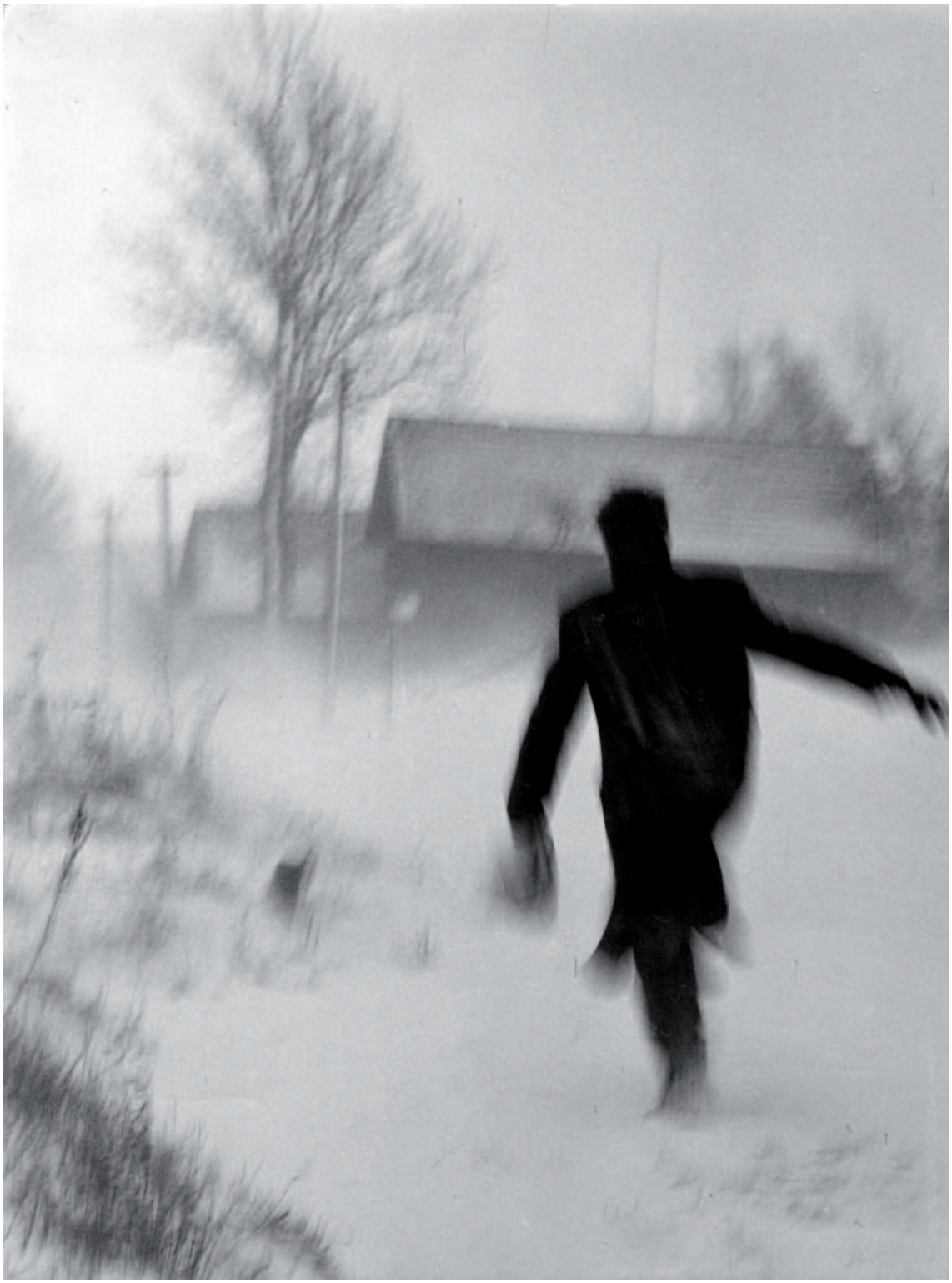

Zdeněk Havlas „Za kloboukem", 1963

Zdeněk Havlas „Noviny"

Havlas Zdeněk „Na rybníku", 1963

Zdeněk Havlas „Minulost a dnešek", 1963

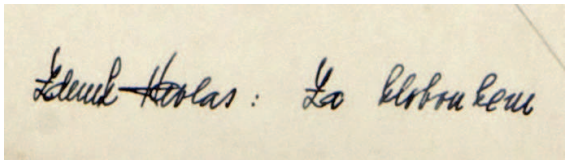

Podpis Zdeňka Havlasev

HRUBANT STANISLAV
1932 - 1990

Adresa v době působení ve Studiu: Leninova 21, Liberec 1.
Členem Studia od roku 1966 do roku 1969.

Učitel na SPŠ stavební v Liberci.

Člen fotografického kroužku při ZV-ROH n. p. Karosa, Frýdlant v Čechách

Stanislav Hrubant „Smutný den", 1966

Stanislav Hrubant „Ve víru tance", 1966

Stanislav Hrubant „Zima", 1966

Stanislav Hrubant „Zátiší s telefonem", 1966

Razítko Stanislava Hrubanta

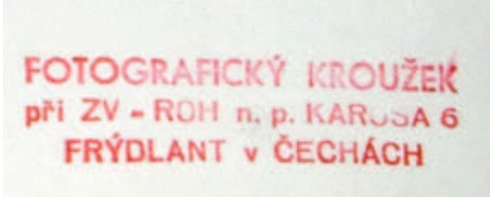

Razítko fotokroužku při ZV ROH n.p.Karosa, Frýdlant v Č.

HŘEBÍČEK GUSTAV
zemřel

Adresa v době působení ve Studiu: Sadová 4, Jablonec n. N.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Fotografoval zejména dokument a reportáž.

Gustav Hřebíček „Styk se životem"

Gustav Hřebíček „Lidé a sochy", 1962

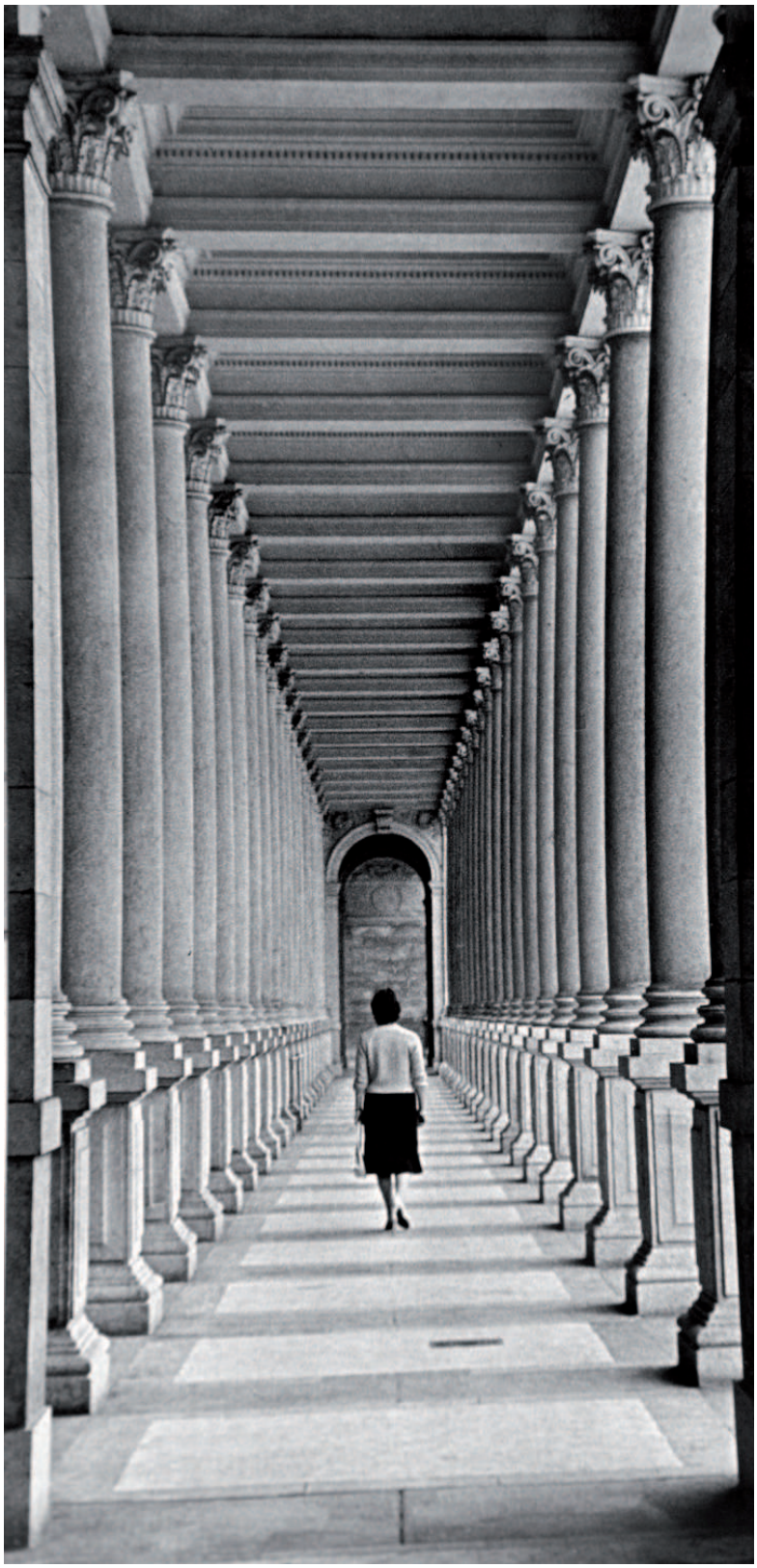

Gustav Hřebíček „Perspektiva", 1962

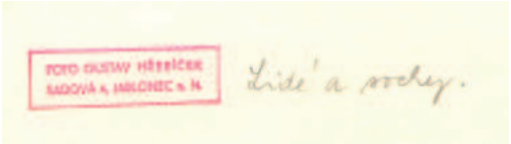

Razítko s adresou Gustava Hřebíčka

KABÍČEK JAN
21. 12. 1923 v Praze – 19. 6. 1985 v Nitře

Adresa v době působení ve Studiu: Vojanova 10, Liberec 10.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Často fotografoval krajinu, která ho fascinovala a při, jejímž zaznamenáváním se snažil hledat jiné úhly pohledů. Experimentoval od klasických záběrů až po záběry textur a mikrosvěta, kdy se projevovalo jeho oko výtvarníka. Odtud také pramení jeho cyklus Kámen, který chápal nejen jako hmotu, ale hlavně jako strukturu.

Od roku 1953 až do svého důchodu pracoval jako fotograf a dokumentátor v Severočeském muzeu v Liberci, kde založil a spravoval Kabinet fotografie.

Vzpomínka **Jiřího Bartoše** na poslední setkání s **Janem Kabíčkem**:

„Kabinet fotografie vedl Jan Kabíček a mám s ním takovou vzpomínku, dost truchlivou. Honza věděl, že já jsem vždycky toužil po nějakém větším formátu a on měl Moskvu 6x9 a já ji mám od něj díky tomu, že jednou tady zastavil ten jeho trabant, Honza s tím vyšel ven a chvíli jsme seděli, chvíli nahoře povídali a on najednou ho vytáhl a říká: ‚Ty jsi ho vždycky chtěl a tady ho máš a nemusíš nikomu říkat, že je ode mě.' On věděl, že je to s ním špatný, což já jsem samozřejmě nevěděl a on mi říká:, Hele já se stěhuji odsud, já končím a budu bydlet v Bratislavě.' A nakonec jsem dostal z Bratislavy od Beáty parte. Honza zemřel prakticky na operačním stole, po operaci mozku, měl na něm nádor, nedalo se s tím asi už nic dělat, prostě zemřel po tý operaci. Tenkrát když tady byl, tak se strašně loučil, sedl do auta a plakal a jenom mě mával a říkal ahoj a tu Moskvu mi tady nechal. No já ji teda opatruji, ani s ní nefotím"(z rozhovoru ze srpna 2008).

Jan Kabíček„Svatebčané", 1958

Jan Kabíček „Deštníky"

Jan Kabíček „Zimní motiv", 1960

Jan Kabíček „Krajina", 1966

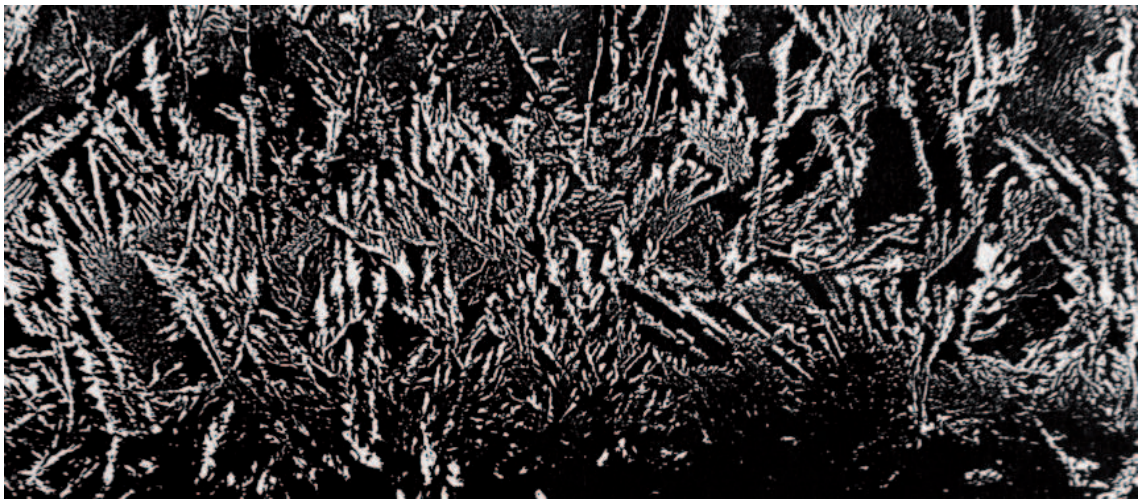

Jan Kabíček „Fantaskní krajina"

Jan Kabíček „Kouzelná zahrada" z cyklu KÁMEN

Jan Kabíček, Josef Sudek v SM Liberec 31.3.1963

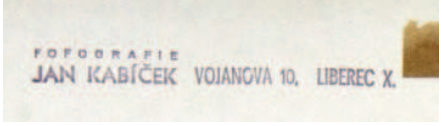

Razítko s adresou Jana Kabíčka

KALÍK MILOSLAV
20. 11. 1928 v Duchcově – 22. 8. 2008 v Jablonci nad Nisou

Adresa v době působení ve Studiu: Revoluční 3, Jablonec nad Nisou.
Členem Studia od roku 1963 do roku 1969.

Vyučil se knihkupcem, poté vystudoval Tyršův ústav tělesné výchovy v Lučanech nad Nisou a stal se učitelem tělocviku. Když se přestěhoval do Jablonce nad Nisou, začal pracovat v propagaci Mezinárodních výstav skla a bižuterie. A tady se dostal blíže k fotografii, která se mu stala láskou na celý život. Oslovily ho Jizerské hory, Český Ráj a zvláště České středohoří, které fotografoval celý život a z něhož vznikla v roce 1995 stejnojmenná publikace. Věnoval ji své ženě Květě, která se jejího vydání bohužel nedočkala. Její odchod ho velice zasáhl a v jeho tvorbě se začal projevovat smutek, stal se fotografem mraků, bouří a blesků, které vyrážel fotografovat kdykoliv, kdy bylo to pravé počasí, a které mu pomáhala monitorovat meteorologická stanice na Milešovce. Spolupracoval na mnoha fotografických knihách, jeho poslední monografie fotografií české krajiny z roku 2002 je kniha s příznačným názvem „Mezi nebem a zemí".

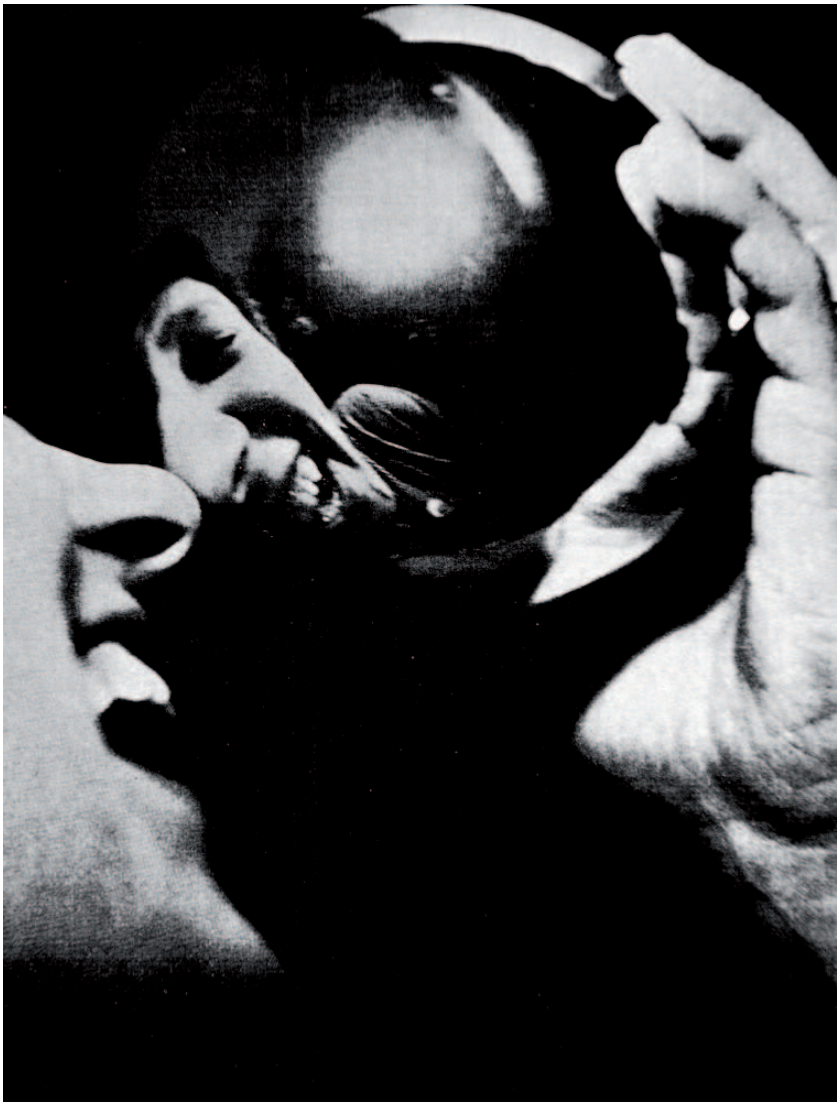

Miloslav Kalík „Kulatý úsměv", 1963

KOBLÍŽEK FRANTIŠEK

Adresa v době působení ve Studiu: Drážní stezka 9, Liberec 6.

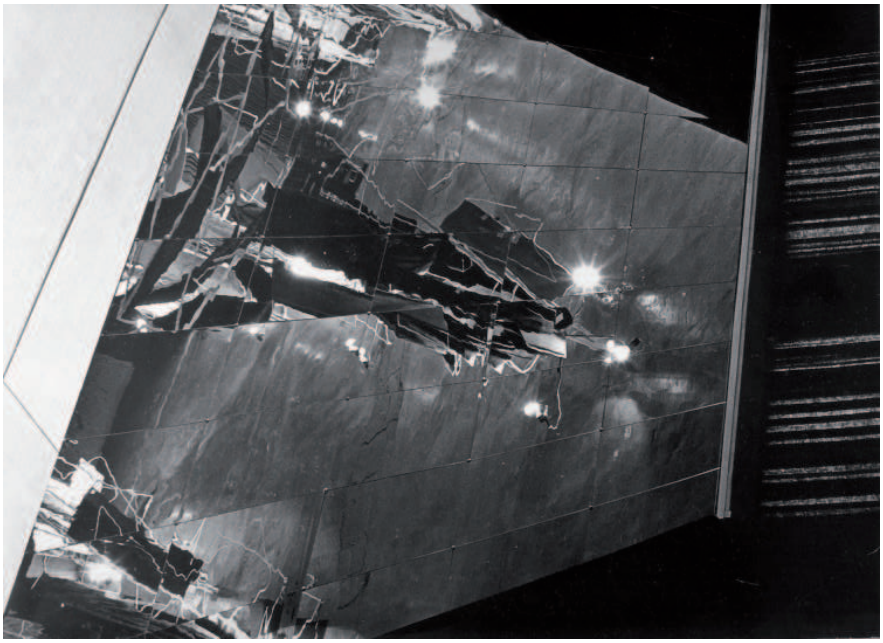

František Koblížek „Hlavolam", 1963;

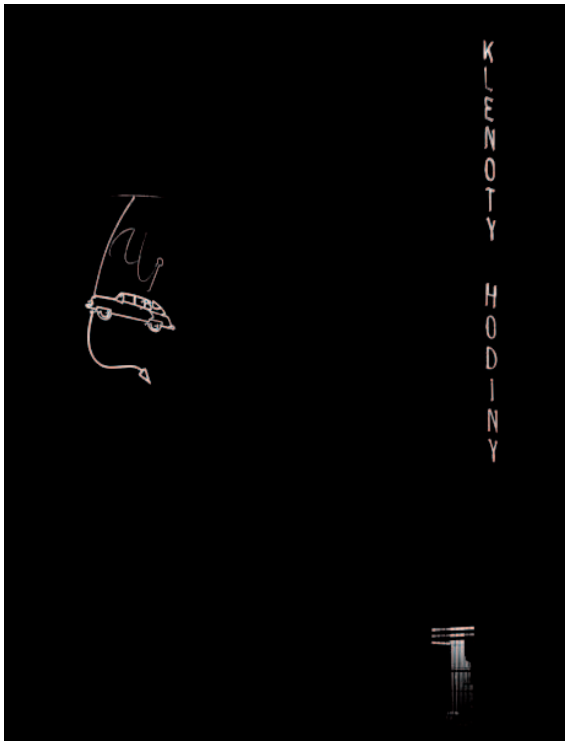

František Koblížek „Klenoty hodiny", 1963

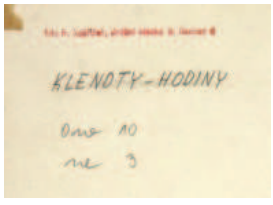

Razítko s adresou Františka Koblížka

KOZÁK JOSEF
Zemřel

Adresa v době působení ve Studiu: Julia Fučíka 361, Hejnice.
Členem Studia od roku 1963 do roku 1969.

Člen fotokroužku Osvětového domu Hejnice. Strojvůdce v Hejnicích.

Josef Kozák „Sen o moři", 1963

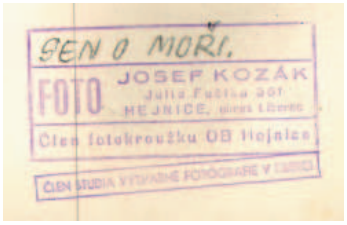

Razítko s adresou Josefa Kozáka

KRÁTKÝ ČESTMÍR
23. 4. 1932 v Liberci, žije v Praze

Adresa v době působení ve Studiu: Sokolovské nám., Liberec
Členem Studia od roku 1962 do roku 1968. Člen liberecké výtvarné skupiny *7*.

Vystudoval etnografii a dějiny umění na Karlově univerzitě v Praze. Od začátku padesátých let začal pracovat s **Karlem Plickou**, tehdy už známým fotografem a jezdit na etnografické výzkumy na Šumavu a do Boubínského pralesa, kde učil vysídlené rumunského cikány a studoval jejich zvyky. Tady se vlastně Krátký poprvé dostal k fotografii a Plicka byl jeho prvním učitelem. Velký zlom na vývoj jeho fotografického vidění mělo setkání v roce 1959 se sochařem a malířem **Janem Koblasou**, iniciátorem dvou výstav Konfrontace. V roce 1960 se Čestmír Krátký vrátil do Liberce a začal krátce učit na měšťance. Pak mu jeho přítel ze Severočeského muzea **Bohumil Nuska** pomohl najít místo správce grafických sbírek v Oblastní galerii, kde pracoval až do roku 1967, kdy šel Krátký tzv. na „volnou nohu". V roce 1968 emigruje do USA a poté do Mexika. V roce 1995 se vrací do České republiky a v současnosti žije v Praze. Čestmír Krátký fotografoval pouze v šedesátých letech, protože po emigraci se již fotografii nevěnoval. Z existenčních důvodů pracoval jako dělník v chemické továrně a poté se vrátil ke svému původnímu oboru etnografii. Za toto období se však dokázal intenzivně zapsat do podvědomí české historie fotografického umění. Krátký měl jasno v tom, co chce dělat a jakou cestou se ubírat a z té nesešel. Ovlivněn nejen svým přítelem **Janem Koblasou** a ostatními výtvarníky okolo skupiny Konfrontace, španělským malířem **Antoniem Tapiesem**, českým strukturálním informelem a filozofii existencionalismu i surrealismu, nacházel svá témata v Jizerských horách, na oprýskaných zdech a hlavně na smetištích. Objevoval na nich jemné doteky detailů a pozůstatků lidských i zvířecích existencí a svými filozoficky laděnými komentáři jim dával jiný význam, zamýšlející se nad vztahem přírody a člověka.
Nejznámější jsou jeho cykly „Circuli mortui", „Dynastie Ubu"," Dynastie hlav", „Zvířata" a „Zahrada rozkoší". Až intimní stav nitra cítíme ve stěžejním autoportrétu Krátkého s názvem „Autoportrét se slzou v oku" z roku 1962.
Čestmír Krátký byl nejen fotograf, ale také významným teoretikem fotografie, který přispíval do odborného tisku. Také se podílel na několika projektech v Praze, Brně, Římě, Damašku a Amsterodamu, zapojením monumentální fotografie v architektuře. Některé byly realizované jeho přáteli **Janem Kabíčkem** a **Jiřím Plátkem** až po jeho emigraci z Československa a z těchto důvodů museli být prezentovány pod jiným jménem.
Má za sebou několik samostatných a společných výstav u nás a v USA. První monografie mu za pomoci **Jana Koblasy** vyšla v roce 1969, několik měsíců po jeho emigraci a druhá „Tvorba jako pokus o existenci" v roce 2007.

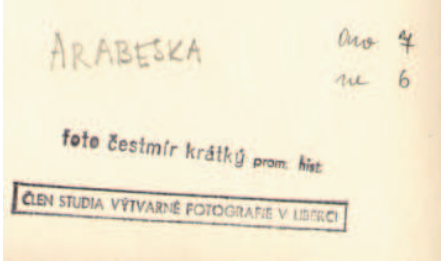

Razítko Čestmíra Krátkého

Čestmír Krátký „Sen o pralese", 1962

Čestmír Krátký „Havran", 1962

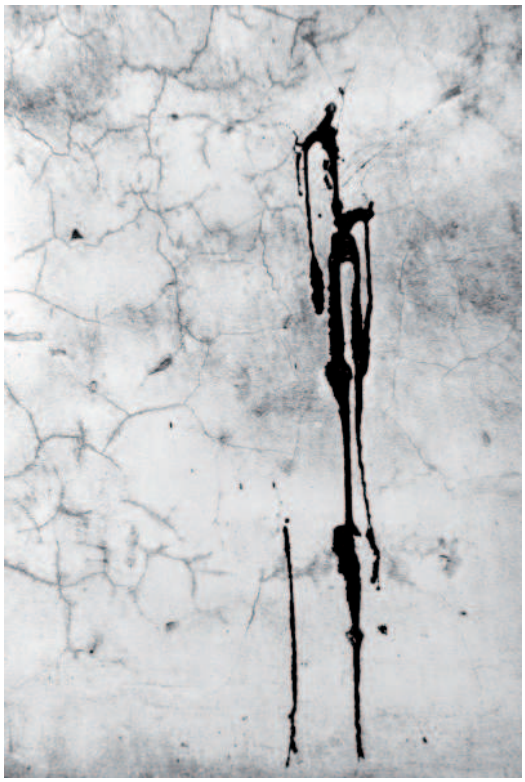

Čestmír Krátký „B.n., 1964/65

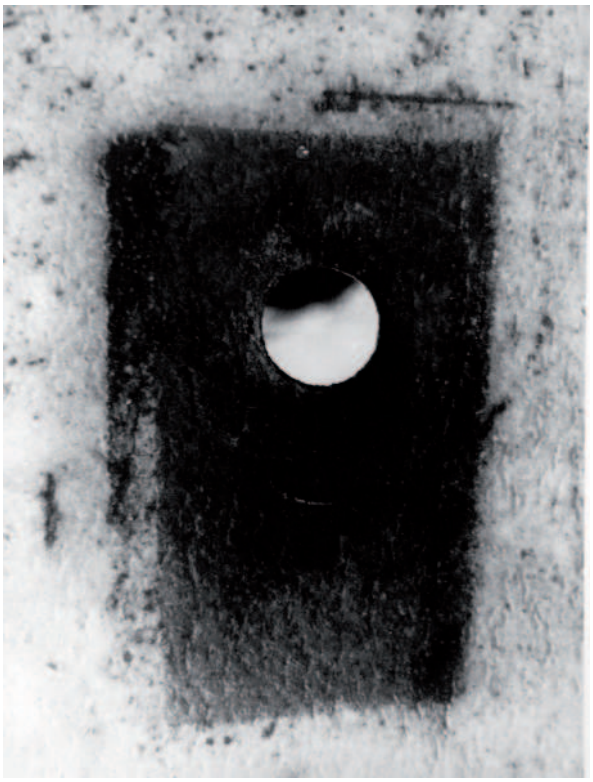

Čestmír Krátký „Nespavost", 1965

Čestmír Krátký „Arabeska", 1963

Čestmír Krátký „Autoportrét se slzou v oku", 1962

Čestmír Krátký, z cyklu „Zvířata", 1964

MELICHAR ZDENĚK
Zemřel

Adresa v době působení ve Studiu:Hejnice 4.
Členem Studia od roku 1963 do roku 1969.

Člen fotokroužku Osvětové besedy Hejnice

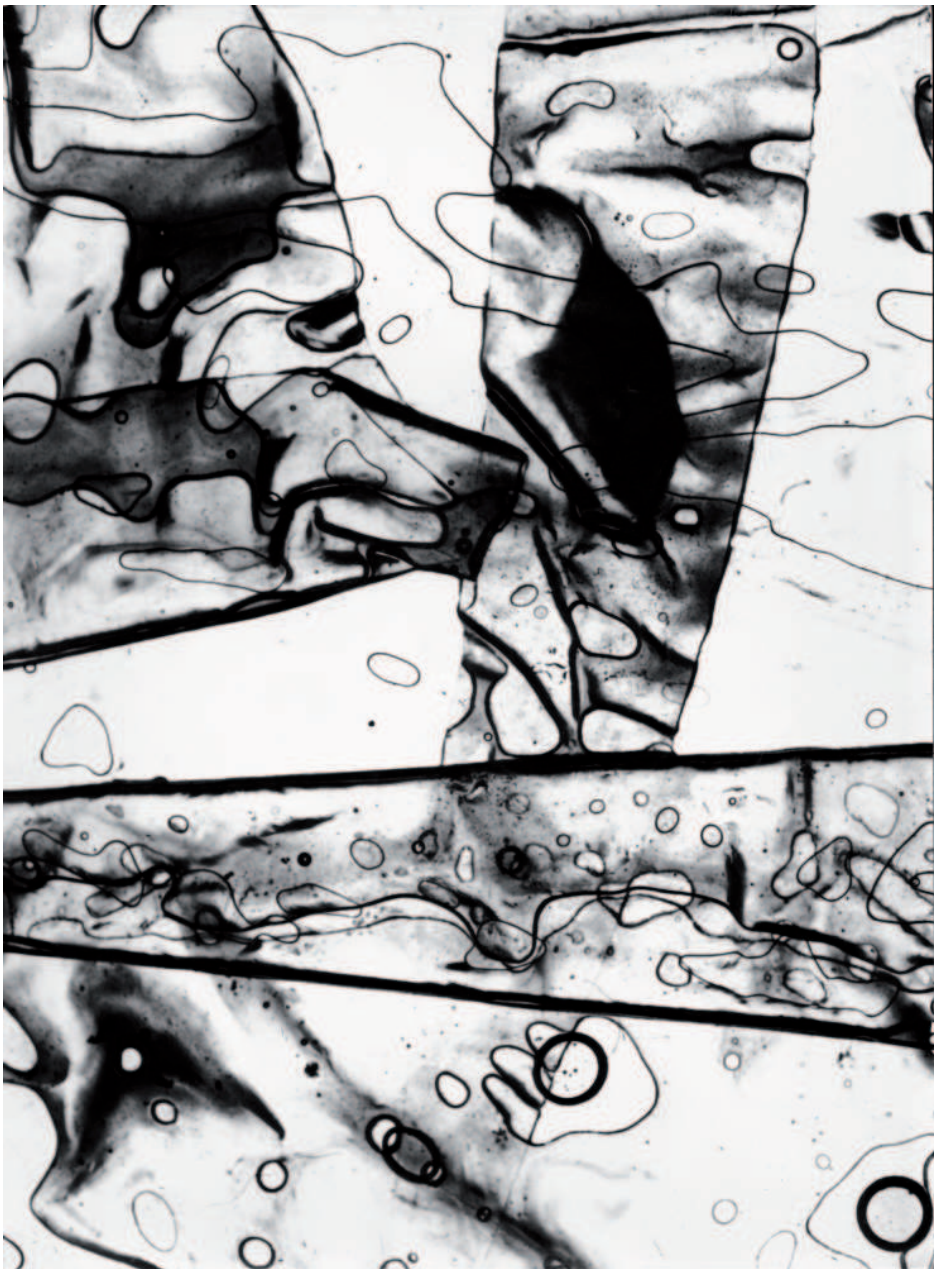

Melichar Zdeněk „Experiment", 1964

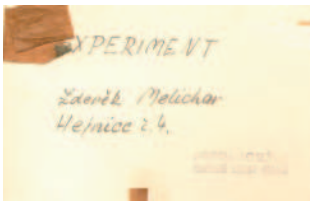

Podpis s adresou Zdeňka Melichara

PIKOUS JAN
9. 3. 1929 v Hrejkovicích u Písku, žije v Liberci

Adresa v době působení ve Studiu: Mrštíkova 5, Liberec 3.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Vystudoval obchodní školu ve Zlíně, začal pracovat v v propagaci v obchodním oddělení továrny Baťa a poté ho firma přemístila do prodejny Jas v Liberci. Od roku 1962 pracoval jako fotograf v n. p. Plastimat, a to až do roku 1971, kdy odešel tzv. na „vlastní nohu".
Ovlivněn **Josefem Sudkem, Čestmírem Krátkým** a propagátorem subjektivní fotografie **Ottou Steinertem**, přešel od fotografování krajiny, přes strukturální abstrakce, surrealistické kompozice, inscenované a manipulované fotografie, až po různé experimenty fotomontáži, dvojexpozicí a koláží. Od černobílé fotografie až k barvě. Svým výtvarným okem citlivě vnímal světlo a stín, kompozici a náladu okamžiku, kterou realisticky přebíral či převáděl do vnitřního vidění, a kterou často symbolicky spojoval se svými představami.
Je autorem 7 fotografických publikací s vlastními texty. Od roku 1970 je členem Svazu českých výtvarných umělců, je zastoupen ve sbírkách několika muzeích a galeriích v České republice, má za sebou mnoho samostatných výstav u nás a v Japonsku.

Jan Pikous „Spirála", 1964

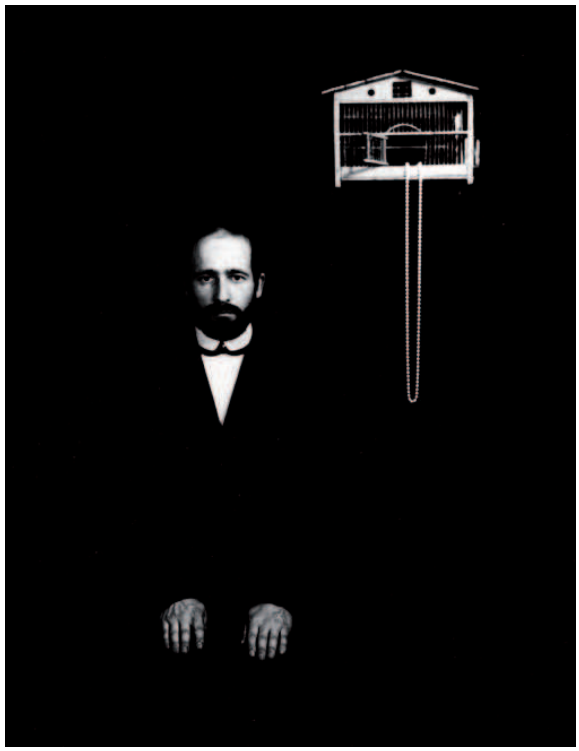

Jan Pikous „Vdovec", 1965

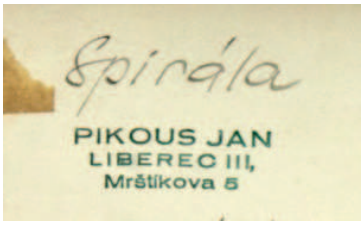

Jan Pikous „Spirála", 1964

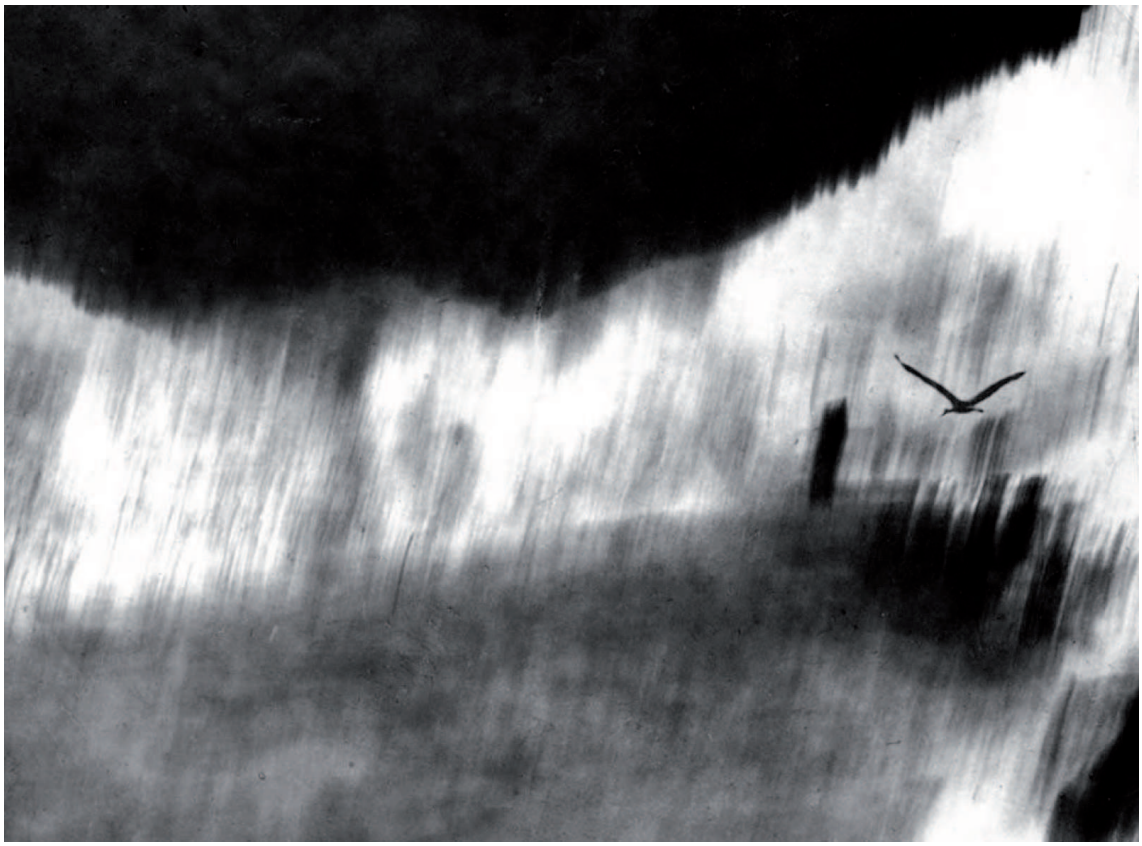

Jan Pikous „Horizont zániku", 1967

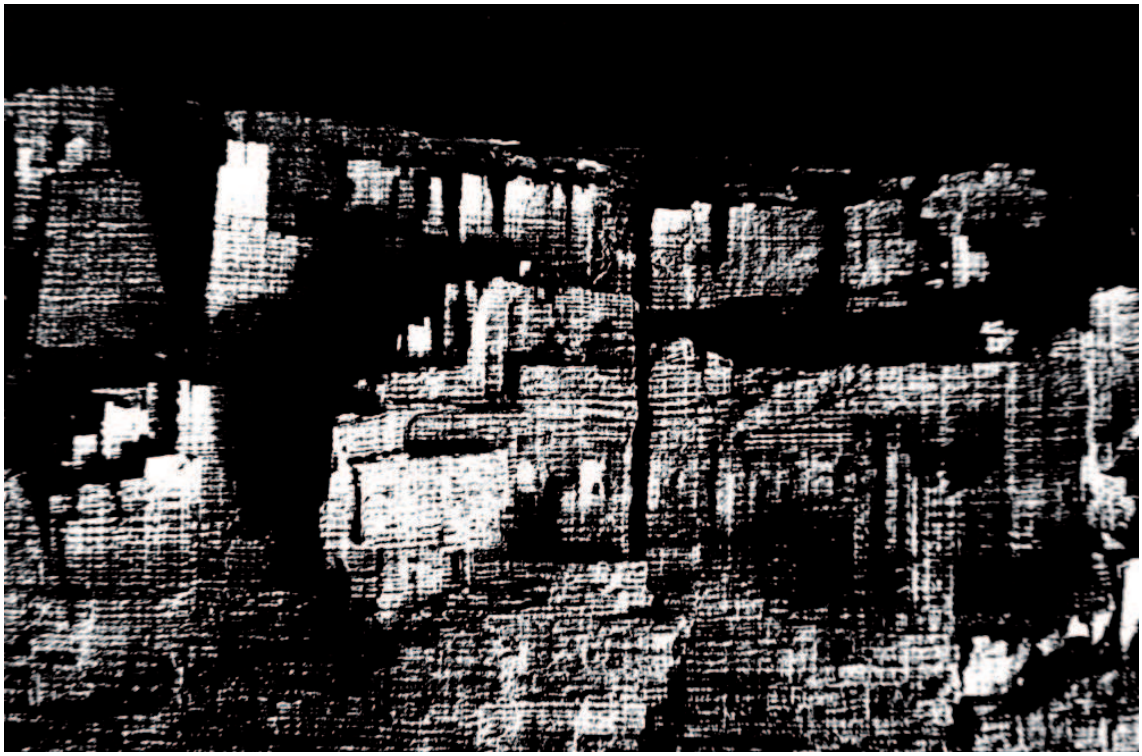

Jan Pikous „Fantaskní město doby X", 1967

Jan Pikous „Jeho čas se naplnil", 1964

Jan Pikous „Poutníci", 1963, zvětšenina

PLÁTEK JIŘÍ
29. 3. 1929 v Turnově, žije v Liberci

Adresa v době působení ve Studiu: Horova 6, Liberec 1.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Vyučil se knihařem, stejně jako jeho otec a děd, aby pokračoval v rodinné tradici. Poté vystudoval státní grafickou školu v Praze jako žák O. Blažka a B. Doležala. V šedesátých letech cítil potřebu větší realizace, a proto se začal věnovat fotografii, a to po celou dobu trvání Studia. Ve fotografii mu však časem začal scházet třetí rozměr, a proto se zánikem Studia a na impuls sochaře Františka Paulů a své manželky Jany se vrátil ke knize, u které zůstal dodnes.
Věnoval se aktu, ale hlavně experimentoval s mnohanásobnou solarizací (Sabatierovým efektem) k dosažení čistě grafického kontrastu černé a bílé.

Kandidát Svazu českých výtvarných umělců z roku 1970.

Jiří Plátek „Přízrak", 1965

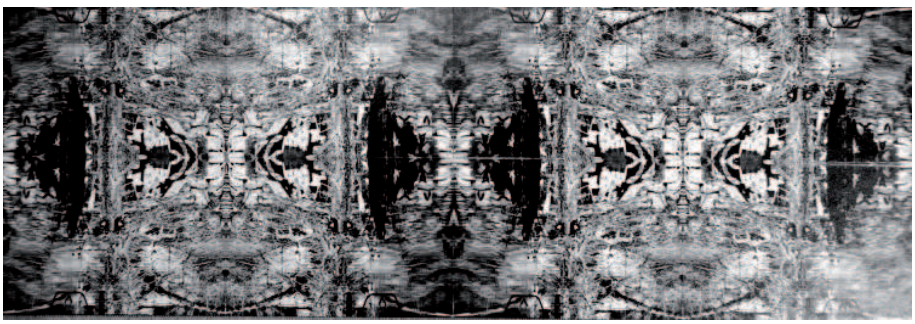

Jiří Plátek, bez názvu

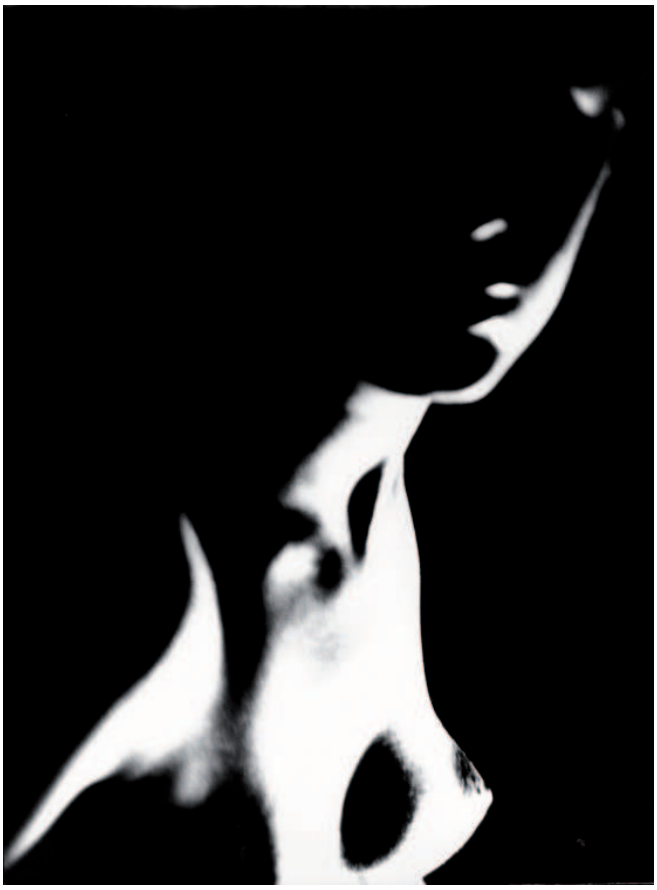

Jiří Plátek „Linie", 1966

Jiří Plátek „Postavičky", 1968

Z výstavy Jiřího Plátka v Severočeském muzeu v Liberci z roku 1968

Jiří Plátek, fotografie z výstavy v České Lípě, 1965

Razítko Jiřího Plátka

POSTUPA LADISLAV
21. 9. 1929 v Náchodě, žije v Liberci

Adresa v době působení ve Studiu: Bednářská 91/6, Liberec 2.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Vystudoval vyšší průmyslovou školu stavební v Liberci a až do roku 1967 pracuje jako projektant. Poté si najímá ateliér v posledním patře kavárny Nisa v centru Liberce a jde tzv. na „vlastní nohu".
Zpočátku nalezeným objektům přisuzoval význam, později motivy nehledá, ale sám je vytváří. Různé obyčejné předměty Ladislav Postupa přinášel do svého ateliéru a inscenoval je podle svého tvůrčího záměru. Dal tak vzniknout obrazům s novou symbolikou, převážně na černém pozadí, blížící se až ke grafice. Ovlivněn svým velkým vzorem **Vilémem Reichmannem** a surrealistickým manifestem **André Bretona**, inklinoval více k surrealismu než abstrakci. Velký význam klade na názvy fotografii, kterým tak dává nový společensko kritický význam.
Členem Svazu českých výtvarných umělců od roku 1965. V roce 1969 dostává veřejné uznání za výtvarnou činnost ve fotografii Krajským národním výborem v Ústí nad Labem. Pracuje na projektech využití fotografie v interiérech a v roce 1970 přihlašuje československý patent umožňující povrchovou úpravu fotografii na deskách. O dalších 16. let později další, na nábytkový design s užitím fotografie. V roce 1990 se stává členem Unie českých výtvarných umělců a následující rok je jmenován čestným členem AF asociace. Měl mnoho výstav u nás i v zahraničí. První monografie „Fotografie Ladislava Postupy" mu vyšla v roce 1967, další „Monografie Ladislava Postupy" v roce 1992 a poslední „Ladislav Postupa, fotograf a grafik" v roce 2008.

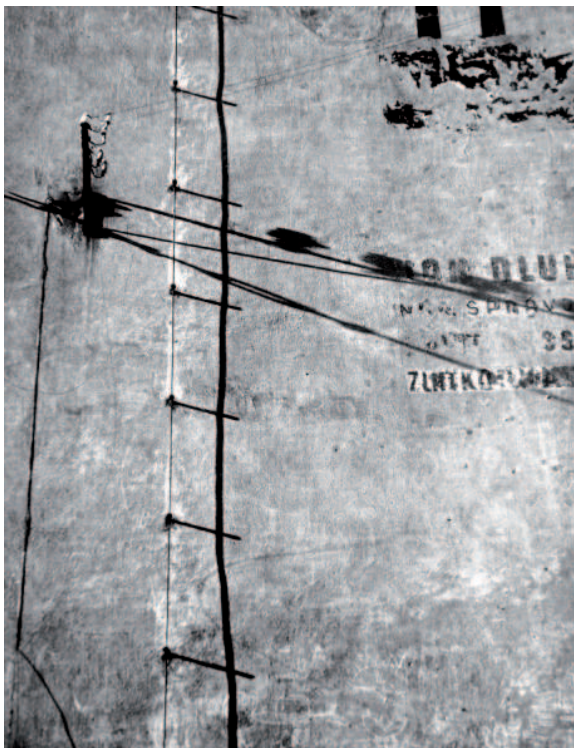

Ladislav Postupa „Kariéra"

Ladislav Postupa „Jeřábníkova denní cesta", 1964

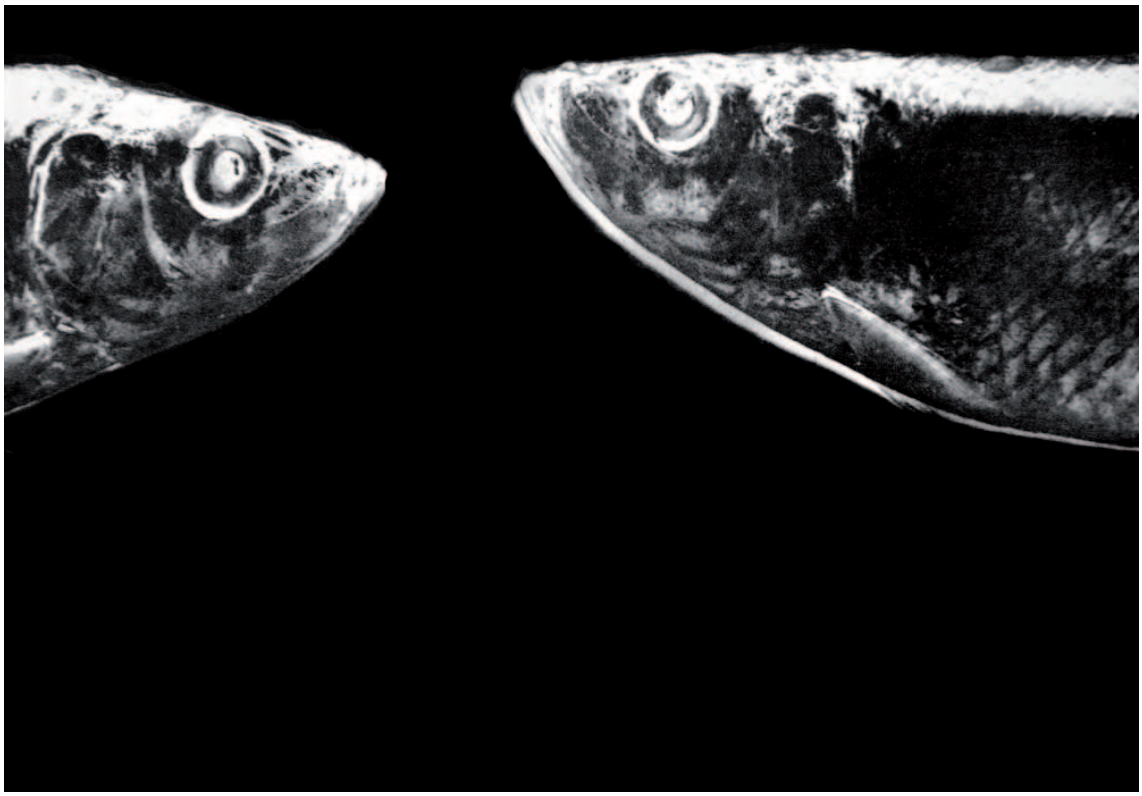

Ladislav Postupa „Diskuse

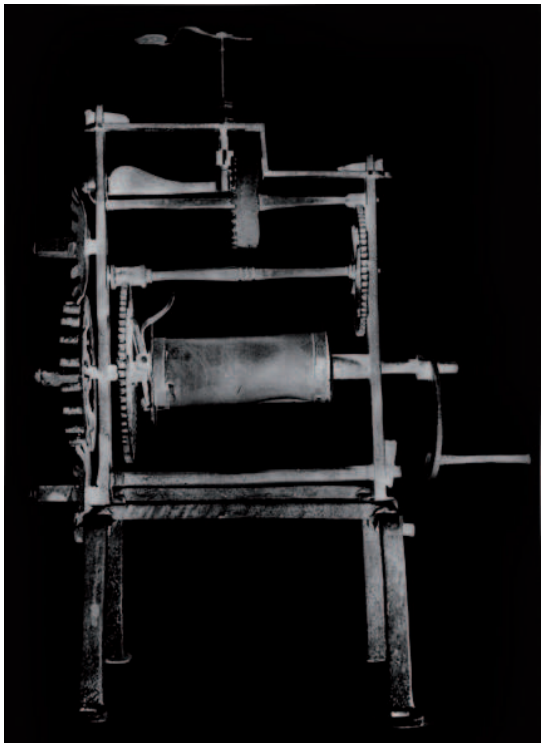

Ladislav Postupa „Perpetum mobile", 1967

Ladislav Postupa „Tajemství", 1965

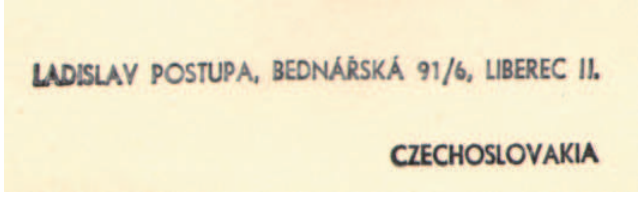

Razítko s adresou Ladislava Postupy

Ladislav Postupa „ Svědomí“, 1966

RIEDEL PETR
1943, žije v Liberci

Adresa v době působení ve Studiu: 8, března 11/19, Liberec.
Členem Studia od roku 1965 do roku 1969.

Tiskař n. p. Severografia Liberec. Zajímal se o reportážní, sportovní i krajinářskou fotografii. Po skončení Studia se stal členem Fomaklub Liberec.

Petr Riedel „Kdo co", 1966

Petr Riedel „Důkazy", 1966

Petr Riedel „Denní listy", 1966

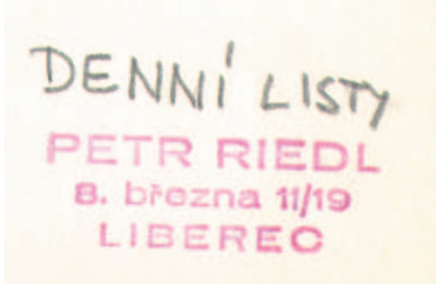

Razítko s adresou Petra Riedla

STEINIC JOSEF

Adresa v době působení ve Studiu: Nová Ves nad Popelkou 249.

Josef Steinic „Pod jednou střechou", 1963

Josef Steinic „Mokrý terén", 1963

Josef Steinic „Smutek", 1963

Josef Steinic „Výstup"

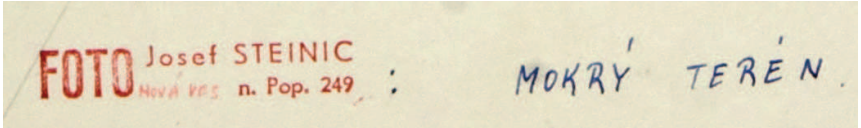

Razítko s adresou Josefa Steinice

ŠÍPEK KAREL

Adresa v době působení ve Studiu: Švermova 38, Kosmonosy.
Členem Studia od roku 1966 do roku 1969.

Členem závodní klub Liaz Mnichovo Hradiště.

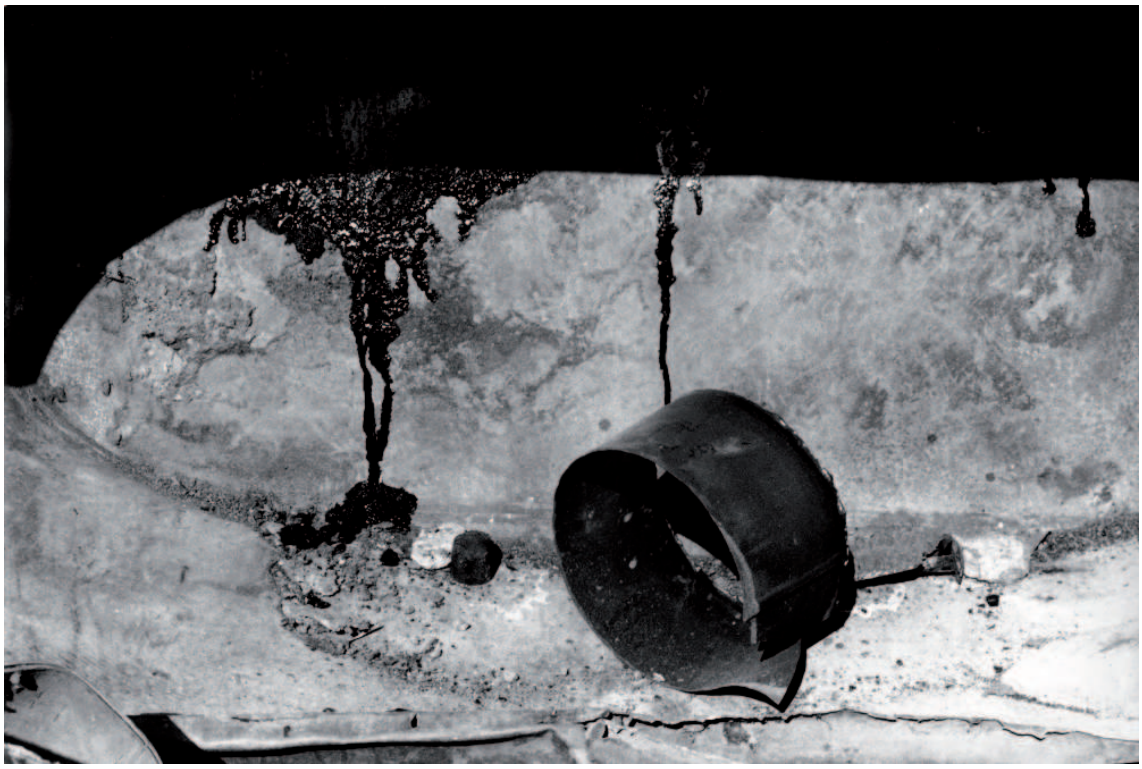

Karel Šípek „Podstata", 1966

Karel Šípek „Zasnoubení", 1966

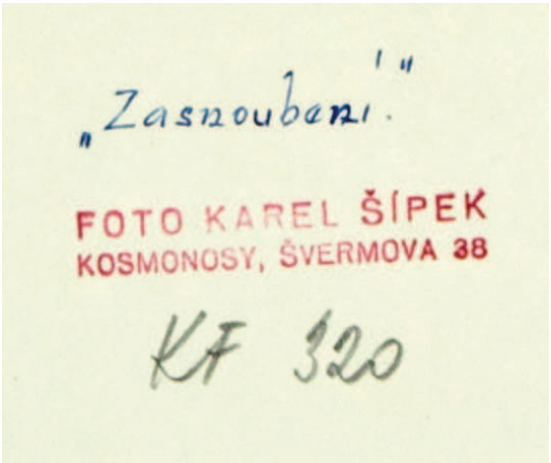

Razítko s adresou Karla Šípka

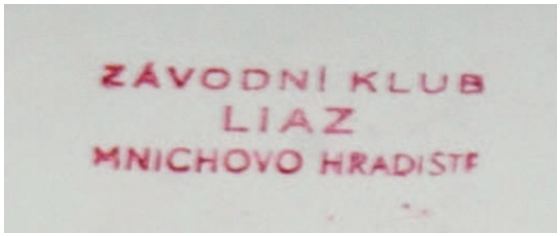

Razítko fotokroužku závodního klubu Liaz Mnichovo Hradiště

ŠKOPEK KAREL
zemřel

Adresa v době působení ve Studiu: Lomnice nad Popelkou 34.
Členem Studia od roku 1962 do roku 1969.

Fotil převážně krajinu.

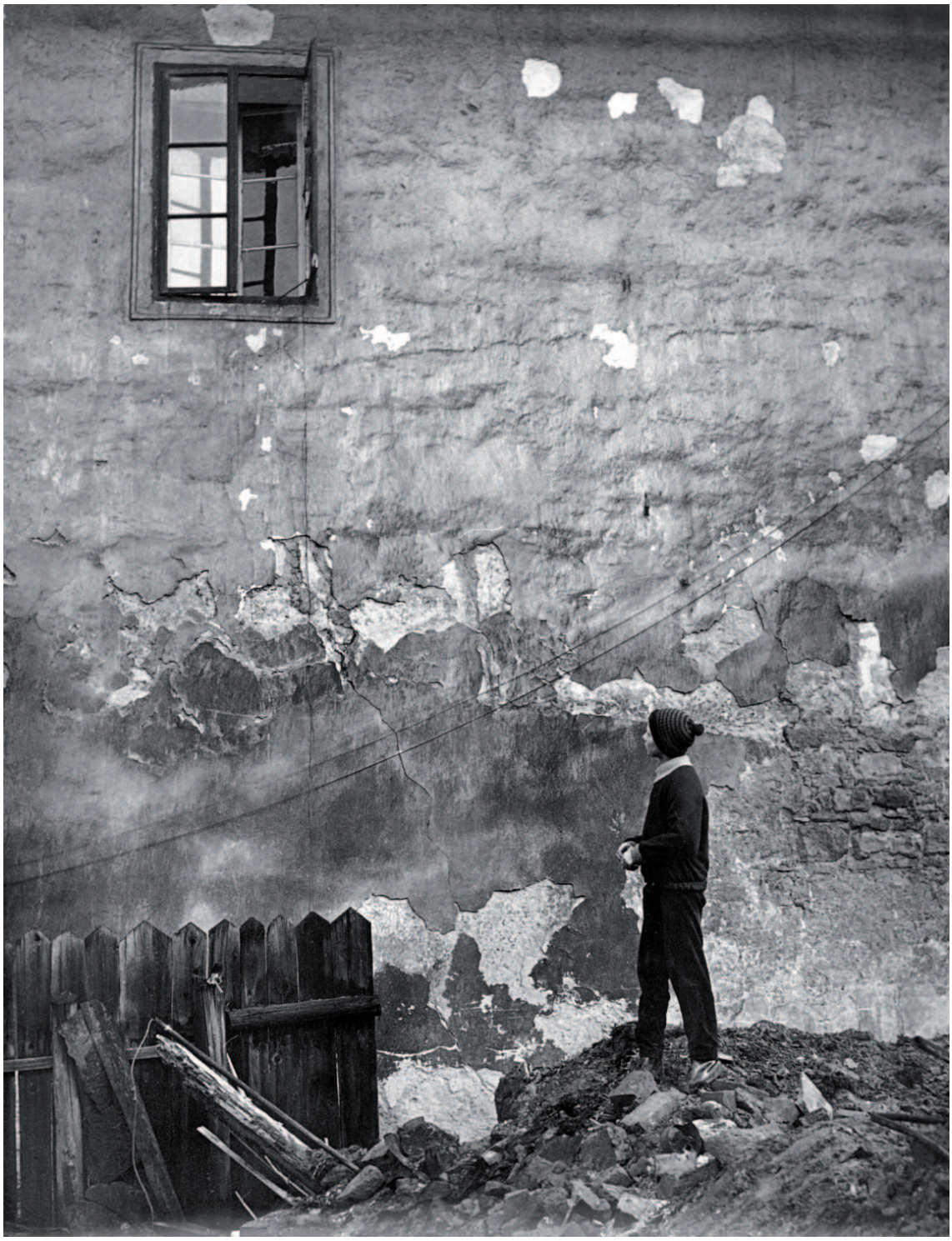

Karel Škopek, Čas nestojí", 1963

Karel Škopek „Zima", 1964

Razítko s adresou Karla Škopka

Karel Škopek „Sad v zimě, 1963

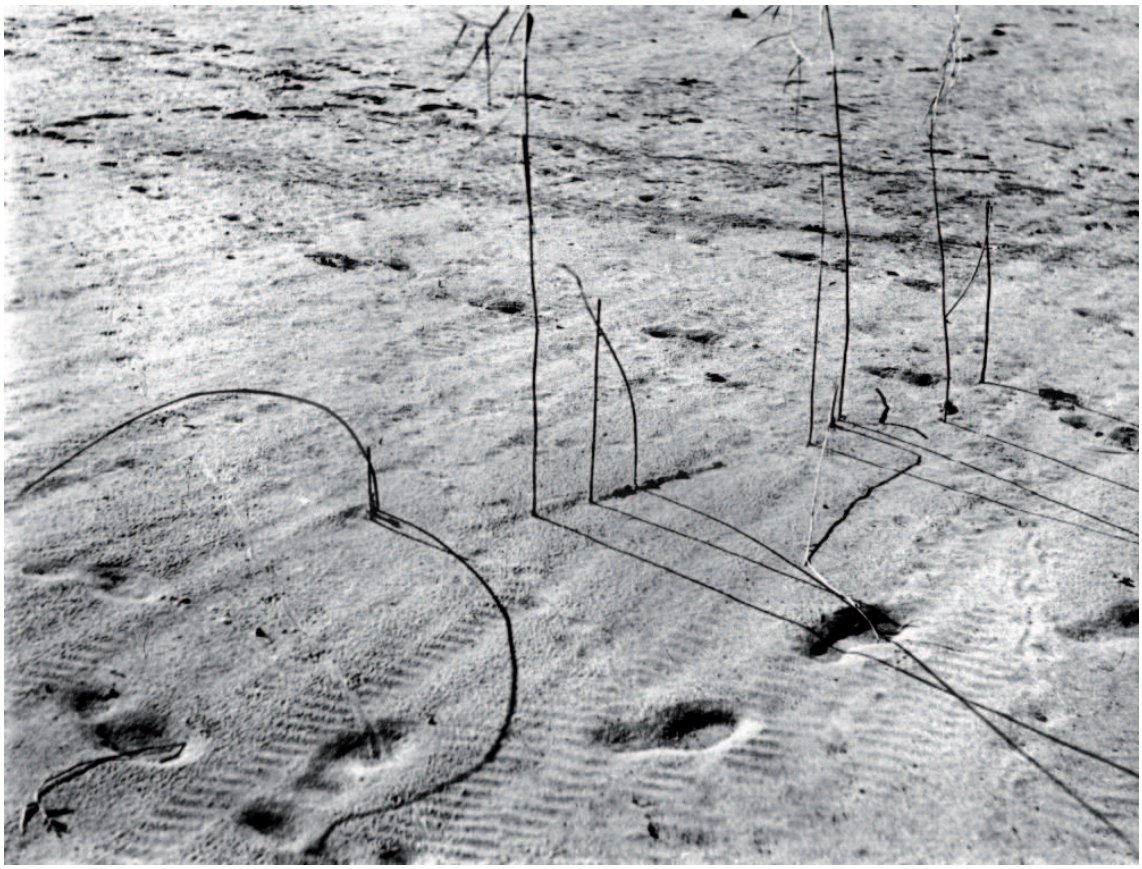

Karel Škopek „Fotografie", 1966

ŠKOPEK KAREL ML.

Adresa v době působení ve Studiu: sídliště západ 2850, Praha 10.
Členem Studia od roku 1965 do roku 1969.

Karel Škopek ml. „Městský motiv III.", 1966

Karel Škopek ml. „Bílý dům", 1966

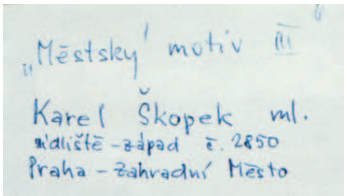

Podpis s adresou Karla Škopka ml.

VOKÁL FRANTIŠEK
žije v Bílém Potoce

Adresa v době působení ve Studiu: Bílý Potok pod Smrkem 157.
Členem Studia od roku 1964 do roku 1969.

Člen fotokroužku Osvětového domu Hejnice.

František Vokál „V pasti", 1964

Razítko s adresou Františka Vokála

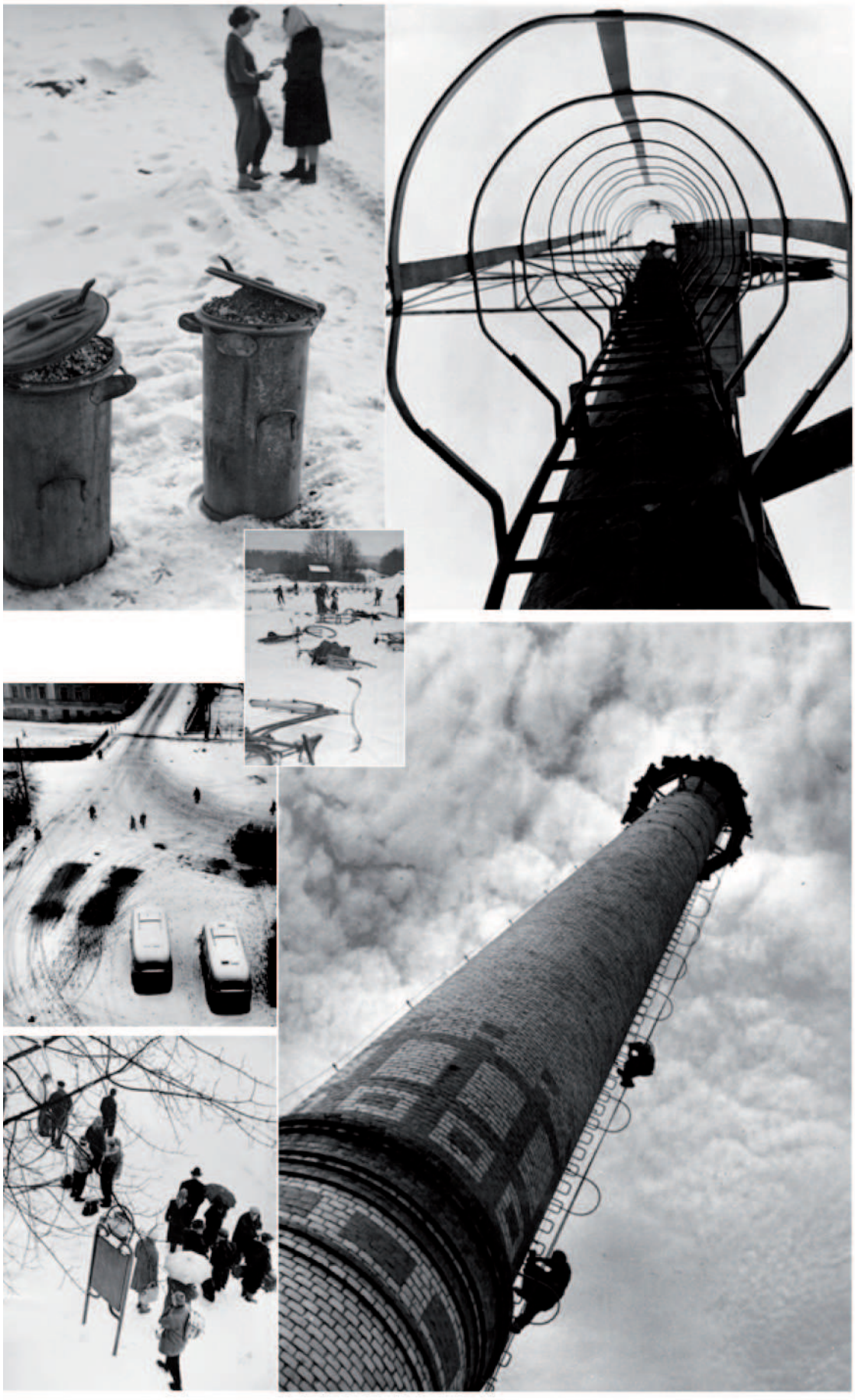

8. ZÁNIK STUDIA VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE

Jak naznačil ve svém zamyšlení nad 4. členskou výstavou Studia výtvarné fotografie v Liberci v roce 1967 **Čestmír Krátký**, tak po 5. letech úspěchů byla cítit mírná únava a stagnace členů. I u nejlepších fotografů se začalo objevovat opakování některých témat a nápadů. Dokladem toho je, že na zmiňované výstavě se vystavovaly nejen aktuální práce, ale i fotografie 2 roky staré. Výstava tak nemohla ukázat současný vývoj Studia. Jistě ke zlepšení situace by také pomohla stálá výstavní síň, kde by se mohly pravidelně vystavovat práce autorů nejen z Liberce a okolí, ale i z celé republiky a zahraničí. Nejen fotografové, ale i veřejnost by byli v kontaktu s novými tendencemi ve fotografii i v umění. Liberec čekal na fotografické výstavní prostory až do roku 1975, kdy byla založena Malá výstavní síň na Šaldově náměstí v centru města. Bohužel Studio jako takové se této významné kulturní události nedočkalo. Koncem šedesátých let se v Československu začala měnit politická situace a i priority. Okresní kulturní středisko přestalo finančně přispívat na propagační materiály, dávat členům fotografické papíry a už nebyly k dispozici odpovídající prostory, kde se mohli scházet. V roce 1967 si **Ladislav Postupa** pronajal atelier v centru Liberce a šel na volnou nohu, stejně jako **Čestmír Krátký**, který se navíc odstěhoval do Prahy a rok na to emigroval do USA. Členové přestali splňovat nastavené podmínky Studia a na žádost předsedy, v lednu 1969, bylo Studio výtvarné fotografie ke dni 1.2.1969 oficiálně zrušeno. **Jiří Plátek** se vrátil k vázání knih, kterému se věnuje až do současnosti i ve svých 81 letech. **Jan Pikous** odešel v roce 1971 na volnou nohu a fotografii se věnuje celý život. **Jan Kabíček** zůstal fotografem v Severočeském muzeu v Liberci až do roku 1984, kdy šel do důchodu, odstěhoval se na Slovensko a rok na to zemřel. **Jiří Bartoš** zůstal předsedou Jizerského fotoklubu v Hejnicích až dodnes a stále aktivně fotografuje. Ing. arch. **Vilém Boháč** zemřel stejně jako **Stanislav Hrubant, Gustav Hřebíček, Miloslav Kalík, Josef Kozák, Zdeněk Melichar, Karel Škopek.** Jména ostatních členů zmizela v minulosti a můžeme se jen dohadovat co se s nimi stalo. Jestli i po zániku Studia výtvarné fotografii v Liberci pokračovali dál na své cestě za fotografii.

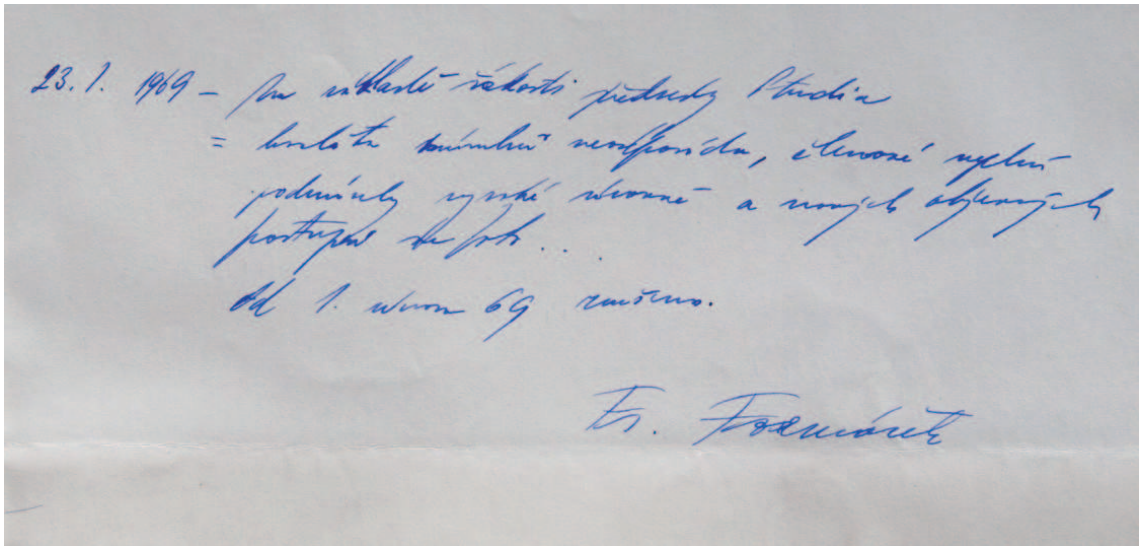

Zápis ředitele OKS Františka Formáčka o zrušení Studia výtvarné fotografie v Liberci

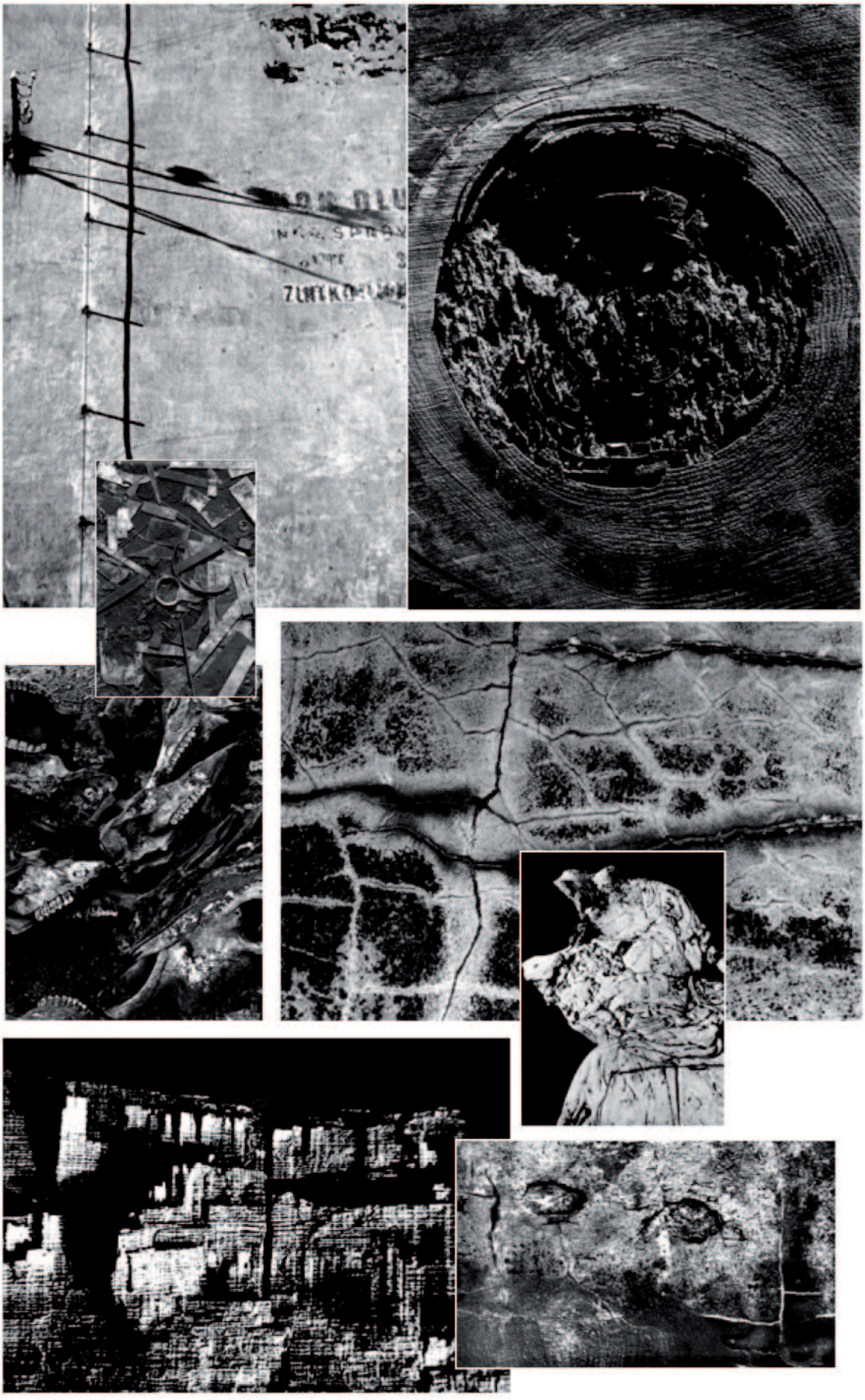

9. DŮLEŽITOST STUDIA A JEHO PŘÍNOS

Po 2. světové válce se začala rozvíjet činnost amatérských fotografů, kteří byli většinou organizovaní ve fotoklubech pod patronací tehdejších národních podniků a fabrik. V šedesátých letech skoro každá organizace, ale i školy a učňovská střediska měly pod hlavičkou zájmové činnosti, obor fotografie a vybavenou fotokomoru, kterou využívali nejen profesionální fotografové, pracující pro podnik, ale i amatérští nadšenci.
V roce 1958 vznikla v Olomouci skupina výtvarných fotografů, které si dalo název **DOFO**. Jelikož **Vilém Boháč** byl s nimi ve spojení, tak se dá předpokládat, že jejich činnost ovlivnila vznik Studia v Liberci. Jejich fotografie měly charakter zátiší se zaměřením na poetičnost, detail, střídání linií, světla a stínu. V tématech chyběla krajina a živá fotografie, která se často objevovala ve fotografiích členů Studia. Výraznou osobností ve skupině **DOFO** byl **Vilém Reichmann**, který svou surrealistickou tvorbou ovlivnil jejich směr stejně jako **Čestmír Krátký**, který ovlivnil mnoho členů Studia svými strukturálními pracemi. Olomoucká skupina se vyznačovala kolektivní názorovou jednotností, která však někdy vedla k nečitelnosti a rozeznání autorů. Studio působilo velmi kompaktně jako kolektiv, ale zároveň dalo vzniknout silným tvůrčím osobnostem s jasným cílem ve své tvorbě, ke kterým patřili kromě **Čestmíra Krátkého** například **Jiří Bartoš**, **Jan Pikous** a **Ladislav Postupa**. Studio kladlo na své členy vysoké nároky na obsahovou, výtvarnou i technickou kvalitu fotografií a členům se dařilo tyto nároky plnit a dodržovat. To dokazuje i malá vzpomínka **Ladislava Postupy** na hodnocení fotografií:
„Protože ve Studiu jsme byli tygři skutečně strašně pracovití, tak výkonní, my jsem opravdu byli strašně tvrdí, protože jsme nesnesli, aby to někdo vokecal, to je pěkný žejo, to ne, to neexistovalo. Položit, kouknout, odejít, promyslet a hlasuje se. Odhlasováno a volná tribuna, pak každý obraz se rozebral a každý měl naprostou svobodu říct svůj názor, přijato nebo nepřijato, rozumíte, až když už jsme to měli za sebou" (z rozhovoru z února 2008).
A je pravda, že se s nastavenými tvrdými podmínkami podařilo Studiu přehoupnout nad rámec amaterské fotografie. Vždyť kolem 50 zájemců z řad amatérských fotografů se snažilo do Studia dostat. Nebylo jen těžké se stát členem, ale také se jako člen udržet. Některým jako byl **Jiří Červinka, Josef Cícha** a **František Koblížek** se to nepodařilo a vydrželi ve Studiu zhruba rok. Naopak některým členům nastartovalo Studio fotografickou kariéru. Kromě **Jana Kabíčka**, který už byl před založením Studia profesionálním fotografem v Severočeském muzeu, to byl **Ladislav Postupa** a **Jan Pikous.** Ti se stali a zůstali profesionálními fotografy na vlastní noze po celý život. Velmi krátkou kariéru fotografa na vlastní noze měl **Čestmír Krátký**, který svou emigraci ukončil jedno období svého života, období fotografické. Bylo to období krátké, za to velmi plodné. Divadelním fotografem v Praze se stal **Vladimír Hanzl**. I když amatérskými, ale s profesionálními znalostmi, zůstali fotografové krajiny, **Jiří Bartoš** a **Miloslav Kalík**. Pro **Jiřího Plátka** bylo období Studia, meziobdobím tvůrčího experimentu na své životní dráze knihaře. **Jan Pikous** a **Ladislav Postupa** se stali členy Svazu českých výtvarných umělců a **Jiří Plátek** se stal kandidátem.
Studio výtvarné fotografie bylo pro liberecký region velmi důležitou kulturní institucí nejen v šedesátých letech, ale její dosah je cítit až do současnosti, kdy stále nové generace fotografů jsou jimi ovlivněni. Vznikla unikátní sbírka více jak 400 fotografií, které jsou uloženy v Kabinetu fotografie v Severočeském muzeu v Liberci.

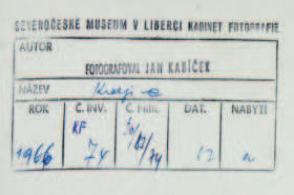
SEVEROČESKÉ MUZEUM V LIBERCI KABINET FOTOGRAFIE
AUTOR
FOTOGRAFOVAL JAN KABÍČEK
NÁZEV
ROK 1966 | C. INV. KF 7y | C. FOND 5y/10/74 | DAT. 12 | NABYTÍ a

Razítko Kabinetu fotografie v Severočeském muzeu v Liberci

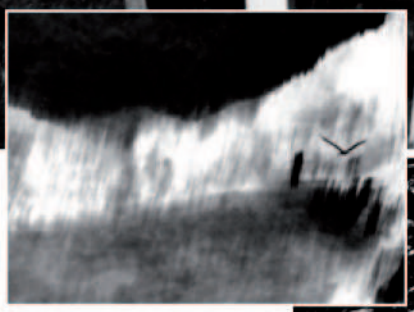

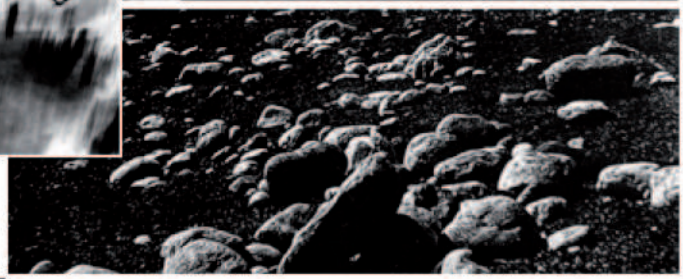

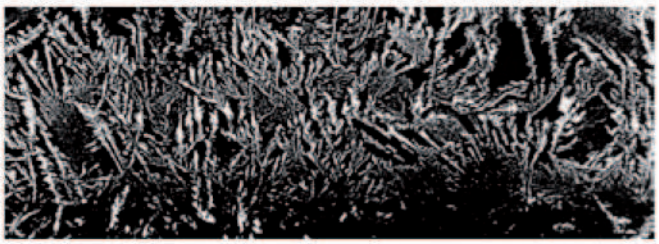

10. SPOLEČNÉ VÝSTAVY A ÚČASTI NA SOUTĚŽÍCH STUDIA VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE

1962 Divadlo Jablonec nad Nisou
říjen 1962
Výstava členských prací
Berger Jaromír, Cícha Josef, Červinka Jiří, Dlouhý Václav, Elstner René, Havlas Zdeněk, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Koblížek František, Krátký Čestmír, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Steinic Josef, Škopek Karel

1963 Výstavní síň Stavoprojektu, Liberec
(16. 3. – 31. 3. 1963)
1. členská výstava prací roku 1962
Berger Jaromír, Červinka Jiří, Dlouhý Václav, Elstner René, Havlas Zdeněk, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Koblížek František, Krátký Čestmír, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Steinic Josef, Škopek Karel

1963 Kabinet fotografie J. Funka, Dům panů z Kunštátů, Brno
2. členská výstava prací roku 1963
Bartoš Jiří, Berger Jaromír, Dlouhý Václav, Havlas Zdeněk, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Kalík Miloslav, Kozák Josef, Krátký Čestmír, Melichar Zdeněk, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Steinic Josef, Škopek Karel.

1964 Výstavní síň Domu kultury a vzdělávání, Liberec
(17. 7. – 9. 8. 1964)
3. členská výstava prací roku 1963
Bartoš Jiří, Berger Jaromír, Dlouhý Václav, Havlas Zdeněk, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Kalík Miloslav, Kozák Josef, Krátký Čestmír, Melichar Zdeněk, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Steinic Josef, Škopek Karel.

1964 Děčín
Výstava členských prací

1965 Kabinet fotografie J. Funka, Dům panů z Kunštátů, Brno
(5.2 – 28.2.)
Bartoš Jiří, Berger Jaromír, Dlouhý Václav, Elstner René, Havlas Zdeněk, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Kalík Miloslav, Kozák Josef, Krátký Čestmír, Melichar Zdeněk, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Steinic Josef, Škopek Karel, Vokál František.

1967 Hala Státní spořitelny, Liberec
(20.4. - 6. 5. 1967)
4. členská výstava prací roku 1965-1967
Bartoš Jiří, Berger Jaromír, Dlouhý Václav, Elstner René, Hanzl Vladimír, Havlas Zdeněk, Hrubant Stanislav, Hřebíček Gustav, Kabíček Jan, Kalík Miloslav, Kozák Josef, Krátký Čestmír, Melichar Zdeněk, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Riedel Petr, Steinic Josef, Škopek Karel, Škopek Karel ml., Vokál František.

1969 Fotosalón 1969, Jablonec nad Nisou
Kabíček Jan, Pikous Jan, Plátek Jiří

2000 Malá výstavní síň, Liberec
(3.5. -27.5.)
Boháč Vilém, Bartoš Jiří, Berger Jaromír, Elstner René, Havlas, Zdeněk, Hanzl Vladimír, Hrubant Stanislav, Kabíček Jan, Krátký Čestmír, Pikous Jan, Plátek Jiří, Postupa Ladislav, Šípek Karel
Paralelně s retrospektivní výstavou Čestmíra Krátkého „Odnikud nikam".

Z výstavy Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně v roce 1965

Fotosalón 1969 v Jablonci nad Nisou, vystavující Jan Kabíček, Jan Pikous, Jiří Plátek

Účast členů Studia na soutěžích, výstavách a salonech nás i v zahraničí:

1962 - Premfoto Přelouč
- International Fotofestival Teplice
- Hong Kong

1963 - 7. Fotovýstava „Vteřiny života" Česká Skalice
- Edinburg
- Johannesburg
- Hong Kong
- Berlin

1964 - STMP Děčín
- Mapový okruh Český ráj
- Velká podzimní fotosoutěž v Lomnici n.p.

1965 - Interfoto Jablonec nad Nisou
- Salon, Santo Tirzo
- Hong Kong
- Edinburg
- Jena

1966 - Premfoto Přelouč
- Interfoto Praha
- Hong Kong

1967 - Premfoto Přelouč
- Hong Kong

1968 -1. EA Salon Hong Kong

Razítko Premfoto Přelouč na fotografii „Linie" Jiřího Plátka z roku 1966

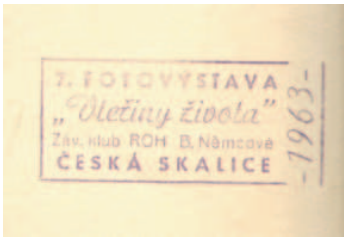

Razítko 7. Fotovýstavy „Vteřiny života" v České Skalici na fotografii „Jeřábníkova denní cesta" Ladislava Postupy z roku 1963

Pořadí nejlepších fotografií

1. Za kloboukem	ing. Havlas	Lomnice n. Pop.	66,6
2. Poslední vlak	Flekna L.	FKP Desná	62,3
3. Technika pomáhá	Matyáš M.	ČSA Ruzyně	61,-
4. V plných obrátkách	-"-	-"-	59,-
5. Tulák	Mikulecký M.	DO Pardubice	58,3
6. Ruce	Dr. Čech Z.	Lomnice n. Pop.	58,1
7. Nádraží	Kozák J.	OB Hejnice	57,7
8. Fotografika	Bartoš J.	-"-	57,6
9. Na rybníku	Malý M.	ČKD Sokolovo	57,6
10. Znelec	Janko K.	Loděnice Libeň	57,-
11. Cyklista	Jirůšek J.	ČSAV Brno	57,-
12. Světlo a stín	Gerhardt	FKP Desná	56,7
13. Před výlovem	Veverka Fr.	ČKD Sokolovo	56,3
14. Poesie práce	Čuda D.	ČSA Ruzyně	56,-
15. Poesie samoty	Bartoš J.	OB Hejnice	55,8
16. Šťastný den	Souček R.	ČSA Ruzyně	55,-
17. Kouzlo rybníku	Bartoš J.	OB Hejnice	54,8
18. Ranní Nekázanka	Čuda D.	ČSA Ruzyně	54,-
19. Melodie podzimu	Koutník V.	-"-	54,-
20. Perla	Veverka Fr.	ČKD Sokolovo	52,8
21. Kouzlo šed. nádraží	Kozák J.	OB Hejnice	52,7
22. Žíznivý den	Flekna L.	FKP Desná	52,4
23. Příroda a průmysl	Zeman M.	-"-	52,4
24. Stopy XX. století	ing. Hnídek	ČKD Sokolovo	52,2
25. Jinovatka	Janko K.	Loděnice Libeň	52,-
26. Konfrontace	Berger	Lomnice n. Pop.	52,-
27. Problémy	Kopek Vl.	OB Hejnice	52,-
28. Nebeský žebřík	Jirůšek J.	ČSAV Brno	51,-
29. Pro vánoční stůl	Veverka Fr.	ČKD Sokolovo	50,3
30. Otvírá se zem	Berger J.	Lomnice n. Pop.	50,3

Pořadí nejlepších fotografií z 2. ročníku mapového okruhu Český ráj v roce 1962/63

1. místo Zdeňka Havlase za fotografii „Za kloboukem"
7. a 21. místo Josefa Kozáka za fotografie „Nádraží" a „Kouzlo šedivého nádraží"
8., 15. a 17. Jiřího Bartoše za fotografie „Fotografka", „Poesie samoty" a „Kouzlo rybníka"
26. a 30. místo Jaromíra Bergera za fotografie „Konfrontace" a „Otvírá se zem"

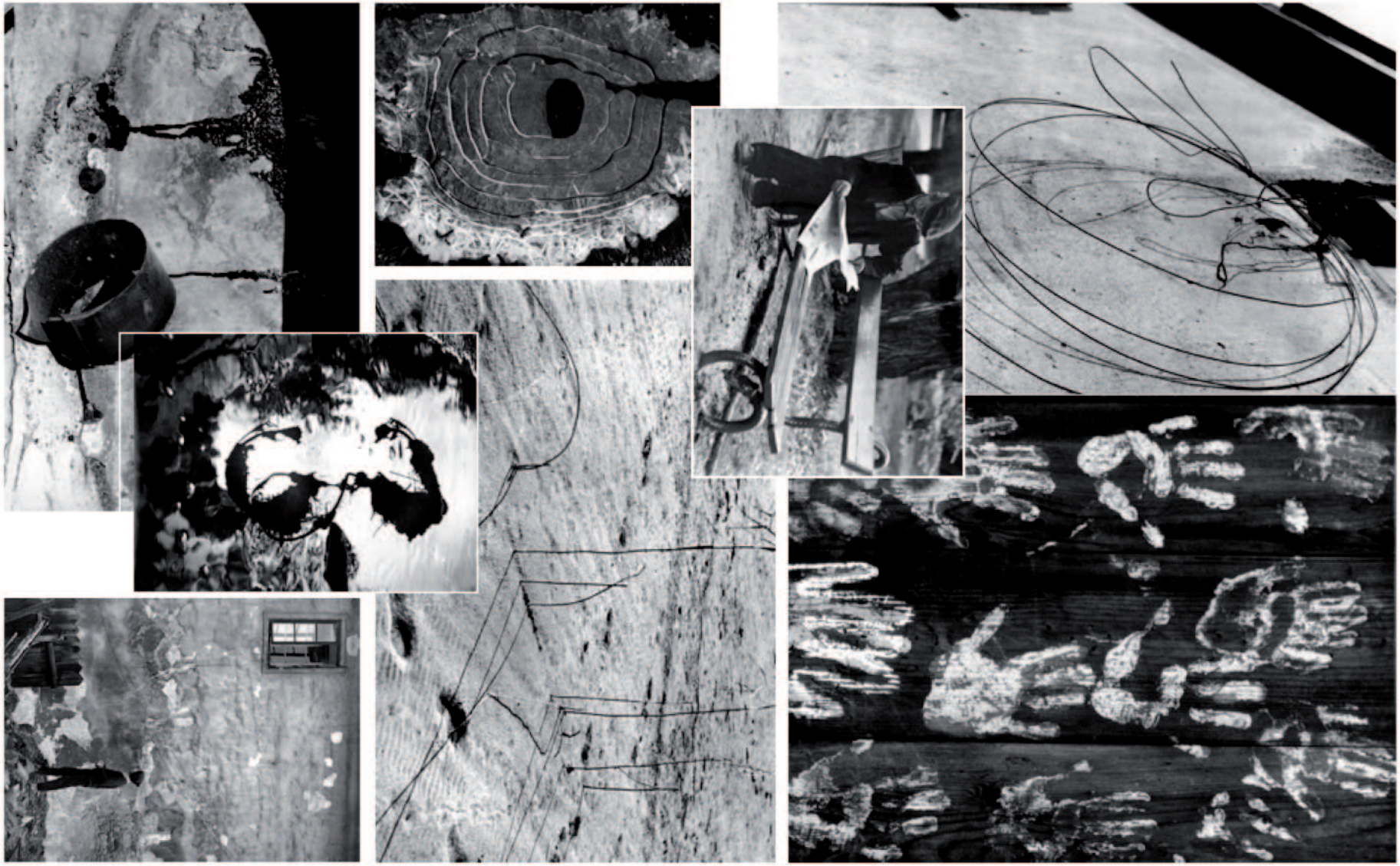

11. SAMOSTATNÉ VÝSTAVY ČLENŮ STUDIA VÝTVARNÉ FOTOGRAFIE

Bartoš Jiří
1967 Hejnice
1968 Hejnice
1973 Liberec, Severočeské muzeum
1974 Děčín, Nejdek
1975 Holice v Čechách
1976 Pardubice, MVS Liberec
1977 Český dub – muzeum, Jaroměř – muzeum
1978 Chomutov
1980 Vysoké mýto, Železný brod, Česká skalice
1981 Litoměřice
1982 San Sebastian, Španělsko
1983 Pardubice, Česká lípa – výstavní síň ÚV SČF
1984 České Budějovice – výstavní síň Nahoře, Dolný Kubín – Slovensko
1985 Itálie – Saronno, Legnano, Galarate, Ispre
1988 NDR – Jena, Pardubice
1989 NSR – Heidelberg
1990 NSR – Jena, Liberec
1991 Praha – sněmovní ul. Malá strana (ÚKVČ)
1993 Liberec, MVS
1994 Žirovnice, Galerie zámek
1995 Turnov – muzeum. Českého ráje
2000 Nové město n. M., Moravská Třebová
2001 Blatná, Mladá Boleslav
2002 Hejnice – Klášter, Jizerka – Muzeum CHKO, Liberec – atelier Š. Pikouse
2003 Jablonec n. N. – divadlo, Broumov/Bylnice
2005 Liberec – bot. Zahrada
2005 Jelenia Góra – Polsko
2005 Liberec – galerie B. Němcové
2006 Kladno, Hejnice – Klášter, Semily – okr. archiv
2007 Mor. Třebová, Hrádek n. N. – radnice
2008 Frýdlant v Čechách. – galerie. Radnice
2009 Hejnice – Klášter
2010 Turnov – museum
2010 Broumov – galerie. Infocentrum

Kabíček Jan
1973 Severočeské muzeum, Liberec

Kalík Miloslav
2008 Nemocnice, Jablonec nad Nisou

Krátký Čestmír
1963 Oblastní galerie, Varnsdorf
1964 Divadlo v Kolíně nad Labem

1964 Divadlo Paravan, Praha
1964 Alšova jihočeská galerie, Soběslav, Tábor
1965 Oblastní galerie, Hradec Králové
1966 Kabinet Fotografie J. Funka, Brno
1967 Galerie mladých, Bratislava
1967 Severočeské muzeum, Liberec
1967 Miami Museum of Modern Art, Florida, USA
1967 Divadlo hudby, Ústí nad Labem
1969 Unitarian Church, Wilmington, Delaware, USA
2000 Malá výstavní síň, Liberec

Pikous Jan
1967 Severočeské muzeum Liberec
1967 Divadlo hudby a poezie, Ústí nad Labem
1968 Fotochema, Praha
1968 Kabinet fotografie Jaromíra Funkeho, Brno
1969 Severočeské muzeum Liberec
1973 Městské muzeum, Semily
1980 Výstavní síň OKS, Děčín
1980 Galerie Dílo ČFVU, Liberec
1984 Galerie Dílo ČFVU, Liberec
1988 Výstavní síň Homolka, Praha
1990 Severočeské muzeum, Liberec
1991 Výstavní síň OKS, Jablonec nad Nisou
1992 Contax photosalon, Tokio, Japonsko
1992 Fuji Photo Gallery, Nagoya, Japonsko
1993 Malá výstavní síň, Liberec
1993 Junko Kamei artist, Kobe, Japonsko
1994 klášter, Milevsko
1994 Ashiagawa Gallery, Ashiygawa, Japonsko
1995 Gallery Planet, Nagoya, Japonsko
1996 Galerie, Milevsko
1996 Gallery Planet, Nagoya, Japonsko
1997 Malá výstavní síň, Liberec
1998 Prácheňské muzeum, Písek
1999 Gallery Planet, Nagoya, Japonsko
2003 Gallery Art - Garden, Akayma City, Japonsko
2004 Gallery Shitnada, Kobe, Japonsko
2007 Malá výstavní síň, Liberec

Plátek Jiří
1962 Spořitelna, Liberec
1965 Osvětový dům, Česká Lípa
1967 Foyer Divadla F. X. Šaldy, Liberec
1968 Severočeské muzeum, Liberec
1969 Foyer Divadla J. Fučíka, Jablonec nad Nisou
1991 Severočeské muzeum, Liberec

Postupa Ladislav

1962 Divadlo hudby a poezie, Liberec
1963 Výstavní síň MěstNV, Hejnice
1966 Severočeské muzeum, Liberec
1966 Divadlo Julia Fučíka, Jablonec nad Nisou
1967 Výstavní síň MěstNV, Hejnice
1967 Dům pánů z Kunštátu, kabinet J. Funka, Brno
1967 Dům kultury VŽKG, Ostrava
1967 Galerie umění Benedikta Rejta, Louny
1968 Oblastní galerie umění, Karlovy Vary
1969 Divadlo hudby, Ústí nad Labem
1970 Severočeské muzeum, Liberec
1971 Naivní divadlo, Liberec
1979 Severočeské muzeum, Kabinet fotografie, Liberec
1983 Galerie Díla, Liberec
1984 Okresní vlastivědné muzeum, Česká Lípa
1987 Kunstdienst, Altmark, Dresden, Germany
1987 Kunstdienst, Frauenkirche, Meissen, Germany
1988 Galerie umění Benedikta Rejta, Louny
1988 Městské muzeum, Varnsdorf
1988 Docela malé divadlo, Litvínov
1988 Kunstdienst, Nikolaikirche, Leipzig, Germany
1989 Okresní galerie výtvarného umění, Náchod
1989 Oberlausitzer e. V., Galerie Kunstlade, Zittau, Germany
1990 Okresní muzeum, Děčín
1990 Městské muzeum, Rumburk
1993 Oblastní galerie, Liberec
1993 Galerie svazu českých fotografů, Praha
1994 Galerie DAP, Dům armády, Praha
1996 Galerie Paideia, Praha
1997 Okresní muzeum, Turnov
1999 Městská galerie, Jablonec nad Nisou
1999 České centrum fotografie, Praha
1999 Státní galerie výtvarného umění, Náchod
2004 Národní muzeum fotografie, Jindřichův Hradec
2010 Galerie U Rytíře, Liberec
2010 Maďarsko, Německo

Z výstavy Jana Pikouse v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1967, archiv SM

Z výstavy Jiřího Plátka v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1968, archiv SM

Z výstavy Ladislava Postupy v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1966, archiv SM

Výstava Čestmíra Krátkého v Severočeském muzeu 1967, archiv SM

12. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A INFORMAČNÍCH PRAMENŮ

- Ing. Vilém Boháč, Jan Kabíček, J.M. Palát „Liberecký rok", Severoč. nakladatelství, 1964
- Jiří Janeček „Fotografie Ladislava Postupy", Severočeské nakladatelství, 1967
- Soubor autorů „Akty akty, fotografie a kresby", Tatran Bratislava, 1968
- Čestmír Krátký, Jan Koblasa „Čestmír Krátký", Severočeské nakladatelství, 1969
- Kolektiv SM: 100 let Severočeského muzea v Liberci, Liberec, 1973
- Vilém Reichmann, text Antonín Dufek, Foto Mida, České Budějovice, 1994
- Jiří Jiroutek „Dílo Ladislava Postupy", bakalářská práce ITF, 1994
- Antonín Dufek, Pavel Zatloukal „Katalog k výstavě skupiny DOFO fotografii z let 1958 - 1975
- Jan Pikous „Velebení a hořekování", vlastní náklad a spolupráce s Nakladatelstvím 555, 2000
- Miloslav Kalík „Mezi nebem a zemí", Artefaktum, 2002
- Jiří Bartoš „Nohama v zemi, hlavou v oblacích", edice Buk, Příchovice, 2003
- Gebhardt Valker: Malá encyklopedie malířství, Computer Press, Praha, 2004
- Ruhrberg, Schneckenburger, Frickeová, Honnef: „Umění 20. století, Taschen, Praha, 2004
- Ústav dějin umění Akademie věd ČR: Dějiny českého výtvarného umění, Academia, Praha, 2005
- Zdenek Primus: Čestmír Krátký, tvorba jako pokus o existenci", Kant, Praha, 2007
- Alexander a Ludvík Baranovi „Obraz jako dialog s časem," Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Praha, 2007
- Jan Pikous „Subjektivní fotografie, Akropolis, 2008
- Petr Flejberk „Ladislav Postupa, fotograf a grafik", PF Art, Liberec, 2008
-Petr Ozogan „Jan Pikous, bakalářská práce ITF, 2008
- Jan Pikous „Imprese", Akropolis, Praha, 2009

Webové stránky
www.fotokluby.cz, 18. 07. 2010
www.typl.cz, 16. 07. 2010
www.wikipedia.org, průběžně

Osobní rozhovor s Miloslavem Kalíkem, 2003
Osobní rozhovory s Jiřím Bartošem, 2008, 2009, 2010
Osobní rozhovor s Čestmírem Krátkým, 2008
Osobní rozhovory s Janem Pikousem, 2008, 2009, 2010
Osobní rozhovor s Jiřím Plátkem, 2008, 2010
Osobní rozhovory s Ladislavem Postupou, 2008, 2009, 2010

Čerpáno z materiálů Národního muzea fotografie v Jindřichově Hradci, 2008
Čerpáno z materiálů Severočeského muzea v Liberci, 2008, 2009, 2010
Čerpáno z materiálů Kabinetu fotografie J. Funka, Dům panů z Kunštátů, Brno, 2009
Čerpáno z materiálů Státního okresního archivu Liberec, 2010
Čerpáno ze soukromých sbírek Jiřího Bartoše
Čerpáno ze soukromých sbírek Jana Pikouse
Čerpáno ze soukromých sbírek Jiřího Plátka
Čerpáno ze soukromých sbírek Ladislava Postupy
Čerpáno ze soukromých sbírek Jaromíra Typlta

13. JMENNÝ REJSTŘÍK

Abstraktní expresionismus, strana 12
Souhrnného označení pro směry abstraktní moderní malby v době od konce druhé světové války do počátku 60 let.

Art Brut, strana 13
Syrové umění", či „umění v surovém, nebo původním stavu, které poprvé vyslovil roku 1945 francouzský umělec a teoretik Jean Dubuffet.

Baran Ludvík, strana 40
23. 8. 1920 ve Frýdlantě nad Ostravicí
Kameraman, režisér, fotograf, teoretik, pedagog. Dlouholetý přítel Jiřího Bartoše.

Bartoš Jiří, strana 7, 35, 40, 90, 92, 99
18. 3. 1936 v Kladně, žije v Hejnicích
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Beran Zdeněk prof., strana 25
Český výtvarník.

Berger Jaromír, strana 35, 43
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Boháč Vilém ing., arch., strana 29, 39, 90, 92
1. 9. 1922 Čicovice – zemřel v Liberci
Iniciátorem vzniku Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Boudník Vladimír, strana 7, 23, 24, 25
17. 3. 1924 – 5. 12. 1968
Český grafik a malíř, představitel aktivní a strukturální grafiky. Založil vlastní umělecký směr, tzv. explosionalismus.

Breton André, strana 21, 76
19. 2. 1986 – 28. 9. 1966
Francouzský spisovatel a básník. Napsal surrealistický manifest a je považován za duchovním otcem surrealismu. Ovlivnil tvůrčí práci Ladislava Postupy.

Burri Alberto, strana 13, 23
12. 3. 1915 – 13. 2. 1995
Italský abstraktní malíř a sochař.

Cícha Josef, strana 35, 45, 92
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Červinka Jiří, strana 35, 47, 92
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

De Kooning Willem, strana 12
24. 4. 1904 – 19. 3. 1997
Americký malíř akční malby holandského původu.

Dlouhý Václav, strana 35, 48
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

DOFO, strana 29, 92
Olomoucká výtvarná skupina fotografů, která působila v letech 1958 - 1975.

Dubuffeta Jeana, strana 13, 23
31. 7. 1901 – 12. 5. 1985
Francouzský malíř a sochař stylu Art Brut.

Elstner René, strana 35, 50
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Explosionalismus, strana 24
Umělecký směr, který vynalez Vladimír Boudník.

Fautrier Jean, strana 13, 23
16. 5. 1898 – 21. 7. 1964
Francouzský malíř a sochař. Jeden z nejdůležitějších umělců tašismu.

Fluxus, strana 16
Fluxus - je mezinárodní hnutí výtvarníků, skladatelů a designérů založené roku 1960.

Formáček František, strana 31
Ředitel Osvětového domu v Liberci v šedesátých letech.

Gorky Arshile, strana 12
15. 4. 1904 – 21. 7. 1948
Americký malíř akční malby arménského původu.

Gross František, strana 17
19. 4. 1909 v Nové Pace – 27. 7. 1985 v Praze
Malíř a grafik, spoluzakladatel skupiny 42.

Hák Miroslav, strana 17
1911 – 1978
Významný meziválečný český fotograf, spoluzakladatel skupiny 42.

Hamilton Richard, strana 15
24. 2. 1922
Anglický malíř pracující s kolážemi ve stylu pop-art.

Hanzl Vladimír, strana 35, 52, 92
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Havlas Zdeněk ing., strana 35, 53
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Heisler Jindřich, strana 21
1914 – 1953
Český surrealistický spisovatel, malíř a výtvarník.

Holan Karel, strana 17
1893 – 1953
Český malíř.

Hrubant Stanislav, strana 35, 55, 90
1932 – 1990
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Hřebíček Gustav, strana 29, 35, 57, 90
Zemřel
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Hudeček František, strana 17
7. 4. 1909 v Němčicích – 13. 5. 1990 v Praze
Český grafik, ilustrátor a malíř, spoluzakladatel skupiny 42.

Istler Josef, strana 22, 23, 25
13. 11. 1919 v Praze – 2000
Český malíř a grafik, člen skupiny Konfrontace.

Kabíček Jan, strana 29, 31, 35, 59, 65, 92, 99
21. 12. 1923 v Praze – 19. 6. 1985 v Nitře
Zakládající člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Kalík Miloslav, strana 7, 35, 62, 90, 92, 99
20. 11. 1928 v Duchcově – 22. 8. 2008 v Jablonci nad Nisou
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Koblasa Jan, strana 7, 25, 65
1932
Český významný sochař, malíř a grafik, iniciátor skupiny Konfrontace. Velký přítel Čestmíra Krátkého.

Koblížek František, strana 35, 63
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Konfrontace, strana 25
Dvě konfrontační neveřejné výstav. První se konala 16. 3. 1960 v ateliéru Jiřího Valenty v Praze Libni a druhá 30. 10. 1960 u Aleše Veselého v Praze na Žižkově. V roce 1961 vznikla skupina Konfrontace.

Koláž, strana 21
Je jedním z nejpozoruhodnějších a také nejtypičtějších technických a výrazových prostředků, které se objevily na umělecké scéně 20 století. Umožňuje rychleji, bezprostředněji a také přesněji najít souvislosti mezi některými výtvarnými, literárními i filozofickými prvky, pro jejichž vyjádření by se těžko hledal vhodnější způsob.

Kozák Josef, strana 35, 64, 90
Zemřel
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Kramář Vincenc, strana 20
8. 5. 1877 ve Vysokém nad Jizerou – 7. 2. 1960 v Praze
Historik umění, autor mnoha teoretických prací a sběratel staršího umění. Část jeho sbírek má Národní galerie.

Krátký Čestmír, strana 7, 26, 27, 29, 31, 35, 36, 65, 70, 90, 92, 99
23. 4. 1932 v Liberci, žije v Praze
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Kuba Ludvík, strana 20
16. 4. 1863 v Poděbradech – 30. 11. 1956 v Praze
Český folklorista, spisovatel a malíř.

Land-Art , strana 16
Umělecký směr z 60. let, který vznikl v USA., zabývající se výtvarným zapojením objektů v přírodě.

Lhoták Kamil, strana 18
25. 7. 1912 v Praze – 22. 10. 1990 v Praze
Český malíř, grafik a ilustrátor, jedním ze zakladatelů skupiny 42.

Liechtenstein Roy, strana 15
27. 10. 1923 – 29. 9. 1997
Americký pop-art umělec známý svými komiksy.

Medek Mikuláš, strana 7, 23, 25
3.11- 1926 v Praze – 23. 8. 1974 v Praze
Významný český malíř tvořící s prvky surrealismu a existencionalismu. Člen skupiny Konfrontace.

Medková Emila, strana 7, 23, 26
19. 11. 1928 v Ústí nad Orlicí – 19. 9. 1985 v Praze
Jedna z nevýznamnějších českých surrealistických fotografek.

Melichar Zdeněk, strana 35, 69, 90
Zemřel
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Minimalismus neboli **ABC art**, strana 16
Umělecký směr, který vznikl v šedesátých letech v Americe, založený na jednoduchosti vyjádření.

Newman Barnett, strana 12
29. 1. 1905 – 4. 7. 1970
Americký malíř barevných polí ve stylu abstraktního expresionismu.

Nožička Alois, strana 26
1934, žije v Praze
Český významný surrealistický fotograf a kameraman.

Nuska Bohumil, strana 65
5. 11. 1932 v Českých Budějovicích
Prozaik a básník, výtvarník, historik umění, kulturní historik, estetik, filosof. V šedesátých letech pracoval jako vědecký pracovník Severočeského muzea v Liberci. Přítel Čestmíra Krátkého.

Piesen Robert, strana 25
11. 8. 1921 v Jindřichově Hradci – 20. 1. 1997 v Haifě
Český malíř, člen skupiny Konfrontace.

Pikous Jan, strana 7, 29, 35, 70, 90, 92, 99
9. 3. 1929 v Hrejkovicích u Písku, žije v Liberci
Zakládající člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Plátek Jiří, strana 7, 29, 35, 65, 73, 90, 92, 99
29. 3. 1929 v Turnově, žije v Liberci
Zakládající člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Plicka Karel, strana, 65
14. 10. 1894 ve Vídni – 6. 5. 1987 v Praze
Etnograf, sběratel, hudebník, filmový scenárista, kameraman, fotograf, pedagog a jeden ze zakladatelů Akademie múzických umění v Praze. V padesátých letech spolupracoval na etnografických cestách s Čestmírem Krátkým a byl jeho první učitel fotografie.

Pollock Jackson Paul, strana 12
28. 1. 1912 – 11. 8. 1956
Nevýznačnější poválečný americký malíř abstraktního expresionismu.

Pop-Art, strana 15
Zkratka z angl. popular art populární masové umění, je umělecký směr vzniklý v polovině 50. let a dominantní v 60. letech 20. století. Pop art byl ovlivněn populární hudbou, komerčním uměním. Charakteristické je pro něj přejímání motivů i techniky z předmětů každodenní potřeby, inspirace velkoměstskou kulturou s jejími vizuálními projevy (fotografie, film, reklama, komiksy).

Postupa Ladislav, strana 29, 31, 35, 76, 90, 92, 99
21. 9. 1929 v Náchodě, žije v Liberci
Zakládajícím členem Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Rabas Václav, strana 20
13. 11. 1885 v Krušovicích – 26. 10. 1954 v Praze
Český malíř, který mezi prvními získal titul národního umělce

Reichmann Vilém, strana 26, 76, 92
25. 4. 1908 v Brně – 15. 6. 1991 v Brně
Významný český surrealistický fotograf. Byl velkým vzorem Ladislava Postupy.

Riedel Petr, strana 35, 79
1943, žije v Liberci
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Rothko Mark, strana 12
25. 9. 1903 – 25. 2. 1970
Americký malíř ruského původu známý tvorbou barevných polí ve stylu abstraktního expresionismu.

Sion Zbyšek, strana 25
1938
Český malíř, člen skupiny Konfrontace.

Skupina 42, strana 17
Česká umělecká skupina, založená v roce 1942, která byla ovlivněna především civilismem, kubismem, futurismem, konstruktivismem, lze nalézt i určité prvky surrealismu a existencionalismu.

Skupina Ra, strana 22
Česká poválečná surrealistická skupina.

Slavíček Jan, strana 20
1900 – 1970
Český malíř.

Smetana Jan, strana18
1918 – 1998
Český malíř, člen skupiny 42.

Socialistický realismus, strana 20
Umělecký směr, který byl schválen roku 1932 Ústředním výborem Komunistické strany SSSR jako oficiální směrnice pro literaturu, výtvarné umění a hudbu. Později byl závazný v ostatních komunistických zemích. Ideově vychází z oslavy vládnoucího režimu, má slavnostně poukazovat na jeho úspěchy v reálném životě lidí.

Souček Karel, strana 18
1947 – 20. 1. 1985
Český malíř, který působil v emigraci v Kanadě.

Steinert Otto, strana 70
12. 7. 1915 – 3. 3. 1978 v Essenu
Významný německý fotograf, pedagog, zakladatel skupiny Fotoform a tvůrce subjektivní fotografie. Jeho učení ovlivnilo Jana Pikouse.

Steinic Josef, strana 35, 81
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Still Clyfford, strana 12
30. 11. 1904 – 23. 6. 1980
Americký malíř barevných polí ve stylu abstraktního expresionismu.

Sudek Josef, strana 70
17. 3. 1896 v Kolíně – 15. 9. 1976 v Praze
Jeden z nejvýznamnějších českých fotografů krajiny, pražských motivů a hlavně zátiší, který ovlivnil tvorbu Jana Pikouse.

Šípek Karel, strana 35, 83
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Škopek Karel, strana 35, 84, 90
Zemřel
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Škopek Karel ml., strana 35, 87
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Šmok Ján, strana 29
30. 12. 1921 v Lučenci na Slovensku – 10. 12. 1997 v Praze
Významný český fotograf, teoretik fotografie a vysokoškolský pedagog.

Štýrský Jindřich, strana 21
11. 8. 1899 v Čemné u Kyšperka – 21. 3. 1942 v Praze
Český surrealistický malíř, básník, fotograf a grafik.

Švabinský Max, strana 20
17. 9. 1973 v Kroměříži – 10. 2. 1962 v Praze
Český malíř a rytec.

Tapiese Antonio, strana 14, 23, 65
13. 12. 1923
Španělský malíř informelu.

Tašismus, strana 13
Směr vzniklý v 50 letech 20 století uvnitř malířské školy. Je to automatický proces nanášení barev bez štětce a špachtle přímo na plátno, stříkáním či litím.

Teige Karel, strana 21
13. 12. 1900 – 1. 10. 1951
Český kritik a teoretik umění, publicista a překladatel.

Tikal Václav, strana 22
1906 – 1965
Český surrealistický malíř.

Toyen (Marie Čermínová), strana 21
21. 9. 1902 v Praze – 9. 11. 1980 v Paříži
Česká malířka a ilustrátorka surrealistického umění.

Typlt Jaromír, strana 9
25. 7. 1973 v Jilemnici
Spisovatel, esejista, literární kritik a bývalý kurátor Malé výstavní síně a Galerie U Rytíře v Liberci.

Valenta Jiří, strana 25
1936 – 1997
Český malíř a grafik, člen skupiny Konfrontace.

Veselý Aleš, strana 25
1935 v Čáslavi.
Český sochař, člen skupiny Konfrontace.

Vokál František, strana 35, 88
žije v Bílém Potoce
Člen Studia výtvarné fotografie v Liberci.

Warhol Andy, strana 15
6. 8. 1928 – 22. 2. 1987
Významný americký avantgardní malíř, filmař stylu pop artu slovenského původu.

Yoko Ono, strana 16
18. 2. 1933
Japonsko americká avantgardní muzikantka a umělkyně skupiny Fluxus. Manželka Johna Lehnona, člena skupiny Beatles.

Zívr Ladislav, strana 17
23. 5. 1909 – 4. 9. 1980
Významný český sochař, spoluzakladatel skupiny 42.

Zykmund Václav, strana 22
18. 6. 1914 v Praze – 10. 5. 1984 v Brně
Výtvarný teoretik a kritik, malíř, grafik; fotograf, filmový tvůrce, básník, spisovatel, překladatel; středoškolský a vysokoškolský pedagog a surrealistické Skupiny Ra.

14. SEZNAM VYOBRAZENÝCH FOTOGRAFIÍ

		strana
1/	Fotografie na titulní straně od Zdeňka Melichara, Experiment	
2/	Z brněnské výstavy v roce 1965, zleva Jiří Plátek, Gustav Hřebíček a Jan Kabíček	7
3/	Jan Kabíček, 1959, archiv SM	8
4/	Jiří Plátek, 2010, foto J. Hunterová	8
5/	Ladislav Postupa, 2010, foto J. Hunterová	8
6/	Z výstavy Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně v roce 1965, uprostřed Gustav Hřebíček	8
7/	Jan Pikous, vlevo, 2009, foto J. Hunterová	9
8/	Ladislav Postupa a bývalý kurátor Galerie U Rytíře Jaromír Typlt, 2009, foto J. Hunterová	9
9/	Z výstav Jiřího Bartoše v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1973 Jiří Bartoš uprostřed, Jan Kabíček vpravo	10
10/	Jan Pikous na výstavě J. Bartoše v SM, 1963	10
11/	S Ladislavem Postupou, 2008, foto Petr Ozogan	10
12/	S Jiřím Plátkem v jeho dílně, 2010, foto Roman Machek	10
13/	Jiří Bartoš, 2010, foto Roman Machek	11
14/	Jackson Pollock	12
15/	Jean Fautrier, ze série „Rukojmí“	13
16/	Jean Dubuffet „Galantní nabídky“	14
17/	Alberto Burri „Pytlovina a červená“	14
18/	Antonio Tapies „Šedý reliéf ze čtyř částí“	14
19/	Richard Hamilton „Co vlastně dělá naše dnešní příbytky tak odlišnými a sympatickými“	15
20/	Roy Lichtenstein „M-Mayby“	16
21/	Andy Warhol „Černé fazole“	16
22/	Labirint Punatapu, Nový Zéland, 2004	16
23/	František Gross „Ateliér fotografa Háka“	17
24/	Ladislav Zívr „Pták“	18
25/	Kamil Lhoták „Motocykl se zeleným přívěsným vozíkem“	18
26/	Jan Smetana „Ulice“	19
27/	Karel Souček „Ulice v dešti (Kadeřník)“	19
28/	Max Švabinský	20
29/	Jindřich Štýrský „Sen o Matce zemi II“	21
30/	Toyen a Karel Heisler“ Kasemat spánku“	22
31/	Karel Teige „Koláž č. 299“	22
32/	Josef Istler „Pavučiny“	22
33/	Václav Zykmund „Bažiny“	23
34/	Václav Tikal „Symbióza“	23
35/	Mikuláš Medek „Noc a den“	23
36/	Emilie Medková „Vodopád“	23
37/	Vladimír Boudník „Stopy materiálu“, 1959	24
38/	Vladimír Boudník, Aktivní grafika, 1959	24
39/	Jan Kolbasa „Labyrint světa, 1958	25
40/	Vilém Reichmann „Krasopis“, 1968	26
41/	Krátký Čestmír „Z cyklu Zvířata“, 1964	26

42/ Emila Medková „ Dvě hlavy“, 1954 27
43/ Koláž z fotografie:
Miloslav Kalík „Kulatý úsměv“, 1963
František Koblížek „Klenoty-hodiny“
Jan Pikous „Vdovec“
Jiří Plátek „Přízrak“
Ladislav Postupa „Diskuse“
Ladislav Postupa „Perpetum mobile“
Ladislav Postupa „Tajemství“ 28
44/ Razítko, potvrzující členství ve Studiu výtvarné fotografie 29
45/ První razítko Studia výtvarné fotografie v době, kdy patřilo pod Osvětový dům v Liberci 29
46/ Další razítko Studia 30
47/ Osobní razítko Václava Dlouhého z Liberce 30
48/ Dopis o rozhodnutí komise na přijetí Jana Pikouse za člena Studia ze dne 22. 4. 1962 30
49/ Fotografie místa, kde v tehdejší Stalinově ulici číslo 14 v Liberci stával v šedesátých letech Osvětový dům, první místo, kde se scházeli členové Studia výtvarné fotografie.
V popředí jeden ze zakládajících členů Ladislav Postupa, 2009 31
50/ Budova, na tehdejším Gottwaldově náměstí, se přestěhoval přetransformovaný Osvětový dům v Liberci na Okresní kulturní středisko a s ním i Studio výtvarné fotografie, které zde působilo až do jeho zániku v roce 1968. 32
51/ Bývalé Okresní kulturní středisko a poté Experimentální studio na současném Soukenném náměsti v Liberci. 2009 32
52/ Koláž z fotografie:
Jiří Bartoš „Nocturno“, 1963
Jaromír Berger „Plačící ulice“, 1963
Josef Cícha „Nerušeni“
Jiří Červinka „Bořík Procházka“
Vladimír Hanzl „Domov 66“, 1966
Ladislav Postupa „Svědomí“, 1966
Josef Steinic „Mokrý terén“, 1963
Josef Steinic „Pod jednou střechou“
Karel Škopek ml. „Městský motiv III“, 1966 33
53/ Přijatá fotografie Jana Pikouse „Jeho čas se naplnil“ v poměru 6:3 34
54/ Zápisy z členské schůze 20. 3. 1965 36
55/ Pozvánka na IV. členskou výstavu Studia v roce 1967 36
56/ Katalog k 1. členské výstavě ve výstavní síni Stavoprojektu v Liberci v březnu 1963 37
57/ Katalog ke 2. členské výstavě v Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně 1963 37
58/ Koláž z fotografií
Jaromír Berger „Nástrahy“, 1963
Zdeněk Havlas „Za kloboukem“, 1963
Jan Hřebíček „Zimní motiv“, 1966
Čestmír Krátký „B.n.“, 1964

Zdeněk Melichar „Experiment“, 1964
Petr Riedel „Kdo co“, 1966
Karel Škopek „Sad v zimě“, 1963
František Vokál „V pasti“, 1964 38
59/ Vilém Boháč „Akt“ 39
60/ Jiří Bartoš „Krajina“, 1964 40
61/ Jiří Bartoš „Ledový achát“, 1963 41
62/ Jiří Bartoš „Starý drát“ 41
63/ Jiří Bartoš „Nocturno“, 1963 42
64/ Razítko s adresou Jiřího Bartoše 42
65/ Razítko fotokroužku Osvětové besedy Hejnice 42
66/ Jaromír Berger „Plačící ulice“, 1963 43
67/ Jaromír Berger „Nástrahy“, 1963 43
68/ Jaromír Berger „Klepny“, 1963 44
69/ Razítko s adresou Jaromíra Bergera 44
70/ Josef Cícha „Brusič plochého skla“, 1963 45
71/ Josef Cícha „Nerušeni“ 46
72/ Razítko s adresou Josefa Cíchy 46
73/ Červinka Jiří „Bořík Procházka“ 47
74/ Václav Dlouhý „Kruhy končí“, 1963 48
75/ Václav Dlouhý „Úsměvy“, 1964 49
76/ Václav Dlouhý „Stráž na Mrtvé řece“, 1963 49
77/ Razítko s adresou Václava Dlouhého 49
78/ René Elstner „ Geometrie dopravy“, 1963 50
79/ René Elstner „ Komínáři“, 1962 51
80/ Razítko s adresou Reného Elstnera 51
81/ Razítko Osvětového domu v Jablonci n.N. 51
82/ Vladimír Hanzl „Světlo a stín“, 1966 52
83/ Vladimír Hanzl „Domov 66“, 1966 52
84/ Podpis s adresou Vladimíra Hanzla 52
85/ Zdeněk Havlas „Za kloboukem“, 1963 53
86/ Zdeněk Havlas „Noviny“ 54
87/ Havlas Zdeněk „Na rybníku“, 1963 54
88/ Zdeněk Havlas „Minulost a dnešek“, 1963 54
89/ Podpis Zdeňka Havlase 54
90/ Stanislav Hrubant „Smutný den“, 1966 55
91/ Stanislav Hrubant „Ve víru tance“, 1966 55
92/ Stanislav Hrubant „Zima“, 1966 56
93/ Stanislav Hrubant „Zátiší s telefonem“, 1966 56
94/ Razítko Stanislava Hrubanta 56
95/ Razítko fotokroužku při ZV ROH n.p.Karosa, Frýdlant v Č. 56
96/ Hřebíček Gustav „Styk se životem“ 57
97/ Hřebíček Gustav „Lidé a sochy“, 1962 57
98/ Gustav Hřebíček „Perspektiva“, 1962 58
99/ Razítko s adresou Gustava Hřebíčka 58
100/ Jan Kabíček„Svatebčané“, 1958 59
101/ Jan Kabíček „Deštníky“ 59
102/ Jan Kabíček „Zimní motiv“, 1960 60

103/ Jan Kabíček „Krajina“, 1966 60
104/ Jan Kabíček „Fantaskní krajina“ 61
105/ Jan Kabíček „Kouzelná zahrada z cyklu KÁMEN“ 61
106/ Jan Kabíček, Josef Sudek v SM Liberec 31.3.1963 61
107/ Razítko s adresou Jana Kabíčka 61
108/ Miloslav Kalík „Kulatý úsměv“, 1963 62
109/ František Koblížek „Hlavolam“, 1963 63
110/ František Koblížek „Klenoty hodiny“, 1963 63
111/ Razítko s adresou Františka Koblížka 63
112/ Josef Kozák „Sen o moři“, 1963 64
113/ Razítko s adresou Josefa Kozáka 64
114/ Razítko Čestmíra Krátkého 65
115/ Krátký Čestmír „Sen o pralese“, 1962 66
116/ Čestmír Krátký „Havran“, 1962 66
117/ Čestmír Krátký „B.n., 1964/65 66
118/ Čestmír Krátký „Nespavost“, 1965 66
119/ Krátký Čestmír „Arabeska“, 1963 67
120/ Čestmír Krátký „Autoportrét se slzou v oku“, 1962 67
121/ Čestmír Krátký, z cyklu „Zvířata“, 1964 68
122/ Melichar Zdeněk „Experiment“, 1964 69
123/ Podpis s adresou Zdeňka Melichara 69
124/ Jan Pikous „Spirála“, 1964 70
125/ Jan Pikous „Vdovec“, 1965 70
126/ Razítko s adresou Jana Pikouse 70
127/ Jan Pikous „Horizont zániku“, 1967 70
128/ Jan Pikous „Fantaskní město doby X“, 1967 70
129/ Jan Pikous „Jeho čas se naplnil“, 1964 72
130/ Jan Pikous „Poutníci“, 1963, zvětšenina 72
131/ Jiří Plátek „Přízrak“, 1965 73
132/ Jiří Plátek, bez názvu 73
133/ Jiří Plátek „Linie“, 1966 74
134/ Jiří Plátek „Postavičky“, 1966 74
135/ Z výstavy Jiřího Plátka v Severočeském muzeu v Liberci z roku 1968 75
136/ Plátek Jiří, fotografie z výstavy v České Lípě, 1965 75
137/ Razítko Jiřího Plátka 75
138/ Ladislav Postupa „Kariéra“ 76
139/ Ladislav Postupa „Jeřábníkova denní cesta“, 1964 76
140/ Ladislav Postupa „Diskuse 77
141/ Ladislav Postupa „Perpetum mobile“, 1967 77
142/ Ladislav Postupa „Tajemství“, 1965 77
143/ Razítko s adresou Ladislava Postupy 77
144/ Ladislav Postupa „ Svědomí“, 1966 78
145/ Petr Riedel „Kdo co“, 1966 79
146/ Petr Riedel „Důkazy“, 1966 80
147/ Riedel Petr „Denní listy“, 1966 80
148/ Razítko s adresou Petra Riedla 80
149/ Josef Steinic „Pod jednou střechou“, 1963 81
150/ Josef Steinic „Mokrý terén“, 1963 82

151/ Josef Steinic „Smutek“, 1963 82
152/ Josef Steinic „Výstup“ 82
153/ Razítko s adresou Josefa Steinice 82
154/ Karel Šípek „Podstata“, 1966 83
155/ Karel Šípek „Zasnoubeni“, 1966 83
156/ Razítko s adresou Karla Šípka 83
157/ Razítko fotokroužku závodního klubu Liaz Mnichovo Hradiště 83
158/ Karel Škopek, Čas nestojí“, 1963 84
159/ Karel Škopek „Zima“, 1964 85
160/ Razítko s adresou Karla Škopka 85
161/ Karel Škopek „Sad v zimě, 1963 86
162/ Karel Škopek „Fotografie“, 1966 86
163/ Karel Škopek ml. „Městský motiv III.“, 1966 87
164/ Karel Škopek ml. „Bílý dům“, 1966 87
165/ Podpis s adresou Karla Škopka ml. 87
166/ František Vokál „V pasti“, 1964 88
167/ Razítko s adresou Františka Vokála 88
168/ Koláž z fotografií
Jaromír Berger „Klepny“
René Elstner „Geometrie dopravy“, 1963
René Elstner „Komínáři“, 1962
René Elstner „V sobotu v poledne“
Zdeněk Havlas „Na rybníku“
Jan Pikous „Spirály“, 1964
Ladislav Postupa „Jeřábníkova denní cesta“, 1964 89
169/ Zápis ředitele OKS Františka Formáčka o zrušení Studia výtvarné fotografie v Liberci 90
170/ Koláž z fotografií
Václav Dlouhý „Kruhy končí“, 1963
Václav Dlouhý „Úsměvy“, 1964
Čestmír Krátký „Arabeska“, 1963
Čestmír Krátký „Autoportrét se slzou v oku“, 1962
Čestmír Krátký z cyklu „Zvířata“, 1964
Jan Pikous „Fantaskní město doby X“, 1967
Ladislav Postupa „ Kariera“
Karel Šípek „Zasnoubeni“, 1966 91
171/ Razítko Kabinetu fotografie v Severočeském muzeu v Liberci 92
172/ Koláž z fotografií 93
Stanislav Hrubant „Zima“
Jan Kabíček „Fantaskní krajina“
Jan Kabíček „Kouzelná zahrada“ z cyklu Kámen“
Jan Pikous „Horizont zániku“, 1967
Jan Pikous „Poutníci“, 1963
Karel Škopek „Bílý dům“, 1966
173/ Z výstavy Kabinetu fotografie J. Funka, Domu panů z Kunštátů v Brně v roce 1965 95
174/ Fotosalón 1969 v Jablonci nad Nisou, vystavující Jan Kabíček, Jan Pikous, Jiří Plátek 95

175/ Razítko Premfoto Přelouč na fotografii „Linie“ Jiřího Plátka z roku 1966 96
176/ Razítko 7. Fotovýstavy „Vteřiny života“ v České Skalici na fotografii „Jeřábníkova denní cesta“ Ladislava Postupy z roku 1963 96
177/ Pořadí nejlepších fotografii z 2. ročníku mapového okruhu Český ráj v roce 1962/63 97
177/ Koláž z fotografií
Jiří Bartoš „Ledový achát“, 1963
Jiří Bartoš „Starý drát“
Václav Dlouhý „Stráž na Mrtvé řece“, 1963
Gustav Hřebíček „Styk se životem“
Riedel Petr „Důkazy“, 1966
Karel Šípek „Podstata“, 1966
Karel Škopek „Čas nestojí“, 1963
Karel Škopek „Fotografie“, 1966 98
178/ Z výstavy Jana Pikouse v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1967, archiv SM 102
179/ Z výstavy Jiřího Plátka v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1968, archiv SM 102
180/ Z výstavy Ladislava Postupy v Severočeském muzeu v Liberci v roce 1966, archiv SM 102
181/ Výstava Čestmíra Krátkého v Severočeském muzeu 1967, archiv SM 102